

T.C.
ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
İLKÖĞRETİM ANABİLİM DALI
SINIF ÖĞRETMENLİĞİ BİLİM DALI

PORTFOLYO DEĞERLENDİRME YÖNTEMİNİN İLKÖĞRETİM
I. BASAMAK II. DEVRE'DE KULLANMA DÜZEYİNİN
ÖĞRETMEN, VELİ, ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİNE
BAĞLI OLARAK BELİRLENMESİ
(ÇANAKKALE İLİ ÖRNEĞİ)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Ahmet GEZER

ÇANAKKALE
Haziran-2012

T.C.
ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
İLKÖĞRETİM ANABİLİM DALI
SINIF ÖĞRETMENLİĞİ BİLİM DALI

**Portfolyo Değerlendirme Yönteminin İlköğretim I. Basamak
II. Devre’de Kullanma Düzeyinin Öğretmen, Veli, Öğrenci
Görüşlerine Bağlı Olarak Belirlenmesi
(Çanakkale İli Örneği)**

Yüksek Lisans Tezi

Hazırlayan
Ahmet GEZER

Tez Danışmanı
Yard. Doç. Dr. Bülent GÜVEN

ÇANAKKALE-2012

TAAHHÜTNAME

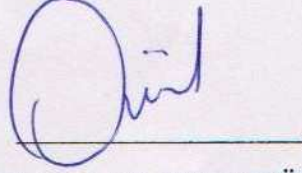
Yüksek lisans tezi olarak sunduğum “Portfolyo Değerlendirme Yönteminin İlköğretim I. Basamak II. Devrede Kullanma Düzeyinin Öğretmen, Veli, Öğrenci Görüşlerine Bağlı Olarak Belirlenmesi (Çanakkale İli Örneği)” adlı çalışmanın, tarafımdan, bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanılmış olduğunu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

Ahmet GEZER

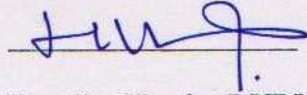

Eğitim Bilimleri Enstitüsü M¼d¼rl¼ę¼'ne

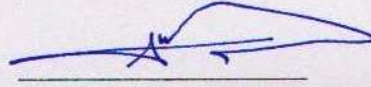
Ahmet Gezer'e ait " Portfolyo Değerlendirme Y¼nteminin İlk¼đretim I. Basamak II. Devrede Kullanma D¼zeyinin ¼đretmen, Veli, ¼đrenci G¼r¼şlerine Bağlı Olarak Belirlenmesi. (Çanakkale İli ¼rneęi)" adlı çalışma, j¼rimiz tarafından İlk¼đretim Anabilim Dalı Sınıf ¼đretmenlięi Bilim Dalında, **Y¼KSEK LİSANS TEZİ** olarak oybirliği/oyçokluğu ile kabul edilmiştir.

Yrd. Doç. Dr. B¼lent G¼VEN
(Danışman)

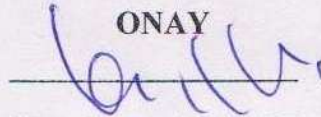
Yrd. Doç. Dr. Haydar D¼RUKAN

Yrd. Doç. Dr. M. Aydın BAşAR

Tez No:

Tez Savunma Tarihi: 06/07/2012

ONAY

Doç. Dr. Aziz KILINÇ

Enstit¼ M¼d¼r¼

10./07/2012

**PORTFOLYO DEĞERLENDİRME YÖNTEMİNİN İLKÖĞRETİM
I. BASAMAK II. DEVRE'DE KULLANMA DÜZEYİNİN
ÖĞRETMEN, VELİ, ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİNE
BAĞLI OLARAK BELİRLENMESİ
(Çanakkale İli Örneği)**

ÖZET

Ülkelerin kalkınmışlık seviyeleri, o ülkenin eğitim sisteminin güçlü ve sağlam olması ile paralellik göstermektedir. Eğitim ve öğrenme yaşam boyu devam eden süreçlerdir. Bireylere verilmeye çalışılan eğitimin kalitesi ancak ve ancak ölçme değerlendirme etkinlikleri ile ortaya çıkartılabilir. İnsancıl değerleri göz önüne alan günümüz eğitim sistemleri yapılandırmacı eğitim kuramı öncülüğünde şekillenmektedir. Ölçme ve değerlendirmede tamamlayıcı yaklaşımlar arasında önemli görülen Portfolyo Değerlendirme Yöntemi'nin kullanım oranı da git gide artmaktadır.

Bu araştırmada, Portfolyo Değerlendirme Yönteminin İlköğretim I. Basamak II. Devrede Kullanma Düzeyinin Öğretmen, Veli, Öğrenci Görüşlerine Bağlı Olarak Belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu amaca uygun olarak 329 öğretmen, 490 öğrenci ve 74 öğrenci velisinden veri toplanmıştır. Araştırma Çanakkale İli genelinde yapılmış olup, il merkezi dahil tüm ilçelerden kesitler alınmıştır. Araştırmada nitel ve nicel araştırma yöntemleri bir arada kullanılmıştır.

Toplanan verilerin değerlendirilmesi sonucunda; Çanakkale İli sınırları içerisinde PDY'nin yüksek bir oranda uygulandığı fakat doğru uygulama konusunda öğretmenlerin hizmet içi eğitime ihtiyaç duydukları sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca bulgulara dayalı olarak PDY sayesinde öğrencilerdeki sorumluluk bilincinin, sosyal özelliklerin, araştırma-inceleme istek ve yeteneklerinin, öğretmen-öğrenci ve veli iletişiminin geliştiği ayrıca öğrencinin güçlü ve zayıf yönlerinin fark edilebilmesinde, öğrenci gelişiminin somut olarak izlenebilmesinde PDY'nin önemli rol oynadığı kanısına varılmıştır. Öğrenciler ve veliler PDY'nin uygulanmasından memnun olduklarını belirtmiş fakat süreç içerisinde veli ve öğrencilerin öğretmen tarafından konu ile ilgili olarak sistematik bir biçimde bilgilendirilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

**Definition of the Usage Level of Portfolio Assessment Method in Primay- First Step
and Second Period Depending on Opinion of Teacher –Parents and Student.
(Sample of Çanakkale)**

ABSTRACT

The development level of countries is paralel with the education system’s style both powerful and strong. Education and learning is a continuing process in our life. The quality of education supplied to individuals has to be revealed with the assessment and evaluation activities. Our actual education systems which take into account humanistic values are formed under the leadership of the constructivist theory of education. And so; utilization rate of the “Portfolio Assessment Method” (PAM) which is the most popular assessment and evaluation in these days, is increasing day by day.

This research has been performed in order to define the usage of Portfolio Assessment Method in primary-first step and second period relating with Teacher- Student – Parents and Students’ opinion. (Sample of Çanakkale)

329 teachers, 490 students and 74 students’ parents participated in our research. It is done across the province of Çanakkale and also the sections were taken from whole districts included in the provincial center. Both qualitative and quantitative research methods are used in our research.

After evaluating the collected data; it is inferred that “PAM” is highly applied in provincial boundaries of Çanakkale but teachers need in-service training for that task. With the help of “PAM”; students’ responsibilities, social characteristics, searching-investigating abilities, the communication between student-teacher and parents are improved, and also PAM is a major factor to make students notice their strong and weak side, observe students’ development concretely. Although students and parents indicated they were pleased with the PAM, it’s concluded that in the process parents and students need to be systematically informed by the teachers relevant with the task.

ÖNSÖZ

“Gideceğiniz yeri bilmiyorsanız, vardığınız yerin bir önemi yoktur.” diyen Peter F. Drucker ulaşılmak istenen noktanın işin en başından beri bilinmesinin önemini bir kez daha ortaya koymuştur. Eğitimde temel amaç istenilen hedefe doğru ilerlemektir. Bu ilerleme doğru zamanda ve doğru yönlendirmelerle gerçekleşir.

Bu araştırma; Portfolyo Değerlendirme Yöntemi'nin Çanakkale ilinde kullanılma düzeyini öğretmen, öğrenci ve veli görüşleri doğrultusunda belirlemeyi amaçlamaktadır. Yapılandırmacı yaklaşım ışığında şekillenen günümüz eğitim programlarının değişmez ögesi olan ölçme ve değerlendirme etkinlikleri kapsamında olan Portfolyo Değerlendirme Yöntemi'ne bakış açısını tespit edip, alanda var olan sorunlara çözüm önerileri getirmeyi hedeflemektedir.

Araştırmamın tüm safhalarında büyük katkıları ve yönlendirmeleri ile desteğini benden esirgemeyen danışman hocam Yard.Doç.Dr. Bülent GÜVEN'e en içten dileklerimi sunarım. Ayrıca bugünlere gelmemde emeği olan annem Nazire GEZER'e, araştırma süreci dahil hayatımın her safhasında benden desteğini hiçbir zaman esirgemeyen eğitim insanı biricik babam Öğretmen Mehmet GEZER'e, kardeşim Ş.Sezen GEZER'e ve hep yanımda olan, olumsuz durumlarda dahi beni motive eden sevgili eşim Ebru GEZER'e teşekkürü borç bilirim. Yüksek lisans sürecinde benden desteklerini esirgemeyen İstanbul Bağcılar Fatih İlköğretim Okulu personeline; değerli meslektaşlarım Tarık ÇELİK, Ferhat DENLİ ve Çiğdem KAYNAK'a teşekkürlerimi sunarım.

Bu çalışmamın Türkiye'deki tüm eğitim neferlerine yararlı olması dileğiyle...

Ahmet GEZER
Çanakkale, 2012

İÇİNDEKİLER

	SAYFA
TAAHHÜTNAME	
JÜRİ ONAYI	
ÖZET	i
ABSTRACT	ii
ÖNSÖZ	iii
İÇİNDEKİLER	iv
KISALTMALAR	vii
TABLolar LİSTESİ	viii

BÖLÜM I

GİRİŞ

1.1.Yapılandırmacılık	2
1.1.1. Yapılandırmacılığın Temel Prensipleri.....	2
1.2. Yapılandırmacılık ve Sınıf.....	6
1.3. Yapılandırmacı Yaklaşımda Ölçme ve Değerlendirme.....	7
1.4. Portfolyo (Öğrenci Ürün Dosyası) Değerlendirme.....	10
1.4.1. Portfolyo (Öğrenci Ürün Dosyası)	10
1.4.2. Portfolyonun (Öğrenci Ürün Dosyası-Ürün Seçki Dosyası) Özellikleri.....	12
1.4.3. Eğitimde Portfolyonun Kullanım Amacı.....	13
1.4.4. Portfolyo İle Ölçülebilecek Öğrenci Becerileri.....	15
1.5. Portfolyo (Öğrenci Ürün Dosyası) Türleri	15
1.6. Portfolyo Dosyasının İçeriği.....	19
1.6.1. Portfolyo Dosyasının İçeriğini Seçmek İçin Stratejiler	20
1.7. Portfolyonun Bölümleri.....	21
1.8. Portfolyo Sürecinde Öğretmen-Öğrenci ve Velinin Rolü.....	22
1.8.1. Portfolyo Sürecinde Öğretmenin Rolü.....	22
1.8.2. Portfolyo Sürecinde Öğrencinin Rolü.....	23
1.8.3. Portfolyo Sürecinde Velinin Rolü.....	23

1.9. Portfolyo Dosyası Oluşturma ve Değerlendirme Süreci.....	24
1.9.1. Portfolyonun Değerlendirilmesi	25
1.9.2. Rubrik (Dereceli Puanlama Anahtarı).....	27
1.9.3. Portfolyo Değerlendirme Sürecinde Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar	28
1.9.4. Portfolyo Değerlendirme Yönteminin Avantajları.....	29
1.9.5. Portfolyo Değerlendirme Yönteminin Dezavantajları.....	30
1.10. Öğretmenlerin Portfolyo Değerlendirme Sürecine İlişkin Algıları.....	31
1.11. Problem Durumu.....	31
1.12. Problem Cümlesi.....	33
1.12.1. Alt Problemler.....	33
1.13. Araştırmanın Önemi	33
1.14. Varsayımlar.....	34
1.15. Sınırlılıklar.....	35
1.16. Tanımlar.....	35
1.17. İlgili Araştırmalar	36

BÖLÜM II

YÖNTEM

2.1. Araştırma Modeli.....	40
2.2. Evren ve Örneklem.....	41
2.2.1. Evren.....	41
2.2.2. Örneklem.....	41
2.3. Veri Toplama Aracı ve Verilerin Toplanması.....	43
2.3.1. PDY Öğretmen Görüş Anketi.....	43
2.3.2. PDY Öğrenci Görüş Anketi.....	44
2.3.3. PDY Veli Görüş Anketi ve Görüşme Formu.....	44
2.4. Verilerin Toplanması.....	44
2.5. Verilerin Analizi ve Yorumlanması.....	45

BÖLÜM III

BULGULAR VE YORUM

3.1. Araştırmanın Alt Problemine İlişkin Bulgular.....	46
3.1.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumu.....	46
3.1.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumu.....	72
3.1.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumu.....	79

BÖLÜM IV

SONUÇ VE ÖNERİLER

4.1. Sonuçlar.....	91
4.2. Öneriler.....	96
4.2.1. Öğretmenlere Öneriler.....	96
4.2.2. Öğrencilere Öneriler.....	98
4.2.3. Velilere Öneriler.....	99
4.2.4. Araştırmacılara Öneriler.....	100
KAYNAKÇA.....	101
EKLER.....	107

KISALTMALAR

Akt: Aktaran

Ed: Editör

Ö1,Ö2,.....Ö16: Öğrenci 1, Öğrenci 2, ...Öğrenci 16.

PAM: Portfolio Assessment Method (Portfolyo Değerlendirme Yöntemi)

PDY: Portfolyo Değerlendirme Yöntemi

SBS: Seviye Belirleme Sınavı

SPSS: Stastical Package For Social Sciences (Sosyal Bilimler İstatistik Paket Programı)

V1,V2,.....V18: Veli 1, Veli 2, ...Veli 18.

TABLOLAR LİSTESİ

		SAYFA
Tablo 1.1.	Yapılandırmacı Sınıf Ortamı ile Geleneksel Sınıf Ortamının Karşılaştırılması	7
Tablo 1.2.	Geleneksel ve Tamamlayıcı (Alternatif) Değerlendirme Yaklaşımlarının Özellikleri	10
Tablo 2.1.	İlçelere Göre Toplam- Anket Uygulanan Öğretmen Sayısı	42
Tablo 2.2.	İlçelere Göre Toplam- Anket Uygulanan Öğrenci Sayısı	42
Tablo 2.3.	Araştırmanın Veli Örneklemi	43
Tablo 3.1.	Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Kişisel Bilgileri	47
Tablo 3.2.	Sınıf Öğretmenlerinin Portfolyo Uygulamasına İlişkin Görüşleri	49
Tablo 3.3.	Portfolyo Değerlendirme Yönteminin Kullanıldığı Dersler	51
Tablo 3.4.	Portfolyo Dosyasının Özellikleri Ve Kullanımı İle İlgili Öğretmen Görüşleri	52
Tablo 3.5.	Portfolyonun Sınırlılıkları İle İlgili Öğretmen Görüşleri	55
Tablo 3.6.	Portfolyonun Sağladığı Faydaları İle İlgili Öğretmen Görüşleri	58
Tablo 3.7.	Cinsiyet Değişkenine Bağlı Olarak Farklılık Bulunan Maddeler T-Testi	63
Tablo 3.8.	Sınıf Öğretmenlerinin Meslekteki Görev Sürelerinin PDY Hakkındaki Görüşlerine Etkisi	64
Tablo 3.9.	Meslekteki Görev Süresi Değişkenine Bağlı Olarak Farklılığa Rastlanan Maddelerin İncelenmesi- Scheffe Test Sonuçları	65
Tablo 3.10.	Öğretmenlerin Portfolyo Kullanımına İlişkin Görüşlerinin Mezun Olunan Fakülte Değişkenine Göre İncelenmesi- Varyans Analizi Sonuçları	67
Tablo 3.11.	Öğretmenlerin Portfolyo Kullanımına İlişkin Görüşlerinin Mezun Olunan Branş Değişkenine Göre İncelenmesi- Varyans Analizi Sonuçları	69
Tablo 3.12.	Görev Yapılan Yer Değişkenine Bağlı Olarak Anlamlı Farklılık Bulunan Maddelerin İncelenmesi -Scheffe Test Sonuçları	71
Tablo 3.13.	Araştırmaya Katılan Öğrenci Mevcutları	72
Tablo 3.14.	Portfolyo Dosyası Olan Öğrenci Mevcudu	73
Tablo 3.15.	Portfolyo Dosyası Hazırlanan Dersler	74
Tablo 3.16.	4-5. Sınıf Öğrencilerinin PDY'ne İlişkin Görüşleri	75
Tablo 3.17.	PDY Kullanılma Düzeyi (Veli Görüşü)	80
Tablo 3.18.	Velilerin Portfolyo Değerlendirme Yöntemi Hakkındaki Görüşleri	86

BÖLÜM I

GİRİŞ

Ekonomik, sosyal, bilimsel ve teknolojik alanlarda dünyada hızlı gelişmeler yaşamaktadır. Bunlar eğitim alanını derinden etkilemekte, bilgiyi ezberleyen bireyler yerine bilgiyi kullanan, düşünen, araştıran, sorgulayan, sorun çözen, zihinsel, dil, duygusal ve sosyal yönden gelişmiş bireyler yetiştirmeyi zorunlu kılmaktadır. Geleneksel anlayışla yetişen bireyler bilimsel ve teknolojik gelişmelere uyum sağlayamamakta ve ülke kalkınmasına katkı getirememektedir. Bu durumu fark eden ülkeler eğitim yaklaşımı ve uygulamalarını sorgulamaya başlamıştır. Sorgulama ve incelemelerde geleceğin bireylerinin nasıl yetiştirileceği, hangi becerilerin geliştirileceği, hangi yaklaşım, yöntem ve tekniklerin kullanılacağı üzerinde durulmuştur. Bu çalışmalar sonunda eğitim yaklaşımlarında değişikliğe gidilmiş ve çoğu ülkede yapılandırmacı yaklaşım uygulamaya konulmuştur (Güneş 2010: 3).

Türk eğitim sisteminde son dönemlerde önemli değişimler yaşanmaktadır. Bu değişim sürecinde üzerinde en çok tartışılan konulardan biri ilköğretim programları olmuştur. Aslında programlardaki bu değişim sadece Türkiye’de değil birçok gelişmiş ve gelişmekte olan ülkede de yaşanmaktadır. Özellikle 1980-1990’lı yıllar ABD, Avustralya, İngiltere, Hollanda, Çin, Rusya, Fransa, İspanya, Güney Afrika ve Malezya vb. gibi birçok ülkenin eğitim sistemlerinde reform hareketini başlattığı yıllar olmuştur. Dünyada eğitim alanında yaşanan bu reform-değişim dalgası bilgi toplumuna geçişin gerekli kıldığı değişimler ve özellikle global yarışta söz sahibi olabilmek üzere ülkelerin insan kaynaklarını geliştirme zorunluluğundan kaynaklanmıştır (Bıkmaz 2006: 6).

Türkiye’de program geliştirme çalışmaları bağlamında, Milli Eğitim Bakanlığı tarafından 2004-2005 öğretim yılında, ilköğretim 1-5 Türkçe, Hayat Bilgisi, Fen ve Teknoloji, Sosyal Bilgiler ve Matematik derslerine ilişkin programı hazırlama çalışmaları başlatılmış, taslak programlar hazırlanmış, pilot olarak uygulanmış ve 2005-2006 öğretim yılından itibaren uygulanmak üzere kabul edilmiştir (Yaşar 2005: 52). Uygulamaya konulan yeni program öğrencinin ne kadar öğrendiğini değil nasıl öğrendiğini, bilgiyi nasıl

benimsediğini temel alan, öğrenciyi merkezde kılan yapılandırmacı yaklaşım ışığında oluşturulmuştur.

1.1. Yapılandırmacılık

Öğrenme felsefesi olarak yapılandırmacılık; 18. yüzyılda insanların, kendi kendilerine ne yapılandırılırsa onu anlayabildiklerini söyleyen felsefeci Giambattista Vico'nun çalışmalarına kadar uzanır. Vico 1710'da "Bir şeyi bilen onu açıklayabilir." ifadesini kullanmıştır. Daha sonra İ.Kant, bu düşüncüyü geliştirerek, bilgiyi almada insanın pasif olmadığını dile getirmiştir ve birçok filozof ve eğitim bilimci bu düşünceler üzerinde çalışmıştır. Ancak bugün anladığımız anlamda, yapılandırmacılık, J.Piaget ve John Dewey tarafından geliştirilmiştir (Yapıcı 2007: 40).

Yapılandırmacılık, eğitim alanında "bilgi inşası" anlamında kullanılmaktadır. Birey, deneyim ve etkileşim yoluyla çevreye ilişkin bir anlayış ve anlama sistemini oluşturur. Yapılandırmacı öğrenme yaklaşımında, öğretme eyleminin temel alındığı öğretmen merkezli bir anlayıştan çok, öğrenmeyi öğrenenin temel alındığı öğrenci merkezli bir anlayış söz konusudur. Yapılandırmacı öğrenme yaklaşımında, öğrencinin aktif öğrenme içinde olması, yeni öğrendiği bilgileri eski bilgilerle ilişkilendirerek ve anlamlandırarak yapılandırması söz konusudur (Pesen 2005: 274).

Yapılandırmacılık; bilginin öğrenci tarafından yapılandırılmasını ifade eder. Öğrenci sahip olduğu şemalar yardımıyla bilgiyi aktif olarak alır, eski bilgileri ilişkilendirir, tekrar anlamlandırarak, yapılandırır ve hafızasına kaydeder. Yapılandırmacı yaklaşıma göre doğada var olan bilgi, insanın çevreyle olan etkileşimine bağlı olarak zihinsel süreçler yardımıyla yapılandırılır. Geleneksel yöntemler gibi öğrenenin ne öğrendiği değil nasıl öğrendiği önemlidir. Yani sadece ürüne değil sürece odaklı bir yaklaşımdır.

1.1.1. Yapılandırmacılığın Temel Prensipleri

Yapılandırmacı yaklaşımın temel prensiplerini Kaya ve Tüfekçi (2008) aşağıdaki gibi sıralamıştır.

- Tüm öğretim etkinlikleri geniş çalışmalara dayandırılmalıdır.
- Öğrencinin genel problem veya çalışmayı sahiplenmesi desteklenmelidir.
- Çalışma ve öğrenme ortamları, öğrenme sonunda öğrencinin karşılaşılabileceği gerçek ortamların karışıklığını yansıtacak biçimde tasarlanmalıdır.
- Öğrencinin çözüm oluşturmada kullanılan süreci sahiplenmesi sağlanmalıdır.

- Öğrenme ortamı, öğrencinin düşünmesini zorlamak ve desteklemek üzere tasarlanmalıdır.
- Görüşlerin alternatif görüş ve bağlamlara dayalı olarak test edilmesi özendirilmelidir.
- Öğrenilen içeriğin ve öğrenme sürecinin düşünülmesini sağlayan fırsatlar sunulmalıdır (Kaya ve Tüfekçi 2008: 81 Akt: Ocak Koçyiğit ve Özermen 2010: 47).

Kabaca (2002)'ya göre; geleneksel uygulamalarda amaç; yapılan plan, belirlenen hedefler doğrultusunda programa bağlı olarak, öğretmen merkezli anlayış içinde kalıplaşmış bilgiyi öğrenciye aktarmaktır. Bu uygulamada öğrenci dış uyarıcıların pasif bir alıcısı olarak kabul edilmektedir. Yapılandırmacı yaklaşım uygulamalarında ise geleneksel anlayışın aksine öğrencilerin kişisel özellikleri, zeka ve bireysel farklılıkları dikkate alınmaktadır. Bu yaklaşımda uygun şekilde gerçekleşen öğretimde öğretmen ve öğrenci rolleri değişmiştir. Öğretmen bilgiyi aktaran birincil kaynak olmaktan çıkmış, öğrenciye bilgiye ulaşma yollarını öğreten bir rehber rolünü üstlenmiştir. Bu uygulamalarda öğrenciler ise bilgiyi hazır olarak almayı bekleyen birer birey olmaktan çıkıp, bilgiyi kendi edinen ve kendine göre yeni bir şekil kazandırmaya çalışan aktif kişiler haline gelmiştir.

Bu öğretim yaklaşımının temel edindiği ilkelerin başında öğrenme işleminde öğrencinin sorumluluk üstlenmesi gelmektedir. Yapılandırmacı öğrenme ortamlarında, öğretmenden çok öğrenci üzerine odaklanır. Öğrenci, obje ve olaylarla etkileşim içine girer, bu obje ve olayların özelliklerine yönelik bir anlama kabiliyeti edinir. Bu şekilde öğrenci kendi kavramlarını ve problem çözümlerini inşa eder. Öğrencinin özerkliği ve müteşebbisliği kabul edilir ve bu yönde teşvik edilir. Yapılandırmacı öğrenmede öğrenci, kendi çözüm yollarını icat etmeye ve kendi hipotez ve düşüncelerini denemeye teşvik edilir. Yeni bilgileri daha önceki bilgileri üzerine inşa etmesine imkan tanınır.

Yapılandırmacı yaklaşım temel alınarak gerçekleştirilen öğrenme-öğretme süreçleri geleneksel uygulamalara göre bazı farklılıklar gösterir. Bu farklılıklar öğretim programının öğelerinde ortaya çıkar (Şaşan 2002: 50). Öğretim programının öğeleri birbiri ile etkileşim halindedir. Öğelerin birinde meydana gelen değişme diğer öğeleri de etkilemektedir. Geleneksel eğitim anlayışında merkezde olan öğretmen, yapılandırmacı yaklaşımda yerini öğrenciye bırakmıştır. Dolayısıyla süreç değişmiş, sürecin değişmesi ile de diğer öğeler etkilenmiştir.

Öğretim programlarının öğeleri 4 madde halinde ele alınabilir (Tan 2005: 12):

- Hedef ve davranışlar
- İçerik-içeriğin düzenlenmesi
- Öğrenme-öğretme aktiviteleri (Eğitim durumları)
- Ölçme ve değerlendirme (Sınama durumları)

Yapılandırmacı kurama göre oluşturulan hedefler, bireyin ön bilgilerinden hareketle yeni bilgi ve bulgulara ulaşabilecek nitelikte hazırlanmalıdır. Hedefler, bireye doğrudan bilgi verici nitelikte olmamalı, bireyi araştırmaya incelemeye, keşfetmeye sorgulamaya, deney yapmaya, sınamaya, fikir yürütmeye, mantıksal çıkarımlar yapmaya sevk etmelidir (Şentürk ve Baş 2010: 66). Yapılandırmacı öğrenmede amaç, öğrenenlerin önceden belli bir hiyerarşiye göre belirlenmiş hedeflere ulaşmalarına yardımcı olmak değil; öğrenenlerin bilgiyi zihinsel olarak anlamlandırmaları için öğrenme fırsatı sağlamaktır (Wilson 1996: 208 Akt: Çelik 2006: 5). Öğrenci katılımını ve öğrencinin aktifliğini arttırmak için hedefler öğretmen öğrenci işbirliği ile belirlenmelidir. Öğrenci ve öğretmenin ortak kararı ile belirlenen hedefler öğrenci için daha ilgi çekici olup ulaşılması planlanan duruma ulaşmayı kolaylaştırmaktadır.

Yapılandırmacı eğitim programlarında tüm öğrenenler için aynı hedefleri belirleme ve hepsinin bu hedeflere aynı düzeyde ulaşmasını bekleme yaklaşımından vazgeçilmiştir. Yapılandırmacılar "ne öğretilmeli?" yerine, "birey nasıl öğrenir?" sorusu ile ilgilenmektedirler. Davranışçı eğitim programlarında hedefler ürüne dayalı, yapılandırmacı yaklaşımda ise sürece dayalı olarak belirlenmektedir. Ürüne dayalı yaklaşım davranışlardaki gözlenebilir değişikliklere, sürece dayalı yaklaşım üst düzey öğrenme, düşünme ve bilginin kalıcılığına odaklanmaktadır. Yapılandırmacı sınıflarda öğrencinin kendi öğrenmesinde sorumluluk alması ve öğrencilerinin düşünme becerilerinin geliştirilmesi hedeflenir (Çelik 2006: 6).

Öğrenenlerin sahip olduğu bilgi birikimi farklılık gösterdiğinden yapılandırmacılıkta tek doğru yerine, iki birey aynı kavrama farklı kavramlar yükleyebilir. Bu nedenle hedefler kesin olarak belirlenemez. Sadece öğrenenlerin ulaşması gereken genel hedefler vardır. Davranışlar daha genel bir şekilde hedef ifadelerinin içerisinde yer almaktadır (Holloway 1999: 85; Akt: Şaşan 2002: 50).

Hedefler belirlenirken bireyin okul dışındaki yaşantısı da göz önünde bulundurulmalıdır. Belirlenen hedef öğrenciyi davranışa sürükleyecek açıklıkta olmalı ve öğrencinin günlük yaşantısıyla ilişkili olup elde edilen bilgi öğrenci için bir anlam ifade etmelidir. Öğrencinin günlük yaşamında da yararlanabileceği bilgilere ulaşabilmesi öğrencide “başarabiliyorum” duygusu yaratıp onu araştırmaya, incelemeye sevk edebilmektedir. Bu sayede öğrencinin kendine olan güveni artmakta ve yeni arayışlara yönelmektedir.

Yapılandırmacı yaklaşımda içerik, öğrenciye doğrudan bilgi vermek yerine, öğrencinin bilgiye ulaşmasını sağlayıcı ipuçları verecek şekilde düzenlenmektedir. Örneğin, yeni ilköğretim Türkçe programında dilbilgisi kuralları doğrudan öğrenciye aktarılmakta, öğrencilerin bu kurallara çeşitli yollarla kendilerinin ulaşması sağlanmaktadır. Yapılandırmacı yaklaşımda içerik probleme dayalı olarak düzenlenmelidir. İçerik, öğrencide bilişsel ve zihinsel çelişkiler oluşturmalı ve bu çelişkiler öğrenciyi düşünmeye, araştırmaya, keşfetmeye sevk etmeli; bunun sonucunda da öğrenci bilgiyi anlamlandırarak yeni bilgilere ulaşmalıdır (Şentürk ve Baş 2010: 66).

Öğrenme- öğretme aktiviteleri: belirlenen hedef davranışların kazandırılması için yapılan etkinliklerin tümüdür (Tan 2005: 13). Yapılandırmacı sınıf ortamında öğrenme- öğretme etkinlikleri öğrenci seviyeleri göz önüne alınarak, öğrencilerle etkileşim halinde sürdürülmelidir. Öğrencilerin bağımsız düşünme ve problem çözme yeteneklerini geliştirmek amacıyla öğrenme-öğretme sürecinde özel bir iletişim biçimi benimsenir. Bu iletişim biçiminde öğrencilere “Bu konu ile ilgili olarak ne düşünüyorsunuz?”, “Niçin böyle düşünüyorsunuz?”, “Nasıl bu sonuca ulaştınız?” gibi sorular yöneltilir. Öğrencilere “evet” ve “hayır” yanıtı gerektiren sorular yöneltmekten özellikle kaçınılır (Şaşan 2002: 51).

Yapılandırmacı eğitim uygulamalarında değerlendirme sadece öğretmen tarafından yapılmayıp, değerlendirme sürecine öğrenci ve veli de dahil edilmiştir. Geleneksel uygulamalarda değerlendirme sürecin sonunda sonuca göre yapılırken, yapılandırmacı yaklaşımda süreçten ayrı değil sürecin bir parçasıdır ve değerlendirme ürüne, performansa yöneliktir (Şentürk 2009: <http://www.egitirim.gen.tr/site/arsiv/57-23/83-egitimde-yeniden-yapilanma-ve-yapilandirmacilik.html> 27.01.2012).

1.2. Yapılandırmacılık ve Sınıf

Yaşar (1998)'a göre yapılandırmacı kuramın uygulandığı eğitim ortamlarında genellikle işbirliğine dayalı öğrenme ve probleme dayalı öğrenme yaklaşımlarından yararlanır. Yapılandırmacı eğitim ortamlarında işe koşulan öğrenme yaklaşımları, öğrencilerin öğrenme sürecinde daha fazla etkileşimde bulunmalarına ve kendilerini ifade etmelerine olanak sağlamaktadır. Yine bu öğrenme yaklaşımları sayesinde öğrencilerin problem çözme yetenekleri ve yaratıcılıklarının geliştirilebilmesi olanaklıdır.

Davranışçı yaklaşımda; dersler öğretmenlerin anlatımları ile yürütülür, dersler kitaplara dayanır, öğretmenler bilgi kaynağıdır ve öğrencilere bu bilgilerini aktarmakla görevlidir. Öğretmen sınıfta otoritedir. Öğrenci, öğretmenin aktardığını aynen alır ve tekrar eder.

Yapılandırmacı eğitim ortamlarında ise öğretmen bir arkadaş ve gerek duyulduğunda öğrenciyi yönlendirebilecek bir rehber biçimindedir. Öğretmen sınıf içi etkileşimleri yoğun bir disiplin oluşturmadan kontrol altında tutar. Öğretmen öğrencini aktif öğrenebilmesini sağlayıcı ortamları düzenleme görevini yürütür. Ayrıca öğretmen öğrencilere anında geri bildirimler vererek öğrencilerin doğru öğrenmelerine yardımcı olur.

Yapılandırmacı yaklaşımın uygulandığı sınıfın özelliklerini Yapıcı (2007) şu şekilde açıklamıştır;

- Kalabalık olmamalıdır. Çünkü öğrenmenin merkezinde öğrenci ve etkinlikleri vardır. Her bir öğrencinin kişisel gelişiminin izlenebilmesi sınıf mevcutlarının azaltılması ile mümkün olabilir.
- Yapılandırmacı sınıf teknolojik olmalıdır. Bilginin üretilebilmesi için sınıfın dünyaya açık olması gerekir. Bu bilişim teknolojisi ile mümkün olabilir. (İnternet bağlantısı, telefon, televizyon, kitaplık, dersle ilgili gerekli materyal ve diğer donanımlar vb.)
- Sınıflar branşlara ayrılmalıdır. Türkçe sınıfı, matematik sınıfı, fen ve teknoloji sınıfı gibi. Her sınıfta ders için gerekli teknik donanım ve materyal standart olmalıdır.
- Sınıf en az iki bölümden oluşmalıdır. [Biri klasik anlamda dersin yapıldığı bölüm diğeri de gerekli materyallerin, her an kullanılmayan donanımların bulunduğu depo bölümü (mutfak kileri gibi düşünülebilir).]
- Sınıfın bir bölümü öğretmen ofisi gibi tasarlanmalıdır ve her öğretmenin mümkünse bir sınıfı bulunmalıdır.
- Öğrenci her türlü etkinliği sınıfta yapabilecek standartlara ve ortama kavuşturulmalıdır. Ödev ve çanta terk edilmelidir.
- Yapılandırmacı sınıfların heterojen olmasına özen gösterilmelidir. Bu, bilgi üretmeyi hedefleyen yapılandırmacılık için gerekli farklılık ve düşünce çatışmalarını kolaylaştıracaktır.

- Sınıf, düzen ve biçim değiştirmeyi kolaylaştıracak; taşınabilir, eklenip çıkarılabilir masa ve materyallerden oluşturulmalıdır.
- Sınıf öğrencide aitlik duygusunu oluşturacak bir biçimde dizayn edilmelidir. Örneğin yaş özelliklerine göre sınıfın ortak görüşleri doğrultusunda posterler, resimler ve mefruşatla dizayn edilmelidir.

Yapılandırmacı sınıf ortamı ile geleneksel sınıf ortamının karşılaştırılması aşağıdaki tabloda görülmektedir (Glickman ve diğerleri 2004: 111 Akt: Çınar ve diğerleri 2006: 51).

Tablo 1.1. Yapılandırmacı Sınıf Ortamı ile Geleneksel Sınıf Ortamının Karşılaştırılması

	GELENEKSEL SINIF	YAPILANDIRMACI SINIF
Amaç	• Bilginin aktarılması	• Bilginin yapılandırılması
İçerik	• İçerik merkezli • Katı, ardışık	• Problem merkezli • Esnek, örüntülü
Öğretim Odağı	• Bilginin parçalara ayrılması • Yatay, yüzeysel	• Büyük fikirler • Derinlik
Planlama	• Öğretmen tarafından yapılır	• Öğretmen ve öğrenci tarafından yapılır
Öğretim Yöntemleri	• Anlatım • Öğretmen doğru cevabı arayan sorular sorar • Ezberci • Öğretmen dönütüne göre öğrencinin alıştırma yapması • Bağımsız öğrenci alışımları	• Açık uçlu tartışma • Öğrenci kaynaklı sorular • Problem çözme • Araştırmacı • Aktif öğrenme • İşbirlikli öğrenme • Bireysel ve grupta yapılandırma
Değerlendirme	• Öğrenmeden bağımsız • Öğrenmeyi ölçmeyi ve öğrencileri derecelendirmeyi amaçlar • Özne sınav ve testler • Dışarıdan veya öğretmen tarafından tasarlanır	• Öğrenmeyle bağlantılı • Öğretmen ve öğrenci tarafından birlikte planlanır • Öğrencinin yapılandırma düzeyini belirlemeye yönelik • Oluşturmacı • Ürün ve süreci birlikte değerlendirme • Bireyi, grubu değerlendirme

Kaynak: Glickman ve diğerleri 2004: 111 Akt: Çınar ve diğerleri 2006: 51

1.3. Yapılandırmacı Yaklaşımda Ölçme ve Değerlendirme

Ölçme ve değerlendirme eğitim sürecinin olmazsa olmazlarından. Ölçme; bir tanımlama işlemi iken, değerlendirme bu tanımlama işleminde elde edilen değerlerin bir karara bağlanma, yargılama aşamasıdır. Dolayısıyla ölçme ve değerlendirme etkinliği sonucunda elde edilen veriler çok önemlidir. Sürecin etkililiği, elde edilen öğrenmeler

eksik öğrenmeler, programın etkililiği, geleceğe ilişkin planlar, öğrencinin kendini gözlemleyebilmesi ölçme değerlendirme etkinlikleri aracılığı ile daha net anlaşılabilir.

Geleneksel anlayışla uygulanan ölçme ve değerlendirme süreç sonunda elde edilen ürüne bakılarak sürecin sonunda süreçten bağımsız yapılırken, yapılandırmacı anlayışta ürüne değil sürecin işleyişine bakılarak işleyişe yön verecek şekilde eğitim öğretim süreci içerisinde yapılmaktadır. Yani yapılandırmacı anlayışta ölçme ve değerlendirme süreçten ayrı değil sürecin bir parçasıdır. Değerlendirme sadece ürüne bakılarak değil, ürüne, sürece, performansa bakılarak yapılır.

Ayrıca öğretmen ölçme ve değerlendirme etkinlikleriyle öğrencilerini daha iyi tanır. Geleneksel uygulamalarda;

- Testler

Doğru-yanlış testler

Çoktan seçmeli testler

Eşleştirmeli testler

Boşluk doldurmalı testler

- Yazılı sınavlar

- Sözlü sınavlar ölçme aracı olarak kullanılmaktadır.

Öğretmenler zaman zaman öğrencilerin sınavlarında ya da ödevlerinde sergilediklerinden daha fazla bildiklerine inanırlar. Bu sorunu aşmak için öğretmenlerin, öğrencilerin başarısını değerlendirmede birkaç yöntemi birlikte kullanması önerilir. Çoklu değerlendirme araçları kullanmak, her öğrenciye ne bildiğini gösterme konusunda bir şans tanır. Öğretmenin de birkaç aracı birlikte kullanarak öğrencinin ne bildiğini ve ne yapacağını bilmesi, bu konuda daha kendine daha fazla güven duymasını sağlayabilir (MEB 2009b: 19-20). Öğretmenin farklı ölçme değerlendirme araçları kullanması öğrencideki güven duygusunu arttırmakla beraber öğrenci gelişimini de olumlu yönde etkiler. Öğrenci gelişimlerinin daha somut olarak gözlemlenebilmesi için yapılandırmacı yaklaşım temelinde hazırlanan yeni ilköğretim programı, öğretmen ve öğrencilere geleneksel ölçme ve değerlendirme yaklaşımlarının yanında tamamlayıcı ölçme ve değerlendirme yaklaşımları da sunmaktadır.

Yapılandırmacı yaklaşımın uygulamaya kazandırdığı tamamlayıcı (alternatif) ölçme ve değerlendirme yöntemlerini aşağıdaki gibi sıralayabilmek mümkündür (Şentürk 2009).

- Öz değerlendirme, grup değerlendirme, akran değerlendirme formları
- Tutum ölçekleri
- Gözlem formları
- Görüşmeler
- Sunumlar ve sunum değerlendirme formları
- Projeler ve proje değerlendirme ölçekleri
- Performans ödevleri ve rubrikler
- Portfolyolar ve portfolyo (ürün dosyası) değerlendirme ölçekleri
- Kontrol listeleri
- Kavram Haritaları

Tamamlayıcı ölçme ve değerlendirme yaklaşımında öğretmen geleneksel uygulamalarda olduğu gibi öğrencinin öğrenmesini bir kalem ve bir test kağıdı gibi araçlarla değil de günlük sınıf etkinliklerine bakarak değerlendirir. Bu yaklaşımda öğrencilerin sınıf içinde gösterdikleri performansları, algılama biçimleri, eleştirel ve yaratıcı düşünme gibi düşünme becerileri, problem çözme ve yaşama transfer etme gibi becerileri; öğrenme ve öğretme etkinlikleri sırasında görüşme, gözlem, günlük yazdırma, portfolio dosyası oluşturma, çeşitli performans değerlendirme ölçeklerini kullanma, problem çözme ve tartışma gibi çoklu değerlendirme yöntemleri ile belirlenir (Adanalı 2008: 59).

Geleneksel anlayışa göre ölçme ve değerlendirme, öğretmen tarafından yapılan sonuca yönelik bir çalışmadır. Yapılandırmacı yaklaşıma göre ise ölçme ve değerlendirme, eğitim ve öğretim etkinliklerinin bir parçasıdır ve sadece öğretmen tarafından yapılmaz. Ölçme ve değerlendirme sürecine öğretmenin yanında öğrenci, veli de katılır. Böylece öğrenci, tek kişi tarafından kısa süreli değil de birçok kişi tarafından uzun bir süreç dahilinde değerlendirilir (Şentürk ve Baş 2010: 67).

Tablo 1.2. Geleneksel ve Tamamlayıcı (Alternatif) Değerlendirme Yaklaşımlarının Özellikleri

KLASİK DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMLARI	ALTERNATİF DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMLARI
Standardize edilmiş testlere dayalıdır.	Performans temelli, gerçekçi, yapılandırmacı ve uygulanabilir testlere dayalıdır. Standardize edilmemiş testleri de önemser.
Daha çok öğrencinin bilişsel alanla ilgili kazanmış olduğu hedef davranışları ölçmeye ve değerlendirmeye yönelik açıklama getirir.	Öğrencinin yeterliliklerini daha geniş bir çerçevede (bilişsel, duyuşsal, psikomotor) tanımlar.
Öğrencilerin öğrendikleri ve yapılandırdıkları bilgilerden daha çok testlerde belirlenen hedeflere yönelik gösterdikleri performansları önemlidir.	Öğrenme bireyseldir. Her öğrenci farklı hızlarda gelişir ve öğrenir. Öğrencinin gerçekte ne bildiği ve özümsemiği önemlidir.
İlk yapılan etkinlikler öğrencilerin öğrenmeleri hakkında gerekli bilgiyi verir.	Öğrenme süreklidir. Öğrenciler yaptıkları bir işi süreç içerisinde sürekli değiştirir ve geliştirirler.
Başarı gelişmeden bağımsız irdelenir.	Başarı gelişimle birlikte ele alınır ve değerlendirilir.
Ölçme değerlendirme öğrencilerin işi ve sorumluluğu değildir.	Her öğrenci kendi gelişiminden ve başarısından sorumludur. Öz değerlendirme önemlidir.
Ölçme değerlendirme araçları sınıfta öğrenilenlere dayalı olarak geliştirilmiştir	Değerlendirme sınıf dışındaki etkinlikleri ve öğrenme sürecini de kapsar.

Kaynak: Kurt (2008: 21)' tan alınmıştır.

1.4. Portfolyo (Öğrenci Ürün Dosyası) Değerlendirme

1.4.1. Portfolyo (Öğrenci Ürün Dosyası)

Portfolyo kavramı, kökeni taşınabilir kağıt anlamına gelen İtalyanca “Portare Fogliou” kelimesinden gelmektedir (Rassin ve diğerleri 2006; Akt: Ay 2007: 20). Genel anlamıyla tasarım işiyle uğraşan kişilerin (fotoğrafçılar, yazarlar, mimarlar, ressamalar, mankenler vb.) yaptıkları çalışmalarını barındıran malzemeler bütünü anlamında kullanılan portfolyo, yapılandırmacı anlayışın eğitim sistemimize yansımaları sonucunda klasik

değerlendirme yönteminin parçası olan standart testlere alternatif ya da onlara tamamlayıcı olarak öğrenciyi değerlendirme sürecinde eğitim alanında kullanılmaya başlamıştır.

Portfolyo ile ilgili literatür incelendiğinde bu kavram ile ilgili çok sayıda tanım olduğu görülmektedir. Bu tanımlardan dikkat çekici olanlardan birkaçı şöyle sıralanabilir:

MEB (2009b) portfolyoyu: “Öğrencilerin bir ya da birkaç alandaki çalışmalarını, harcadıkları çabayı ve geçirdikleri evleri gösterir. Öğrencinin gelişimini, velisinin ve öğretmenlerin izleyebilmesine olanak sağlayan bir çalışmadır. Sınıf içi etkinliklerin bir araya getirilip, yansıtılmasıyla oluşan öğrenci portfolyo dosyası, aynı zamanda hem öğretmen hem de öğrenci için bir değerlendirme yöntemidir.” şeklinde tanımlanırken, Doğan (2007: 41) eğitim alanında portfolyoyu “öğretmenin, öğrencinin belli bir alandaki bilgi, beceri ve yeteneklerinin gözlemlenmesi ve denetlenmesi için öğrenci çalışmalarının sistematik bir şekilde toplanması” şeklinde tanımlamıştır.

Aktay (2009) portfolyoyu: “Öğrencinin çalışmalarında gösterdiği gayreti, öğretme-öğrenme sürecindeki deneyimlerini ve özgün çalışmalarını gösteren bir koleksiyon” olarak tanımlamış ve portfolyonun öğrencinin yapmış olduğu çalışmaları kapsayan, yüksek nitelikli ödevleri içeren bir dosya olarak ifade etmiştir.

Diğer bir tanımda ise Bahar, Nartgün, Durmuş ve Bıçak (2009) portfolyoyu; ilköğretim ve ortaöğretim düzeyindeki tüm alanlarda kullanılabilen, Türkçe literatürde Kişisel Gelişim Dosyası, Ürün Seçki Dosyası veya Öğrenci Ürün Dosyası olarak da isimlendirilen, öğrencilerin dönem veya yıl boyunca yaptıkları çalışmaların belli standartlara göre organize edilmiş bir koleksiyonu şeklinde tanımlamışlardır. Başka bir ifade ile portfolyo öğrencinin bir veya birden fazla konu alanında yaptığı çalışmaların sistematik, amaçlı ve anlamlı koleksiyonu olarak tanımlanabilir.

Öğrenci gelişim dosyası, öğrenci çalışmalarından, bu çalışmalarını temsil eden bir örnekleme içeren dosyaların oluşturulmasıdır. Anlaşılacağı üzere öğrenci gelişim dosyası maksatlı bir şekilde öğrenci çalışmalarının toplanması olarak tanımlanmaktadır. Bu çalışmalar belirli konularda öğrencinin çabalarını, ilerlemelerini ve başarı durumlarıyla ilgili gelişimlerini içeren belgelerdir (Tan 2005: 374).

Slater (2011)’e göre; öğrenci portfolyoları, üstün anlama gücünü, uygulamayı ve kavram dizilerinin sentezini göstermek için öğrenci tarafından hazırlanan ve öğretim üyeleri tarafından değerlendirilen kanıtlar derlemesidir. Yüksek kalitede portfolyo

oluşturmak için; öğrenciler başarılarını düzenlemeli, sentezlemeli ve anlaşılır biçimde tanımlamalı ve öğrendikleriyle etkili biçimde iletişim kurmalıdır.

Dietel, Herman ve Knuth (1991) portfolyoyu; belirli bir zaman dilimindeki seçilmiş-temsil edilen öğrenci çalışmaları koleksiyonu olarak tanımlamaktadır.

Yapılan tanımlardan yola çıkarak portfolyo: “Bir öğrencinin belirli bir zaman diliminde, tek başına veya takım çalışması şeklinde, belirlenen amaçlar doğrultusunda yaptığı çalışmaların, gösterdiği ilerlemenin, varılan sonuçların sistematik olarak bir araya getirilmesiyle oluşan dokümanlar topluluğudur.” şeklinde tanımlanabilir.

1.4.2. Portfolyonun (Öğrenci Ürün Dosyası-Ürün Seçki Dosyası) Özellikleri

Öğrencinin kendi kendine öğrenmelerini denetleyen, gelişimi hakkında öğrenciye, öğretmene ve veliye somut bilgiler veren, öğrencideki sorumluluk duygusunun gelişimine katkı sağlayan ürün dosyasının temelinde Wolf, Siu-Runyan ve Wolf’a göre (Akt: Kaplan 2006: 11) şu özellikler yatmaktadır:

- **Seçicidir:** Ürün seçki dosyaları öğrenci çalışmalarının rastgele bir karışımı değildir. Öğrenciler ait bilgiler, özel amaçlar doğrultusunda seçici bir şekilde toplanır. Bu amaçlar ürün seçki dosyasına şekil verir ve ürün seçki dosyasının odağını belirler.
- **Öğrenci Çalışmalarının ve Gelişim Kayıtlarının Derlemesidir:** Bir ürün seçki dosyasında, öğrenciye ait çalışmaların yanında, öz değerlendirmeler ve gözlem kayıtları da bulunur. Bu kayıtlar birer öğrenci çalışmalarının tamamlayıcısı değil, tutum ve motivasyon gibi öğrencinin çalışmasında görülmeyecek, önemli özellikler hakkında bilgi edinmeyi sağlar.
- **Çeşitli Bilgiler İçerir:** Öğrenciye ait bilgiler farklı öğrenme alanı, içerik alanı ve iletişim çeşitlerini içeren bir karışım içinden toplanmalıdır. Aksi takdirde, bireysel yetenek ve ilgiler açığa çıkarılamaz. Bu yöntem, farklı bilgi kaynaklarını kullanarak daha eksiksiz bir tablo çizmek anlamına gelmektedir.
- **Zaman İçindeki Gelişimi Gösterir:** Ürün seçki dosyaları zaman içindeki gelişmeleri ses ve renkleriyle gösteren bir filmken standart testler siyah beyaz fotoğraflar gibidir. Zaman içindeki gelişmeleri gözlemlemek, ürün kadar süreci de belgelendirmeye izin verir ve öğretmen ile öğrencinin, performansların gidişatını görmelerini sağlar.
- **Düşünceleri Yansıtır:** Ürün seçki dosyalarındaki yansıtıcılık, çalışmanın niteliği hakkında öğrenci tarafından yapılan yazılı yorumlarla şekillenir. Tüm ürün seçki dosyaları öğrencinin kendi çalışması hakkındaki düşüncelerinin yanı sıra, akranlarının da çalışma hakkındaki düşüncelerini içermelidir.
- **İşbirliklidir:** Öğrenme sürecinde olduğu gibi, ürün seçki dosyalarını yapılandırmak da tek başına yaşanan bir süreç değildir. Diğer öğrencilerle, öğretmenlerle ve velilerle olan iletişim, ürün seçki dosyasını oluşturma sürecinde de yerini almalıdır.

- **Amacı Öğrencinin Bilgisini Geliştirmesine Yardımcı Olmaktır:** Öğrencinin kendi öğrenme amaçlarını geliştirmesi için kendini değerlendirmesine yardımcı olmak, öğrencinin gelişimi hakkında velileri bilgilendirmek, etkili kararlar almalarında öğretmenlere rehberlik etmek veya eğitim programlarının toplam kalitesi hakkında bilgi sağlamak.

Johns (1995 Akt: Kutlu, Doğan ve Karakaya 2010: 111)' e göre ise portfolyonun özellikleri şöyledir:

- Portfolyolar öğrencileri temsil eden çalışmaların zaman içinde toplanmasıdır.
- Portfolyolar bir öğretim programı ve değerlendirme hedeflerini temsil etmektedir.
- Portfolyoda bulunacak çalışmalar belirli amaçlar için seçilmektedirler.
- Öğrenci çalışmaları, öğrencinin, ailesinin ve öğretmenin değişimleri gözlemleyebilmesi için zaman içerisinde toplanmaktadır.
- Portfolyoya bağlı durum belirleme öğretim süresi boyunca gerçekleştirilir.
- Portfolyo öğrencilerin kendi çalışmaları hakkında düşünmelerini sağlar ve bu da öğrenciye kendi çalışmalarını ve o çalışmasını yaparken izlediği stratejiyi değerlendirmesi için cesaret verir.

Portfolyonun en önemli özelliklerinden biri de öğrencileri birbiri ile yarıştırmamasıdır. Bu yüzden portfolyoların *bireysellik* özellikleri de vardır.

Portfolyo dosyası öğrenci çalışmalarının rastgele olarak bir araya getirildiği bir dosyadan ibaret değildir. Bu dosya sistemli, bir amaca bağlı bireyin sosyal ve zihinsel gelişimini tüm yönleriyle gösteren dokümanlar topluluğudur.

1.4.3. Eğitimde Portfolyonun Kullanım Amacı

Portfolyolar temelde, şimdiye kadar uygulanabilen klasik ölçme ve değerlendirme yöntemlerinden farklı olarak öğrenci başarısının gelişimi üzerine odaklanmaktadır. Bu da öğrencilerin belli alanlarda yaptıkları çalışmaların sistematik olarak toplanmasını ve toplanan bu çalışmaların süreç boyunca analiz edilerek öğrencinin gelişiminin belirlenmesini gerektirmektedir (Doğan 2007: 41). Geleneksel uygulamalardan günümüz çağına ayak uydurabilen sistemlerde klasik kâğıt kalem testleri yerini hümanist değerlere önem veren tamamlayıcı ölçme değerlendirme yöntemlerine yer vermeye başlamıştır. Portfolyo değerlendirme sayesinde öğrenciler arasındaki farklılıklar ortadan kalkıp bireysel gelişime önem verilmiştir.

Paulson, Paulson ve Meyer (1991; Akt: Kutlu, Doğan ve Karakaya 2010: 112), MEB (2009f: 22), Airasian (1994; Akt: Kutlu, Doğan ve Karakaya 2010: 111) portfolyonun genel amaçlarını şöyle sıralamaktadır:

- Öğrencinin gelişimini nesnel biçimde izlemek,
- Öğrencideki öz disiplin ve sorumluluk bilincini geliştirmek ve kendi kendini değerlendirme becerisine ulaşmasını sağlamak,
- Öğrencinin gerçekte ne öğrendiğinin açık resmini çizebilmek,
- Öğrencinin gelecekteki öğrenmelerine bilgi sunmak ve ışık tutmak,
- Öğrencinin yeteneklerini sergilemek ve ilgi alanlarını geliştirmek,
- Öğrencinin diğer arkadaşlarını yaptığı portfolyoları izlemesini sağlayarak gelecekteki takım çalışmalarına zemin hazırlamaktır,
- Öğretim programına bağlı olarak yapılan yazılı ve sözlü değerlendirmelerin dışına çıkıp, yeni bir değerlendirme yöntemi geliştirmek,
- Öğrencilerin kendi çalışmalarını değerlendirmeye yardım etmek,
- Öğretmene eğitsel kararlar vermede yardım etmek,
- Aile içi iletişimi sağlamak,
- Ailelere öğrenci performansları için örnekler sağlamak,
- Ürün ve süreci değerlendirmek için bilgi toplamayı sağlamak,
- Programın amaçlarını değerlendirmek için eğitimcilere yardım etmek,
- Yazma, okuma ve düşünme becerileri arasında bağlantı sağlamak,
- Öğrencilerin tipik performanslarını kaydederek, gelecek yıllarda öğretmenlere veri sağlamak,
- Öğrencilerin çalışmalarının değerlendirilmesi, katılımlarının sağlanması onların çalışmalarına teşvik etmektir,
- Bir konu alanında iyi bir performans meydana geldiğinde, öğrencilerin bu performansları hakkında düşünmelerini sağlamak ve onları güdülemek,
- Öğrencinin öğretim programları alanında gelişmeye gereksinimi olan alanları belirlemek
- Öğrencileri dereceleme, sınıflandırmak,

1.4.4. Portfolyo İle Ölçülebilecek Öğrenci Becerileri

Eğitim alanında kullanılan portfolyolar sadece değerlendirme amaçlı kullanılmamalıdır. Öğrenciye doğrudan öğrenmeyi ve öğrenmeyi öğrenme yollarının da öğretilbileceği portfolyo sürecinde öğrenciler farklı becerileri kullanıp bu becerilere sahip olabilirler. Portfolyo ile ölçülebilecek becerilerden bazılarını Bekiroğlu (2005: 113) aşağıdaki gibi sıralanmıştır;

- Bilimsel kavramları doğru kullanabilme
- Grafik kullanarak açıklama yapabilme
- Temel kavramların günlük hayatla ilişkisini kurabilme
- Kaynak ve referansları uygun kullanabilme
- Bilgi ve fikirleri sentezleme
- Efektif olarak kendi kendini ölçebilme
- Eleştirel ve yaratıcı düşünebilme

1.5. Portfolyo (Öğrenci Ürün Dosyası) Türleri

Eğitimde kullanılan portfolyo çeşitleri kullanım amaçlarına, türüne, kim tarafından hazırlandığına, eğitim seviyesine ve içerdiği çalışmalara göre farklılık gösterebilmektedirler. Literatür incelendiğinde çeşitli araştırmacıların portfolyo türlerini farklı olarak sınıflandırmış oldukları görülmektedir. Portfolyoda esas amaç öğrencilere faydalı olmaktır.

Lankes (1995) kullanılabilir 6 portfolyo türü olduğunu ve kullanım amaçlarını aşağıdaki gibi tanımlamıştır.

1. Gelişim (developmental) Portfolyoları: Bu tür portfolyolar eğitim ve öğretim yılı boyunca öğrencinin belli bir alanda ilerlemesini ve gelişimini gösterir.

2. Öğretmen Portfolyoları: Öğretmenlerin öğretim süreci içerisinde işlenen konulara ilişkin öğrencilerin ne derece anladıkları ve kavradıkları hakkında bilgi almak için kullandıkları portfolyolardır.

3. Uzmanlık (proficiency) Portfolyoları: Bilim, teknoloji vb. gibi çeşitli alanlarda, öğrencilerin performansını ve yetkinlik düzeyini yansıtan, rekabete dayalı bir portfolyo türüdür(Gold ve Lanzoni 1993 Akt: Lankes 1995).

4. Etkinlik (show case) Portfolyosu: Eğitim ve öğretim yılı boyunca öğrencilerin (sergilenebilecek) en iyi çalışmalarını içerir. Sanatsal çalışmalar, bitirilmiş araştırma ve projeler, bilimsel deney ve düzenekler gibi öğrencilerin yetenek ve becerilerini temsil eden çalışmalardan oluşturulur.

5. Çalışma Becerileri Portfolyosu: Bu tür portfolyolar öğrencilerin eğitim sürecinde yaptığı çalışmalara bakarak çalışma ve üretme becerileri hakkında bilgi edinmeyi sağlar. Özellikle son yıllarda, iş dünyası ve bazı yüksek öğretim kurumları bireylerin eğitim sürecindeki yaptığı çalışmaları değerlendirerek bu tür portfolyolar aracılığıyla, öğrencilerin veya bireylerin iş dünyasında ne kadar başarılı olacaklarını kestirmeye çalışmaktadırlar (Stemmer Brown ve Smith 1992 Akt: Lankes 1995).

6. Kolej Kabul (College admission) Portfolyosu: Kolej ya da üniversite gibi eğitim kurumlarının kendilerine uygun nitelik ve becerilere sahip öğrencileri seçerken kullandıkları portfolyo türüdür. Öğrencilerin önceki eğitim hayatında gösterdikleri yetenek, beceri ve performanslarını gösteren parçalardan oluşur (Lankes 1995; <http://www.ericdigests.org/1996-3/idea.htm>)

Molegrano (2000; Akt: Birgin 2003: 28-29) ise portfolyo dosyasının kullanım türlerini 9 başlık altında sınıflandırmıştır:

1. Kişisel Dosya: Öğretmenin veya öğrencinin kendi şahsına ait okul içi ve okul dışı çalışmalarının toplandığı dosyadır. Bu tür gelişim dosyasındaki çalışmalar daha çok bireyin başkalarıyla paylaşmak istediği ilgi alanlarını ve aktivitelerini içerir.

2. Çalışma Dosyası: Bu tür gelişim dosyası öğrencini sürdürdüğü çalışmaların sistematik olarak toplandığı dosyadır. Öğrencinin günlük, haftalık, aylık veya bir üniteyi kapsayan çalışmalarının toplandığı dosya olabilir.

3. Kayıt Tutma Dosyası: Genellikle öğretmenin kullandığı dosya türü olup öğretmenin öğrencileri hakkındaki düşüncelerini yazdığı, kendi ders notlarını, öğrencilere ait gözlem çizelgelerini bulundurduğu dosyadır.

4. Grup Dosyası: Bir gruba ait çalışmaların bulundurulduğu, her bir grup üyesinin katkılarının kayıt edildiği ve grubun etkililiğini göstermek için hazırlanan dosya türüdür.

5. Konuya Bağlı Gelişim Dosyası: Bu tür dosya daha çok bir ünite ile ilgili yapılan çalışmaları içerir. Örneğin, konu ‘tam sayılar’ ise hazırlanan gelişim dosyası öğrencilerin tam sayılar ile ilgili yapmış olduğu çalışmaların, tutumların, düşüncelerin toplanması ile oluşturulabilir.

6. Bütünleştirilmiş Gelişim Dosyası: Öğrencinin bir ve birkaç alandaki becerilerini, tutumlarını ve çalışmalarını içeren dosyadır. Örneğin; bir öğrencinin matematik ve fen bilgisi derslerindeki başarılarını takip etmek için hazırlanan gelişim dosyası gibi.

7. Gösteri Dosyası: Öğrencinin bir süreç içindeki gelişimini göstermek ve özel amaç için hazırlanan, sınırlı sayıdaki çalışmaların seçilmesiyle oluşan dosya türüdür. Genellikle öğrencilerin yaptığı çalışmalardan en iyileri seçilerek dosya oluşturulur.

8. Elektronik Gelişim Dosyası: Teknolojik gelişmelere bağlı olarak bilgisayar ortamında oluşturulan elektronik dosyadır. Elektronik dosya diğer dosya türlerinin içerdiği bilgileri içerir; fakat bilgiler elektronik olarak toplanır ve saklanır.

9. Yıllık Gelişim Dosyası: Genellikle öğrencilerin öğrenim yılları boyunca oluşturdukları dosya türüdür. Özellikle okul öncesi okullarında bir çocuğun gelişiminin hafta hafta takip edilerek bir yıl boyunca tutulan dosya buna örnek olarak verilebilir.

Campell ve diğerleri (2000; Akt: Bahar ve diğerleri 2009: 75-76) Portfolyo türlerini şu şekilde sınıflandırmışlardır:

1. Sergileme Portfolyosu: Bu tip portfolyo öğrencinin kendisini en iyi yansıttığına inandığı, temsili değeri olan çalışmaları kapsar. Henüz tamamlanmamış çalışmaları kapsamaz. Bu tip portfolyoyu becerilerini ve çalışmalarını sergileme amacı ile en iyi çalışma örneklerini sunan bir sanatçının portfolyosuna benzetebiliriz. Öğrenciler portfolyolarını ebeveynleriyle paylaşabilirler. Fakat öğrencilerin günlük çalışmaları ile ilgili delilleri tam olarak ortaya koymadığından öğretimi yönlendirecek bilgi vermez. Değerlendirme ve not vermek için de uygun bir seçenek değildir. Bu tip portfolyolar ürün odaklı portfolyo şeklinde de düşünülebilir.

2. Çalışma Portfolyosu: Öğretmen-öğrenci portfolyosu olarak da isimlendirilen çalışma portfolyosu, öğretmen ve öğrenciye ölçme ve değerlendirme fırsatı sunar. İkisi birlikte öğrenme anlamında büyüme ve gelişmeyi gösteren örnekleri seçer. Bu açıdan sadece biten değil devam eden çalışma örneklerini de kapsayabilir. Ebeveynler de bu süreçte katkıda bulunabilir. Öğrenci düşünce, fikir ve eserlerin gelişen bir hazinesi olan çalışma portfolyoları formatif değerlendirme amacı ile kullanılabilir. Esasında bu tip portfolyolar süreç odaklı portfolyo olarak da düşünülebilir.

3. Değerlendirme Portfolyosu: Öğretmen alternatif değerlendirme portfolyosu da denilen bu tipte tüm maddeler puanlanır, sıralanır ve değerlendirilir. Öğretmen her öğrencinin kişisel portfolyosunu değerlendirme amaçlı olarak saklar. Esasında bu tip değerlendirme yaklaşımı bütüncül (holistik) değerlendirme modeli olarak düşünülebilir.

Yukarıda verilmiş olan portfolyo türlerinin bir benzeri olup Türk eğitim sistemine en uygun olduğu düşünülen O'Malley ve Valdez (1997; Akt: Kutlu, Doğan ve Karakaya 2010: 113) tarafından hazırlanan üçlü portfolyo sınıflamasına aşağıda yer verilmiştir.

O'Malley ve Valdez (1997; Akt: Kutlu, Doğan ve Karakaya 2010: 113-114) portfolyo türlerini;

- Derleme (çalışma) Portfolyosu
  - Vitrin Portfolyosu
  - Değerlendirme Portfolyosu
- olarak üç grupta tanımlamışlardır.

1. Derleme (Çalışma) Portfolyo: Öğrencinin ürünleri içerisinde öğretmen rehberliğinde seçtiği bütün çalışmalarını içerir. Öğrenci gelişiminin izlenebilmesi için, öncelikle bu gelişimi gösterecek çalışmaların toplanmasını gerektirir. Bu aşamada toplanan ürünler öğrenci hakkında karar vermeyi sağlayacak hazırlıkları içerir. Bu nedenle öğretmenlerin, yıl içerisinde öğrencilerine onların belli bir beceri ya da yetenek alanındaki gelişimini yansıtacak farklı çalışmalar yaptırması yerinde olacaktır. Çünkü öğrencinin gelişimini izlemek ancak böyle olanaklı olabilecektir. Öğrenci derleme portfolyosuna, öğretmen tarafından puanlanmış çalışmalarını koyabileceği gibi (örneğin performans görevleri), puan verilmesi düşünülmeyen çalışmalarını da koyabilir. Bu portfolyoda, öğrencinin gelişim sürecini gösteren çalışmaların *puanlanmaması*, ancak çalışmalarıyla ilgili öğrenciye geribildirim verilmesi gerekir.

2. Vitrin Portfolyo: Öğrencinin, öğretmeniyle birlikte derleme portfolyosu içinden seçtiği en iyi olduğunu düşündüğü çalışmalarını (ürünleri) içerir. Bu portfolyoyu sevdiğimiz fotoğrafları koyduğumuz bir albüme veya evimizde sevdiğimiz eşyaları koyduğumuz bir vitrine benzetebiliriz. Derleme portfolyosundan seçilen bu ürünler öğrenci gelişimi hakkında bilgi edinmek için kullanılabilir gibi sergileme amaçlı da kullanılabilir.

3. Değerlendirme Portfolyosu: Değerlendirme portfolyosu öğretim programlarında belirlenmiş amaçlar ve kazanımlar doğrultusunda öğrencinin gelişimini gösterir. Bu nedenle öğrencinin en iyi çalışmalarını yansıtmaya yanında puanlama amaçlı kullanılabilen bir portfolyo türüdür. Bu portfolyo için seçilen ürünlerin öğrenci gelişimi hakkında bilgi verebilmesi genellikle üst düzey zihinsel süreçlerin kullanıldığını gösteren sınıf içi etkinliklerle, performans görevleriyle ilgili olmasına bağlıdır. Ancak az sayıda alt düzey zihinsel süreçlerle örneğin bir konunun hatırlanmasına ya da sınıf içi bir etkinliğin tekrarına dayalı çalışmalar da yer alabilir. Burada amaç, değerlendirme portfolyosuna koyulan her çalışmanın puanlanması ve puanların aritmetik ortalamasının alınarak tek bir

portfolyo puanının elde edilmesidir. Portfolyoda yer alan bazı çalışmalar, diğer çalışmalara göre daha fazla puan ağırlığına sahip olabilir. Bu nedenle, puanların aritmetik ortalaması alınırken öğrencilerin bu durumu göz önünde bulundurmaları yerinde olacaktır. Böylelikle portfolyonun bütününden elde edilen puan (not), öğrenci hakkında geçti-kaldı kararını vermede kullanılabilir. Bunun yanında elde edilen puanlar ya da notlar öğrenci başarısının gelişimini yorumlamada da kullanılabilir.

1.6. Portfolyo Dosyasının İçeriği

Portfolyo, öğrencinin bellekte kavramlar arasındaki ilişkileri gösteren bilişsel yapılarını anlamak amacıyla öğrencilerin düşüncelerini, bu düşüncelerin zamana bağlı olarak büyüme ve değişimini, öğrencilerin alanlar arasında kurdukları bağlantıları, problem çözme süreçlerini ve karar verme becerilerini ortaya çıkarmak amacı ile hazırlanabilir (Bahar ve diğerleri 2009: 77). Portfolyoya nelerin konulabileceği konusunda sınırları çizilmiş bir liste yoktur. Ediger (2000) portfolyonun hacminin ne çok ne de az olmaması gerektiğini belirtmiştir.

Aşağıda değişik yazarların önerdiği portfolyo dosyasında bulunabilecek materyallere örnekler verilmiştir (Bahar ve diğerleri 2009; Chatel 2001; Ediger 1999).

- Öğretmen tarafından hazırlanan yönerge (Öğrencilerin çalışmayı yaparken nelere dikkate etmelerinin gerektiğini belirten yönlendirme formu)
- Okuduğu bilimsel yazılar/makaleler, bu yazılardan ne anlaşıldığını gösteren şemalar
- İnternet eserleri
- Sevilen şiir, şarkı, mektup ve yorumlar
- Öğretmen kayıtları-Öğretmen kontrol listesi
- Öğrenci çalışmaları-Yazılı ödevler (Henüz bitmemiş ya da tamamlanmış parçalar)
- Öz değerlendirme formları
- Akran değerlendirme formları
- Sınav sonuçları

- Teyp ve video kayıtları
- Yansıtma kayıtları-sunumlar
- Grup ödevleri ve projeler
- Diyagram, fotoğraf ve resimler
- Araştırmalar, problemler ve stratejiler
- Öğrencilerin tekrar yapmak istediği ödevler
- Özel ödevlerin içinden seçilen örnekler
- Kitap incelemeleri
- Portfolyo içeriği ile ilgili veliye veya öğretmene yazılan öğrenci notları
- Deney sonuçları-Laboratuvar raporları
- Konferans veya seminer notları
- Sanat çalışmaları
- Öğrenci tarafından okunan kitap listeleri
- Kavram haritaları
- Öğrencilerin yanlış kavramlaştırmaları ya da yanlışlarının düzeltildiğini gösteren belgeler

1.6.1. Portfolyo Dosyasının İçeriğini Seçmek İçin Stratejiler

Portfolyo dosyası; öğrencinin bir dönemdeki veya belli bir süredeki çalışmalarının tamamını kapsamayı yerine öğrenci, öğretmen ve veli üçgeni içerisinde bazı özelliklerdeki çalışmalar seçilerek oluşturulabilir. Bu çalışmalar;

- Öğrencinin en iyi çalışması
- Öğrencinin yeni öğrendiği çalışmalar
- Öğrencinin unutmak istediği iki şey
- Öğrencinin çok övüldüğü şeyler

- Öğretmen, öğrenci ve veli tarafından yapılan seçimlerden oluşabilir (Tuncer 2009). Power Point Sunusu www.aydinarge.com/Arge/1.olcme%20degerlendirme/7.ppt 25.01.2012).

1.7. Portfolyonun Bölümleri

Öğrenciler tarafından hazırlanan çalışmaların belli standartlarda bir araya getirilip toplanabilmesi için portfolyonun yapısının buna uygun olması gerekir. Portfolyo türlerinde farklılıklar olsa da portfolyolarda olması gereken ortak yapılar vardır. Doğan (2007: 42-43), Kemp ve Teperoff (1998) portfolyonun sahip olması gereken yapısal öğeleri şu şekilde açıklamıştır.

1. *Portfolyo Kapak Sayfası*: Bu sayfada portfolyonun hangi derse ait olduğuna ve kim tarafından hazırlandığına ilişkin bilgiler bulunur.

2. *Öğrenci Tanıtım Sayfası*: Bu sayfada portfolyoyu hazırlayan öğrenci kendisini ayrıntılı bir şekilde tanıtır. Bu bağlamda kendi ilgilerinden, yeteneklerinden, yapmaktan hoşlandığı etkinliklerden, sevdiği sanatçılardan, derslerden vb. bahsedebilir. Tanıtım sayfası için yapılandırılmış bir formun kullanılması uygun olur.

3. *İçindekiler Sayfası*: Bu sayfa portfolyoda bulunan çalışmalar hakkında okuyucuyu bilgilendirmek amacını güder. Bu bağlamda portfolyoya konan her çalışma için çalışmanın veriliş ve portfolyoya konuş tarihi, adı, türü (performans görevi, çalışma yaprağı, kompozisyon vb.)ve sayfa numarası bulunur. Bunun için önceden yapılandırılmış bir formun öğrencilere verilmesi yerinde olacaktır.

4. *Öğrenci Çalışmaları*: Bu bölümde öğretmen ve öğrencinin birlikte belirlediği türdeki çalışmalar bulunur. Portfolyoya konacak çalışma türlerine örnek olarak çalışma yaprakları, performans görevleri, sınav kağıtları, sınıf içi yapılan etkinlikler vb. verilebilir. Portfolyoya konan her çalışma için dosyaya koyuluş tarihi ve sayfa numarası bulunmalıdır. Bu sistematiklik süreç içerisindeki öğrenci gelişiminin belirlenmesi için önemlidir.

5. *Yansıtma/ Yansıtma Kağıtları- Öz Seçim Formu*: Öğrencilerin portfolyoya ilave edilen her bir ürün için hazırladıkları yansıtma kağıtları, ürün ile birlikte portfolyoya eklenmelidir. Öğrenciler yansıtma kağıtlarında şu bilgileri verebilirler:

- Bu çalışmadan ne öğrendim?
- Neyi iyi yaptım.
- Neden bu ürünü seçtim?

- Bu çalışmada neyi değiştirmek/geliştirmek isterim.
- Performansım hakkında ne düşünüyorum.
- Problemler bölümler nelerdi.

6. *Dereceli Puanlama Anahtarı (Rubrik)*: Puanlama amaçlı dosyaya konan çalışmalardan sonra bulunur. Bu puanlama araçları genellikle performans görevlerinin sonunda bulunur ve bu çalışmaların daha nesnel ve hatasız puanlanmasını sağlar.

7. *Öz-Akran-Grup Değerlendirme Formları*: Öz değerlendirme formları öğrenciyi süreçte yaşadıklarına ve ortaya çıkan ürünlere ilişkin algılarını yüzeysel değil derinlemesine yansıtmasını sağlayan araçlardır. Akran değerlendirme ise öğrencinin arkadaşlarının çalışmaları ile ilgili algı ve görüşleri içerir. Bu araçlar öğrencileri değerlendirme sürecine aktif bir şekilde katmakla beraber zamanla öğrencilerin kendilerini ve başkalarını objektif değerlendirebilme olgunluğuna ulaşmalarını sağlamaktadır. Grup değerlendirme ise yapılan grup çalışmaları için kullanılır. Bu formlar ile öğrenciler birlikte çalıştıkları grup arkadaşlarına ilişkin algılarını yansıtırlar.

1.8. Portfolyo Sürecinde Öğretmen-Öğrenci ve Velinin Rolü

Portfolyo sürecinde ne öğretmen ne de öğrenci kendi başına hareket etmemelidir. Hazırlanan ürünün oluşturma sürecinde öğrenci, öğretmen ve anne-babaya birtakım görevler düşmektedir. Portfolyo hazırlama sürecinde öğretmen, öğrenci ve velinin rollerini aşağıdaki gibi açıklamışlardır.

1.8.1. Portfolyo Sürecinde Öğretmenin Rolü

Portfolyo sürecinde öğretmenin rolü Korkma ve Kaptan (2002: 168), Kutlu, Doğan ve Karakaya (2010: 122-124) tarafından aşağıdaki gibi sıralanmıştır:

- Portfolyo değerlendirme sürecinde öğretmenin asıl görev rehberlik etmektir.
- Portfolyonun değerlendirilmesi öğretmenin sorumluluğundadır.
- Değerlendirme kriterleri belirlenirken kriterlerin eğitim programına uygunluğu öğretmen tarafından göz önüne alınmalıdır.
- Değerlendirme kriterleri baştan belirlenmeli ve bu kriterler açık ve anlaşılır bir biçimde öğrenci ve veliye sunulmalıdır.
- Portfolyonun kapsamını belirlemek ve ürünlerin dosyada hangi sistematige göre konulacağını tanımlamak.
- Portfolyonun amacı ve katkıları konusunda öğrencilere bilgi vermek.

- Öğrencinin hedef belirlemesine yardımcı olmak.
- Dosyada yer alacak etkinlikleri, performans görevlerini hazırlamak; bunların değerlendirilmesinde kullanılacak dereceli puanlama anahtarını ve öz değerlendirme, akran değerlendirme, grup değerlendirme formlarını geliştirmek.
- Belirlenen plana göre öğrenciyle bir araya gerek öğrencinin çalışmaları hakkında öğrenciye geri bildirim vermek.
- Öğrencin süreçte karşılaştığı sorunları belirlemek, sorunlar büyümeden önlemler almak.
- Portfolyonun bir bütün olarak değerlendirilmesinde kullanılacak ölçütleri belirlemek.
- Öğrenci gelişimini yönlendirmek, öğrencinin gelişimiyle ilgili öğrenciye ve veliye bilgi sağlamak.
- Velilerin katılımını sağlamak ve uygulama süreciyle ilgili veliye bilgi vermek amacıyla veli mektuplarını hazırlamak.
- Aradaki işbirliğini güçlendirmek için öğrenci-öğretmen, öğrenci-iğrenci, öğrenci-veli, öğretmen-veli, öğretmen-okul yönetimi arasındaki iletişimi düzenlemek.
- Öğrencilerin portfolyolarını, velilerine ve arkadaşlarına sergilemelerine yardımcı olmak.

1.8.2. Portfolyo Sürecinde Öğrencinin Rolü

Portfolyo sürecinde öğrencinin rolü Kutlu, Doğan ve Karakaya (2010: 122-124) tarafından aşağıdaki gibi sıralanmıştır:

- Portfolyonun kendi gelişimi hakkında doğru bilgi vermesi için dosya oluşturma sürecine gerekli özeni göstermek.
- Performans görevlerini ve dosyaya konacak diğer etkinlikleri istenen niteliklere uygun olarak hazırlamak.
- Portfolyo içerisinde yer alacak ürünleri öğretmeniyle birlikte seçmek.
- Seçmiş olduğu çalışmaları, neden seçtiğine ilişkin değerlendirmeler yapmak.
- Portfolyosunda yer alan belirli ürünleri verilen puanlama anahtarını kullanarak değerlendirmek.
- Dosyasını gerektiği durumlarda eve götürerek velisiyle paylaşmak.
- Portfolyosunu, velisine ve arkadaşlarına sergilemek.

1.8.3. Portfolyo Sürecinde Velinin Rolü

Portfolyo sürecinde velinin rolü Kutlu, Doğan ve Karakaya (2010: 122-124) tarafından aşağıdaki gibi sıralanmıştır:

- Portfolyonun ne olduğu, nasıl hazırlandığı vb. konularda bilgilenmek.
- Çocuğunun portfolyosunda yer alan ürünlerle ilgili geribildirim vermek.
- Çocuğunun gelişimine katkı getirecek çalışmaları izlemek.

- Araştırma, inceleme, gözlem vb. çabalar gerektiren çalışmalarda çocuğunun bu çalışmaları yapmasını sağlayacak ortam hazırlamak.
- Çocuğuna verilen görevlerin, onun gelişimine katkı sağladığını bilincinde olarak onun adına çalışmaları yapmaktan kaçınmak.

1.9. Portfolyo Dosyası Oluşturma ve Değerlendirme Süreci

Portfolyo dosyası oluşturma dört aşamadan oluşur (MEB 2010d: 22-23):

1. Toplama
2. Seçme
3. Yansıtma
4. Sonuç

1. Toplama: Portfolyoya konacak çalışmaların, ürünlerin ve kayıtların toplandığı aşamadır. Öncelikle öğretmen, öğretim hedeflerine göre çocukların portfolyolarında, hangi kazanımlarını gösteren ürünlerin yer alması gerektiğine karar vermelidir. Bundan sonra öğrencilerine, portfolyolarında hangi ürünlerin bulunacağını açıklamalı, çalışmalarını korumaları ve saklamaları gerektiğini belirtmelidir.

2. Seçme: Seçme portfolyoya konacak ürünlerin seçildiği aşamadır. Portfolyoya hangi kazanımlara ait ürünlerin gireceği bir önceki aşamada tanımlanmıştı. Seçme aşamasında, öğrenci topladığı ürünlerden birini ya da birkaçını ürün dosyasına koymak için seçer. Öğretmen, öğrencinin kazanımlarını ve gelişimini en iyi biçimde yansıtan çalışmaları seçme konusunda, gerektiğinde öğrenciye yardımcı olur. Öğrenci bu konuda isterse arkadaşlarından da yardım alabilir.

3. Yansıtma: Yansıtma, portfolyoyu herhangi bir çalışma dosyasından ayıran önemli bir aşamadır. Bu aşamada öğrenci, doğrudan doğruya değerlendirme sürecine katılır. Kendi çalışmalarını gözden geçirir ve onlar hakkında değerlendirmelerde bulunur.

Yansıtma aşamasında öğrencinin aşağıdaki sorulara ya da benzerine cevap vermesi beklenir:

- Bu çalışmayı portfolyoma neden koydum?
- Bu çalışmayı nasıl yaptım?
- Bu çalışmada neler öğrendim?
- Bu çalışmamı daha da güzelleştirebilir miyim?

- Bu çalışmam hakkında ne düşünüyorum?
- Çalışmalarım içinde en çok sevdiğim hangisidir? Neden?
- Bana zor gelen çalışmam var mı? Varsa neden?

4. Sonuç: Portfolyo oluşturmanın son aşamasında öğrenci “Bu çalışmalarını neden yaptım?” sorusunun cevabını verir. Okulda yaptığı çalışmalarla, öğrendikleri arasında ve günlük yaşamıyla bağ kurar.

Portfolyo tamamlandıktan sonra; genellikle yılsonunda öğrenciler, çalışmalarını, aileleri, sınıf arkadaşları ve öğretmenlerin bulunduğu bir topluluğa sunar. Portfolyo sunumu öğrencilerin çalışmalarına önem vermesini, kendisine güvenmesini sağlar. Aileler de çocuklarının çalışmalarını görüp değerlendirebilirler.

Portfolyonun sonuç bölümünde, öğretmen, bu çalışmalara göre çocuk hakkındaki genel değerlendirmesini yapar. Bu değerlendirme sonuçları öğrenciye ve aileye bildirilir. Ayrıca gelecek yıl ki öğretmenine, öğrenci hakkındaki düşüncelerini belirten bir mektup yazar. Portfolyolar, okul bitinceye kadar saklanır, okul bitiminde öğrencinin daha sonraki öğretmenine verilmek üzere ailelere teslim edilir.

1.9.1. Portfolyonun Değerlendirilmesi

Portfolyolar, öğrencinin sistematik biçimde yapmış olduğu çalışmalar sonucunda oluşturduğu ürünleri içerir. Portfolyo oluşturulurken öğrenci gerek öğretmeniyle gerekse arkadaşlarıyla işbirliği halinde bulunur ve onlarla olan etkileşimi artar. Portfolyo oluşumu esnasında öğrencilerin sahip oldukları farklı yetenekler ve düzeyleri, güçlü ve zayıf yönleri, ilgi alanları, durumlara bakış açıları ve bazı durumlarda sergiledikleri davranışlar bütünsel olarak değerlendirilebilir.

Portfolyoların değerlendirilmesiyle öğrencilerin neler öğrendikleri, öğrenirken nasıl bir yol izledikleri, nasıl düşündükleri, nasıl sordukları, nasıl analiz yaptıkları, bilgiyi nasıl yapılandırdıkları ve diğer insanlarla nasıl iletişim kurdukları gözlenebilmektedir (Öncü 2009: 108).

Doğru bir değerlendirme yapabilmek için öğrenciler ulaşacakları amaçları ve buna bağlı olarak yürütülecek olan standartları bilmelidirler. Öğretmen öğrenciye yapılan çalışmanın devamlılığı için ölçekler ve yöntemler geliştirerek öğrencinin performansını gözlemleyerek geri bildirimlerde bulunmalıdır.

Portfolyo değerlendirme sürecinin dizaynını İlci (2002 Akt: Mıhladız 2007: 39) aşağıdaki basamaklara göre sıralamıştır.

- Değerlendirme amacının belirlenmesi
- Öğretici hedeflerinin ifade edilmesi
- Hedeflerle görevlerin karşılaştırılması
- Ölçüt belirlenmesi
- Organizasyonun sonuçlandırılması
- İzleme süreci
- Portfolyo sürecinin değerlendirilmesi.

Öğrencilerin uzun çabalar sonucu belli kıstaslara göre oluşturdukları portfolyo dosyalarının değerlendirilme şekli öğretmenin amacına bağlı olarak farklılık gösterebilir. Eğer bireysel gelişim dosyasını kullanmadaki amaç öğrencinin öğrenme süreci içindeki gelişimini takip etmek, eksiklikleri gidermek ve rehberlik etmek ise gelişim dosyasındaki çalışmalar genelde öğretmen tarafından belirlenir ve çalışmalar öğrencinin kendisi, arkadaşı ve öğretmeni tarafından değerlendirilerek öğrenciye dönüt verilir. Bu tür değerlendirmeden elde edilen sonuçlar daha çok öğrenciye rehberlik etmek için kullanılır. Eğer, gelişim dosyasını hazırlamaktaki amaç öğrencinin yapmış olduğu çalışmalarla başarısını değerlendirmek ise değerlendirmeye girecek olan çalışmalar genellikle öğrenci tarafından seçilir. Öğrenci tarafından oluşturulan bireysel gelişim dosyası öğrencinin dönem veya yıl içinde yaptığı en iyi çalışmalarını içerir. Öğretmen tarafından önceden belirlenen kıstaslara göre öğrencinin sunduğu en iyi çalışmalar notlandırılarak değerlendirilir. Bireysel gelişim dosyasına puan vermek ve değerlendirmek için çeşitli yaklaşımlar başarılı bir şekilde kullanılmaktadır. Genel olarak üç temel yaklaşım kullanılmaktadır (Kuhs 1994 Akt: Baki ve Birgin 2004 :84). Bunlardan **birinci yaklaşım**, bireysel gelişim dosyası içindeki her bir çalışma ayrı ayrı puanlanır ve bu puanların aritmetik ortalaması bireysel gelişim dosyasının puanını belirler. Bireysel gelişim dosyasını değerlendirmede kullanılan **ikinci yaklaşım**, farklı performanslar için ayrı puanların verildiği analitik puanlama sisteminin kullanılmasıdır. Örneğin, problem çözme becerisine ait olarak problemi anlama, çözüm için strateji belirleme, stratejiyi uygulama ve sonucu kontrol etme davranışları aşağıdan yukarıya doğru puanlanarak problem çözme becerisine

ait puanı belirlenir. *Üçüncü yaklaşım* ise, bireysel gelişim dosyası içindeki çalışmaların tümüne ait genel bir puan vererek değerlendirmektir. Bu yaklaşım, bireysel gelişim dosyasının bir bütün olarak algılayarak belli kritere göre puanlamasını önerir (Baki ve Birgin 2004: 84).

Başarılı bir portfolyo dosyası oluşturulmak isteniyorsa öğretmen, öğrenci ve veliler sürekli işbirliği içerisinde bulunmalı ve portfolyo dosyası oluşturma sürecinin her evresinde öğrenciye dönütler verilmelidir. Değerlendirilmenin ise objektifliğini koruyabilmesi için çalışmanın amacına göre dereceli puanlama anahtarı (rubrik) hazırlanmalı ve değerlendirme işlemi rubrikteki kıstaslara göre yapılmalıdır. Böylelikle hem süreç hem de elde edilen ürün değerlendirilebilir.

1.9.2. Rubrik (Dereceli Puanlama Anahtarı)

Dereceleme Ölçeği, Dereceli Puanlama Anahtarı, Puanlama Yönergesi olarak da adlandırılan rubrikler öğrenci merkezli eğitim uygulamalarında kullanılır. Öğretmen tarafından hazırlanan, sürece yol gösterme ve değerlendirmede kullanılacak olan kıstasların yazılı olduğu bir yönerge dir. Ölçülmek istenen özellikler listelendikten sonra her bir özellik 1-3, 1-5 ya da 1-7 arası bir ölçekle puanlanır. Öğrenciye öğretim faaliyeti başında öğretmenin kendisinden neler beklediğini bilmesi açısından verilir. Böylece öğrencinin kendisini yönlendirmesi kolaylaştırılmış olur.

Bir puanlama yönergesi, iki temel parçadan oluşmaktadır. Bunlardan biri ölçüttür. Ölçüt neyin değerlendirildiğini tanımlama işlevini yapmaktadır. Diğer temel parça ise standarttır. Standart, erişim düzeyi ve görevin başarılmasında gereken düzeyin tanımlanması olarak görülür.

Puanlama yönergeleri genelde iki türde oluşturulmaktadır. Bunlar, bütüncü (holistik) ve ayrıştırıcı ya da çözümleyici (analitik) puanlama yönergeleri olarak tanımlanmaktadır. Holistik puanlama yönergesi, değerlendirmenin genel olarak yapıldığı, analitik puanlama yönergesi ise sadece belli parçaların test edildiği yönerge dir.

Puanlama yönergesi oluşturmak kolay bir çalışma olarak görülmemelidir. Her bir parça geliştirilirken amacın açık bir şekilde tanımlanması gerekmektedir. Puanlama yönergesi geliştirilirken;

- 1) Tanımlanması gereken performans ya da ürünün standartlarının incelenmesi,
- 2) Öğrencilerin değerlendirileceği ürün ya da performansların ölçütlerinin oluşturulması ve bu ölçütlerin standartlara uygun olmasının sağlanması,
- 3) Puanlama yönergesinin tanımlayacağı genel kategorilere karar verilerek çerçevenin tasarlanması, diğer bir anlatımla sınırların belirlenmesi,
- 4) Her bir ölçütle oluşan değişik performans düzeylerinin tanımlanması,
- 5) Puanlama yönergesinin öğrenenler tarafından anlaşıldığından emin olunması amacıyla test edilmesi,
- 6) Gerektiğinde puanlama yönergesinin düzeltilmesi ya da yeniden şekillendirilmesi aşamalarının izlenmesi önerilmektedir.

Ayrıca iyi tasarlanmış bir puanlama yönergesi, öğrenenlerin onlardan ne istenildiğini anlamasını sağlamaktadır. Daha önemlisi, öğrenciler puanlama yönergesiyle çalışma deneyimi kazandıkça kendi puanlama yönergelerini de oluşturabilmektedirler (MEB 2009c: 23).

Portfolyo Dosyası İçerik Örneği, Portfolyo Değerlendirme Formu Örneği, Portfolyo Örneği, Portfolyo Dosyası Değerlendirme Ölçeği ile ilgili formlar Ek'ler bölümünde verilmiştir.

1.9.3. Portfolyo Değerlendirme Sürecinde Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar

Portfolyo değerlendirme sürecinin doğru uygulanıp yanlış sonuçların ortaya çıkmasını engellemek amacıyla bazı hususlara dikkat etmek gerekmektedir. Ağca (2005: 27; Akt: Kabaş 2007: 30) portfolyo değerlendirme sürecinde dikkat edilmesi gereken hususları şöyle sıralamıştır;

- Hedef belirlemede gerçekçi olunması,
- Öğrencilere olumlu ve destekleyici yaklaşılması, öğrencilerin kendilerine güvenlerinin ve cesaretlerinin artmasında yardımcı olunması,
- Süreç içerisinde öğrencilerin başardıkları şeyleri bilmeleri ve yeni çalışmaların bunlar üzerine kurulması,
- Kullandıkları özel teknik veya stratejilerden dolayı ödüllendirilmeleri,
- Ortaya çıkardıkları ürünler kadar, süreçler ve stratejilerin de tartışılması,

- Bunlara ilaveten öğrencilerin ilerlemeleri, yaşadıkları zorluklara ilişkin endişelerinin dikkatli bir şekilde incelenmesi ve bunlara yanıt verilmesi,
- Yapılmamış veya yanlış yapılmış noktalar yerine doğru yapılmış noktalar üzerinde odaklanılması,
- Çok fazla öneride bulunmak yerine öğrencinin daha özgür çalışmasının ve tartışmalarda öğrencilerin baskın olmasının sağlanması gerçekleştirilmeye çalışılmadığıdır.

Yukarıda belirtilen hususlara ek olarak PDY'nin uygulamasında aşağıda belirtilenlere dikkat edilmesi uygulamanın başarısını arttıracaktır:

- Öğrencinin, istenilen kazanımları elde etmesi için sürekli ve kapsamlı olarak izlenmesi gerekmektedir.
- Portfolyo değerlendirme çok amaçlı ve çok çeşitli unsurları barındırmalıdır. Çünkü değerlendirmenin çok çeşitli olması öğrencilerin de çok çeşitli becerilerinin değerlendirilebilmesi anlamına gelmektedir.
- Portfolyo değerlendirme sadece öğretmene öğrencilerin gelişimlerini izleme fırsatı vermemeli, ayrıca öğrencilerin de kendi gelişimlerini takip edebilme imkanlarını da sunmalıdır. Böylece öğrenciler problem çözme, konuları anlama, çalışmalarını inceleme alanlarında kendilerini daha da iyi gözlemleyebilirler.
- PDY, öğrencileri süreç odaklı ve genel değerlendirebilme fırsatı verdiği için eğitim programları hazırlanırken kazanımların da sürece yayılması sağlanmalıdır.

1.9.4. Portfolyo Değerlendirme Yönteminin Avantajları

Portfolyo dosyasının geleneksel ölçme değerlendirme yaklaşımlarına göre çok sayıda olumlu yönleri vardır. Yapılan literatür taraması sonucunda portfolyo dosyasının avantajlarını Tan (2005: 34), Kan (2007: 138-139), Çepni ve diğerleri (2008: 229) aşağıdaki gibi sıralamıştır:

- Öğrencilere kendi öğrenmelerini izleme olanağı sağlar ve kendini değerlendirebilme yeteneği kazandırır.
- Öğretmen-veli-öğrenci arasındaki ilişkilerin gelişmesini sağlar.
- Öğrencileri kendi kendilerine öğrenmeye teşvik eder.
- Öğrenci nasıl değerlendirildiğini bildiği için, neyi hangi zamanda ve nasıl öğrendiği hususunda önemli bilgiler kazanır.
- Öğrenci, öğretmen, aile ve konuyla ilgisi olan diğer kişilerin öğrencilerin öğrenmesi hakkında fikirlerini paylaşmaları için bir ortam oluşturur

- Öğretmen, öğrencinin öğrenme ihtiyaçlarını daha sağlıklı bir şekilde belirler. Dolayısıyla programın öğrenci ihtiyacına dönük olması avantajı sağlar.
- Portfolyo dosyası hem öğretim sürecinin hem de öğretim çıktılarının sürekli olarak değerlendirilmesini içerir. Bu nedenle, öğretimle değerlendirmenin iç içe olması avantajı sağlar.
- Öğrencinin kendi kendisine öğrenmede sorumluluk almasını sağlar
- Öğrencilerin güçlü ve zayıf yönlerini görmelerine, keşfetmelerine ve anlamalarına yardımcı olabilir.
- Portfolyolar aynı zamanda yaşam boyu öğrenme için gereken becerilerin gelişmesinde öğrencilere yardımcı olur.
- Portfolyolar öğretmenlerin günlük rutin bir şekilde kağıtları puanlama yüklerini azaltır ve çok boyutlu puanlama şekilleriyle, global anlama, algılama ve düşünme becerilerini değerlendirmeyi sağlar.
- Okulun sorumluluklarını artırır.

1.9.5. Portfolyo Değerlendirme Yönteminin Dezavantajları

Portfolyo değerlendirme yönteminin eğitim sürecinde avantajlarının olduğu kadar yeni bir yöntem olması nedeniyle çeşitli dezavantajları-sınırlılıkları da vardır. Davis ve Ponnampuram (2005), Gözümlü (2008: 23), Bahar ve diğerleri (2009: 82) portfolyo değerlendirme yönteminin dezavantajlarını aşağıdaki gibi sıralamışlardır:

- Portfolyo Değerlendirme süreci, klasik ölçme değerlendirme süreçlerine göre daha fazla zamana ihtiyaç duyar.
- Oluşturulan çalışmaların depolanması ve saklanması için ekstra bir alana ihtiyaç vardır.
- Veliler not ve sınav sonuçlarına göre bu ölçme metoduna daha şüpheci yaklaşabilirler.
- Ürün dosyasının sonuçları özellikle okulların ve öğrencilerin karşılaştırılması için kullanılacaksa o zaman diğer performans değerlendirmelerde olduğu gibi ürün dosyalarındaki çalışmalara verilen puanların niteliği (geçerliliği ve güvenilirliği) hakkında ve çalışmaları kimin yaptığı konusunda eleştiriler yapılmaktadır.
- Çoktan seçmeli testlere göre daha subjektif ve çoktan seçmeli testlere göre güvenilirliği daha düşüktür.
- Portfolyo, öğrencinin geleneksel ölçme ve değerlendirme teknikleriyle ölçülmeye çalışılan hatırlama temeline dayalı davranışlara ne düzeyde sahip olduğu konusunda yetersizdir.
- Öğrencinin portfolyo uygulamaları çerçevesinde sınıf dışında ürettiği ürünlerin, öğrencinin kendisi tarafından oluşturulup oluşturulmadığı konusunda dikkatli olunmalıdır.
- Portfolyo süreci çok miktarda evrak-kağıt içerir.
- Portfolyodaki kişisel bilgiler değerlendirmede kullanıldığında gizli, mahrem konuları ortaya çıkartabilir.

1.10. Öğretmenlerin Portfolyo Değerlendirme Sürecine İlişkin Alguları

Portfolyoları sınıflarında uygulamak isteyen öğretmenlerin portfolyo değerlendirme sürecine ilişkin algılarını Aschbacher (1992; Akt: Korkmaz ve Kaptan 2003: 160) ve Wolfe & Miller (1997; Akt: Korkmaz ve Kaptan 2003: 160) beş grupta toplamışlardır. Bunlar;

- Öğretmenlerin portfolyo değerlendirme sürecini öğretmek, geliştirmek ve puanlamak için gerekli olan sürenin uzunluğunu bir engel olarak görmeleri,
- Portfolyo değerlendirme sürecini uygulayan öğretmenlerin sınıflarındaki düzeni ve öğretimi değiştirme ihtiyacı görmeleri,
- Öğretmenlerin portfolyoları saklamak, korumak ve ürünleri toplamak için ek kaynaklara ihtiyaç duymaları,
- Öğretmenlerin öğrencilerinin portfolyolarını puanlamak için puanlama kriterlerini (rubrik) oluşturmalarında güçlük çekmeleri,
- Portfolyo uygulamaları sırasında oluşan değişiklikler hakkında süreç içerisinde yer alan kişilerin (öğretmenlerin kendileri, öğrenciler, veliler, diğer öğretmenler, yöneticiler, vb.) kaygılarını nasıl azaltabilecekleri konusunda sıkıntı yaşamalarıdır.

1.11. Problem Durumu

Bilginin hızla yenilenerek üretildiği çağımızda birey ve toplumun geleceği, bilgiye ulaşma, bilgiyi kullanma ve üretme becerisine bağlı bulunmaktadır. Bu becerilerin kazanılması ve hayat boyu sürdürülebilmesi ezberlemeyi değil, bilgi üretimine dayalı çağdaş bir eğitimi gerektirmektedir (MEB 2005a: 14). Eğitim alanında her geçen gün büyük değişikliklere ihtiyaç duyulmaktadır. Bunun sebeplerinden biri ise nesnelci yaklaşımı temel alan geleneksel öğretim uygulamalarının birçok noktada yetersiz olduğunun artık farkına varılmış olması, özellikle de okul çatısı altında öğrenilenlerin gerçek hayatta kullanılamaması ve öğrencilerin edindikleri soyut bilgileri somut hale dönüştürememesidir. Bu noktada yeni arayışlar, alternatif çözüm yolları sunan yapılandırmacı yaklaşım ve farklı uygulama modellerinin gün ışığına çıkmasını gerektirmiştir (Kılıç 2004: 308). Yapılandırmacı eğitim anlayışına göre düzenlenen eğitim programımız uygulamaya konulmuş ve yapılandırmacı yaklaşım ışığında eğitim-öğretim uygulamalarında değişiklikler meydana gelmiştir. Programın temelini oluşturan hedeflerde meydana gelen değişimlere bağlı olarak, içerik, öğrenme öğretme süreci ve ölçme değerlendirme uygulamalarında da değişikliklerin meydana gelmesi kaçınılmaz olmuştur. Buna göre, belirlenen hedeflere yönelik olarak geleneksel ölçme ve değerlendirme yaklaşımlarının yerini sürece dayalı tamamlayıcı (alternatif) ölçme ve değerlendirme

yaklaşımları almıştır. Portfolyo değerlendirme; yapılandırmacı eğitim sürecinde sıklıkla kullanılabilen tamamlayıcı (alternatif) ölçme ve değerlendirme yaklaşımlarında birisidir.

Portfolyo Değerlendirme Yöntemi'nin uygulandığı ortamlarda eğitim alan öğrencilerde özgüven, araştırmaya istekli oluş, grup çalışmasına yatkınlık, yaratıcılık, sorumluluk alma, topluluk karşısında konuşabilme, kendi kendini değerlendirebilme, öğrenmeyi öğrenme gibi becerilerin geliştiği düşünülmektedir. Klasik (geleneksel) ölçme değerlendirme yaklaşımları salt sonuca odaklandığı için öğrencinin bu özelliklerini ölçmede ve öğrencinin süreç içerisindeki gelişimini göstermede yetersiz kalabilmektedir. Ülkemiz eğitim sistemi her ne kadar yapılandırmacı eğitim anlayışı ile şekillense de uzun yıllardır uygulanan geleneksel eğitim anlayışının izleri halen süregelmektedir. Değişimin istendik yönde tamamlanabilmesi için geleneksel anlayıştan uzaklaşıp yapılandırmacı eğitim anlayışına uyum sağlamak gerekmektedir. Yapılandırmacı eğitim anlayışının uygulandığı eğitim sistemimizde klasik ölçme değerlendirme yöntemlerinin kullanılması ne kadar doğrudur? İstenilen sonuçlara ulaşabilmek için eğitim programındaki tüm öğelerin yapılandırmacı yaklaşıma göre uygulanması gerekmektedir. Dolayısıyla günümüzde artık klasik ölçme değerlendirme yöntemlerinden ziyade sadece ürünü değil süreci baz alan alternatif (tamamlayıcı) ölçme değerlendirme yöntemlerinin kullanılması bütünlüğün sağlanması konusunda önemli rol oynamaktadır. Portfolyo değerlendirme yöntemi değerlendirmeye tümüyle süreci dahil eden bir yöntemdir. Öyle ise portfolyo değerlendirme yöntemi uygulanması gereken eğitim sistemimizde hangi yoğunlukla uygulanmaktadır?

Portfolyo değerlendirme yönteminin doğru olarak uygulanabilmesi için öğretmen, öğrenci ve öğrenci velileri portfolyo değerlendirme konusunda bilgi sahibi olup süreç içerisinde öğretmen, öğrenci ve veliler iletişim halinde bulunmalıdırlar. Buna bağlı olarak portfolyo değerlendirme yönteminin uygulandığı okullarda görev yapan öğretmenlerin, bu okullarda eğitim alan öğrencilerin ve öğrenci velilerinin portfolyo değerlendirme yöntemi hakkındaki görüşlerinin alınması portfolyo değerlendirme yönteminin daha doğru olarak uygulanmasında yol gösterici olacağı düşünülmektedir. Yapılan bu açıklamalar doğrultusunda araştırmanın problem cümlesi aşağıda ifade edilmiştir.

1.12. Problem Cümlesi

Portfolyo Değerlendirme Yöntemi'nin Çanakkale ilindeki ilköğretim I. kademe II. devredeki sınıflarda uygulanma düzeyi ile öğretmen, öğrenci ve velilerin Portfolyo Değerlendirme Yöntemi'ne ilişkin görüşleri nelerdir?

1.12.1. Alt Problemler

Problem durumuna bağlı olarak yanıt aranan üç alt problem ise şöyle sıralanmıştır:

1. Portfolyo Değerlendirme Yönteminin Çanakkale ilindeki ilköğretim okulları I. devre II. kademedeki (4-5.sınıf) sınıflarda uygulanmasına ilişkin sınıf öğretmenlerinin görüşleri;

- a) Cinsiyetlerine,
- b) Meslekteki görev süresine,
- c) Mezun olunan eğitim basamağına,
- d) Mezun olunan branşa,
- e) Görev yaptıkları yerleşim birimi özelliklerine göre farklılık göstermekte midir?

2. Portfolyo değerlendirme yönteminin uygulandığı sınıflarda öğrencilerin uygulama ile ilgili görüşleri nelerdir?

3. Portfolyo değerlendirme yönteminin uygulandığı sınıflardaki öğrenci velilerinin uygulama ile ilgili görüşleri nelerdir?

1.13. Araştırmanın Önemi

Değişimlere ayak uydurabilmek asırlardır insanların günlük çektiği durumlardandır. Eğitim sistemlerindeki değişiklikler ise ulusların kaderlerini etkileyebilmektedir. Eğitim sistemlerinin temelini öğretmen ve öğrenci ikilisi oluşturur. Çağın gereksinimlerine ayak uydurmaları kaçınılmaz olan öğretmenler için omuzlarındaki sorumluluk çok ağırdır. Öğretmenler değişen dünya koşullarına uygun olarak kendilerini yenilemeli ve bilgilerini yetiştirilmek istenen insan profiline göre yenilemelidirler. Günümüz çağdaş öğretmenlerinin bilgi teknolojilerini kullanabilen, bireyleri yönlendirebilen, uygun eğitim

ortamları hazırlayabilen, yaratıcı kişilikler olmaları gerekmektedir. Bu özelliklere sahip öğretmenler öğrenme süreci sonunda klasik ölçme değerlendirme yöntemlerinin yerine tamamlayıcı (alternatif) ölçme değerlendirme yöntemlerini kullanabilmelidirler. Bu tamamlayıcı (alternatif) ölçme değerlendirme yöntemlerinden biriside kullanım oranı gitgide artan Porftolyo Değerlendirme' dir. Portfolyo Değerlendirme Yöntemi'ne ilişkin; bu yöntemi hali hazırda uygulayan ilköğretim 4-5. sınıf öğretmenlerinin, öğrencilerinin ve öğrenci velilerinin görüşlerinin belirlenmesi, portfolyo değerlendirme yönteminin olumlu-olumsuz yönlerinin belirlenmesine, uygulamada karşılaşılan aksaklıkların tespitine ve bu yöntemi sınıfında kullanmak isteyen öğretmenlere yol göstermesi açısından bu araştırmanın önemli olduğu düşünülmektedir.

Çağımız toplumlarında istenilen; sadece bilgiyi ezberleyen, çok yönlü düşünme becerisinden uzak, sorgulamayan, araştırma-inceleme faaliyetlerinden yoksun, bilgiye ulaşma hususunda temel becerilerden uzak insan tipi değil, tam tersine sorgulayan, araştıran, inceleyen, bilgiye nasıl ulaşabileceğini bilen, durumlara farklı açılardan bakabilen, yaratıcı, özgüveni tam, başarabileceğine inanan insan tipidir. Bu özelliklerin bireylere ileriki yaşlarda kazandırılması oldukça zordur. "Ağaç yaşken eğilir." atasözünde ifade edildiği gibi istenilen insan tipi yetiştirmek için doğru adımların çok küçük yaşlarda atılması gerekmektedir. Bu yüzden eğitim sistemimizde rehber rolünü üstlenmiş olan öğretmenlerimiz öğrencilere bu özellikleri kazandırmak için gerekli çalışmalarını yapmaya gayret göstermelidirler. Portfolyo Değerlendirme Süreci; öğrenciye bu özellikleri kazandırılmasında önemli bir rol üstlenmektedir. Portfolyonun hazırlanmasından değerlendirilmesine kadar geçen süreç içerisinde öğrenci öğretmeni tarafından yönlendirilerek amaca ulaşılır. Öğrenci yaparak, yaşayarak doğru bilgiye ulaşır. Dolayısıyla hem bilgiye ulaşma hem de istenilen insan tipine ulaşma çalışmalarında yapılandırıcı yaklaşımın değerlendirme öğelerinden birisi olan Portfolyo Değerlendirme' nin önemli olduğu düşünülmektedir.

1.14. Varsayımlar

Bu araştırmada;

1) Araştırmaya katılan öğretmen, öğrenci ve velilerin veri toplama aracındaki maddeleri gerçeği yansıtacak şekilde, hiçbir etki altında kalmadan içtenlikle ve doğru bir şekilde yanıtladıkları düşünülmektedir.

2) Veri toplama aracı olarak kullanılan ölçeklerin kapsam geçerliliğini belirlemede yardım alınan uzman görüşleri yeterlidir.

3) Araştırmanın örnekleme, evreni temsil edebilecek nitelikte ve niceliktedir.

4) Araştırmacı tarafından yapılan görüşmelerin ve değerlendirmelerin objektif olarak yapıldığı varsayılmıştır.

1.15. Sınırlılıklar

Bu araştırma;

1) 2009-2010 eğitim öğretim yılına ait veriler ile,

2) Çanakkale il sınıfları içinde görev yapan ilköğretim birinci kademe, ikinci devre (4-5.sınıf) sınıf öğretmenleri ile,

3) Çanakkale il sınıfları içindeki ilköğretim birinci kademe 4-5.sınıf öğrencileri ve velileri ile,

4) Uygulanan anket ve öğrenci velileri ile yapılan görüşmelerde elde edilen veriler ile sınırlıdır.

1.16. Tanımlar

Araştırmada yer alan tanımlar aşağıda açıklanmıştır.

Sınıf Öğretmeni: İlköğretim okullarının ilk beş sınıfını okutan, üniversitelerin eğitim fakültelerinin sınıf öğretmenliği bölümü, eğitim enstitüsü, eğitim yüksek okulu mezunu veya sınıf öğretmenliği formasyon belgesine sahip öğretmen.

Ölçme: Nesne ya da bireylerin ilgilenilen özelliklerinin derecesini sayı, simge ya da sıfatlarla gösterme/eşleştirme işlemi ve süreci olarak tanımlanabilir (Erkuş 2006: 5).

Değerlendirme: Ölçme sonuçlarının bir ölçütle karşılaştırılarak karar verilmesi, yorum yapılmasıdır (Küçükahmet 2008: 210).

Portfolyo Değerlendirme: Öğrencinin çabalarının, ilerlemesinin bir veya daha fazla alanlarda başarısının öyküsünü anlatan öğrenci çalışmasının amaçlı toplanması ve önceden belirlenen kriterlere göre değerlendirilmesidir (Arter ve Spandel 1992: 38; Akt: Hatuk 2010: 12).

Rubrik: Öğrencinin gerçekleştirmesi beklenen performans tanımlarının farklı boyut ve düzeylere bölünerek bir ölçikle gösterilmesidir (Sezer 2005: 61).

1.17. İlgili Araştırmalar

Çağın gerektirdiği insan profilini yetiştirmeye yönelik eğitim sistemlerinde kağıt-kalem testleri yerini tamamlayıcı (alternatif) ölçme ve değerlendirme yöntemlerine bırakmıştır. PDY yurtdışında 1990'lı yıllardan bu yana kullanılmakta iken ülkemizde 2004-2005 eğitim öğretim yılından bu yana kullanılmaya başlanılmış ve git gide popüleritesi artmakta olan bir yöntem olarak görülebilmektedir. Bu bölümde PDY ile ilgili yapılmış araştırma ve çalışmalardan örnekler sunulmuştur.

Yaşar (2010) tarafından Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı'nda; Sınıf Öğretmenlerinin Portfolyo Değerlendirme Sürecine İlişkin Görüşleri (Balıkesir İli Örneği) adı altında çalışma yapmıştır. Araştırma tarama modelinde olup öğretmenlerin portfolyo değerlendirme yöntemi ile ilgili görüşlerinin belirtmek için 5'li likert ölçek geliştirilmiştir. Veriler, 2009-2010 eğitim öğretim yılında Balıkesir il merkezinde bulunan ilköğretim okullarında görev yapan 608 sınıf öğretmeninden toplanmıştır. Araştırma sonucunda öğretmenlerin portfolyo değerlendirme yöntemine yönelik görüşlerinin genel itibariyle olumsuz olduğu, öğretmenlerin görüşlerinin cinsiyetlerine ve mesleki kıdemlerine göre anlamlı bir farklılık göstermediği belirlenmiştir. Öğretmenlerin portfolyo değerlendirme yöntemi ile ilgili en büyük sorununun konu ile ilgili bilgi eksikliği olduğu belirlenmiştir. Öğretmenlerin bu eksikliğinden dolayı portfolyo değerlendirme yönteminin öğrenciye katkı sağlamadığı görüşünde birleşmişlerdir. Ayrıca portfolyo değerlendirme uygulamasının çok zaman aldığı, uygulama için fiziksel olanakların kısıtlı olduğu ve portfolyo değerlendirme yöntemini etkili bir şekilde uygulayabilmeleri içinde kapsamlı bir eğitime ihtiyaç duydukları ifade edilmiştir.

Kurt (2008) tarafından Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nde Bireysel Gelişim Dosyasına Dayalı Değerlendirme Uygulamalarına İlişkin Sınıf Öğretmenlerinin Görüşleri adı altında gerçekleştirilen araştırmada, ilköğretim okullarında uygulanan portfolyo dosyasına dayalı değerlendirme uygulamalarına ilişkin sınıf öğretmenlerinin görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada, 2006-2007 öğretim yılında Eskişehir il merkezinde Milli Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı 102 ilköğretim okulundan

8 ilköğretim okulunda görev yapan 28 sınıf öğretmeniyle görüşülmüştür. Araştırma verileri, bireysel gelişim dosyasına dayalı değerlendirmeye ilişkin oluşan sorunların derinlemesine ortaya çıkarılabilmesi amacıyla nitel araştırma yöntemlerinden yarı yapılandırılmış görüşme yoluyla toplanmıştır. Araştırma sonucunda elde edilen bulgulara dayalı olarak öğretmenlerin, portfolyo dosyasına dayalı değerlendirmenin çocuklar için oldukça önemli olduğu, öğrencilerin gelişmesini sağladığı, öğretmenin öğrencinin gelişimini izlemesini ve öğrenciyi tanımasını sağladığı, öğrencinin kendi gelişimini izlemesini ve öz değerlendirme yapmasını sağladığı görüşünde oldukları sonuçlarına ulaşılmıştır. Bunun yanı sıra, öğretmenlerin portfolyo dosyasına dayalı değerlendirmede bazı sorunlarla karşılaştıkları ifade edilmiştir. Sınıf mevcutlarının kalabalık olması, öğretmenlerin bireysel gelişim dosyaları hakkındaki bilgi eksikliği, fiziksel olanakların kısıtlı olması (bazı çalışmaların dosyaya konulamaması, dosyaların saklanacağı dolapların yetersizliği, sınıfların dosyaları saklamak için elverişsiz olması), zaman yetersizliği, dosyadaki çalışmaların velilerce hazırlanması, öğrencilerin ekonomik durumu karşılaşılan güçlüklerdendir. Ayrıca, öğretmenler tarafından öğretmenlere bireysel gelişim dosyaları hakkında seminerler verilmesi, okullarda dosyaların sergilenebileceği alanların oluşturulması, sınıfların bireysel gelişim dosyalarının saklanabilmesine olanak tanınması, sınav sisteminin yenilenmesi, sınıf mevcutlarının düşürülmesi, bireysel gelişim dosyası etkinlikleri için kullanılacak araç-gereçlerin okul tarafından karşılanması biçiminde çözüm önerileri dile getirilmiştir.

Kabaş (2007) tarafından Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı'nda Portfolyo Değerlendirme Yönteminin İlköğretim Birinci Kademedeki Uygulanma Düzeyi (Sakarya Örneği) adı altında çalışma yapılmıştır. Araştırmanın amacı; portfolyo değerlendirme yöntemini, ilköğretim birinci kademedeki uygulanma düzeyini, öğretmen, öğrenci ve velilerin bu uygulama hakkındaki düşüncelerini tespit etmek ve uygulamada karşılaşılan olumlu ve olumsuz yönleri ortaya koymaktır. Portfolyo Değerlendirme Yöntemi'nin uygulanma düzeyini tespit etmek amacıyla öğretmenlere yönelik anket çalışması yapılmıştır. Anketler Sakarya ili Adapazarı İlçesi'ndeki 120 resmi ve özel okul arasından değişik sosyo-kültürel bölgelerden tespit edilen 21 okuldaki 287 sınıf öğretmenine uygulanmış ve 8 öğretmen ile birebir görüşülmüştür. Portfolyo değerlendirme yönteminin kapsamlı bir biçimde uygulandığı bir sınıftaki öğrencilere ve onların velilerine yönelik olarak hazırlanan anket ile öğrenci velilerinin PDY' ye ait tutumları tespit edilmiş ve açık uçlu sorularla da uygulama

hakkında bilgi alınmıştır. Araştırma sonucunda PDY Sakarya ili Adapazarı Merkez ilçe ve bu ilçelere bağlı okullarda yüksek oranda uygulandığı, PDY'nin sınıflarda öğretmenlerin kişisel girişimleri sonucunda uygulandığı, öğretmenlerin genel olarak PDY hakkında olumlu fikirlere sahip oldukları, PDY sayesinde öğrencilerde sorumluluk duygusu, yaratıcılık, kendini ifade etme, araştırma-inceleme gibi becerilerin geliştiği sonuçlarına ulaşmıştır.

Birgin (2008) tarafından ‘‘Alternatif Bir Değerlendirme Yöntemi Olarak Portfolyo Değerlendirme Uygulamasına İlişkin Öğrenci Görüşleri’’ adlı araştırma yapılmıştır. Araştırma, betimsel bir çalışma olup özel durum çalışması (case study) yöntemi kullanılarak yürütülmüştür. Bu araştırma, Trabzon ilinde yer alan iki ilköğretim okulunun (A ve B) iki yedinci sınıf şubesinde yürütülmüştür. A ilköğretim okulundaki 42, B ilköğretim okulundaki 25 yedinci sınıf öğrencisi bu araştırmanın çalışma grubunu oluşturmaktadır. İl merkezinde olan A ilköğretim okulu kalabalık bir sınıf mevcuduna sahip iken belde ilköğretim okulu olan B okulu ise normal sınıf mevcuduna sahiptir. Okulların seçimi sırasında öğretmenlerin okulda kullanabileceği bilgisayara sahip olmaları göz önüne alınırken, öğretmenlerin seçiminde ise çalışmaya istekli olarak katılmaları göz önüne alınmıştır. Portfolyo değerlendirme uygulaması ile ilgili öğrenci görüşleri ‘‘Uygulamaya ilişkin Görüş Anketi’’ ve ‘‘Yarı-Yapılandırılmış Mülakat Formu’’ kullanılarak toplanmıştır. Araştırma sonucunda; PDY'nin öğrenci ile öğretmen arasındaki iletişimi güçlendirdiği, öğretmene öğrencisini daha iyi tanıma ve kapsamlı bilgi edinme imkânı verdiği, öğrencinin kendi eksiklerini görme, kendini değerlendirme fırsatı verdiği ve öğrenmede sorumluluk almalarına teşvik ettiği, öğrencinin dersine daha çok önem vermesine ve ödevlerini zamanında yapmasına özendirdiği, velinin çocuğu ile daha çok ilgilenmesini ve eğitim sürecine katılmasını teşvik ettiği ve portfolyo uygulamasına katılan öğrencilerin çoğunun uygulamaya karşı tutumlarının olumlu olduğu, uygulamanın devam etmesini istedikleri; ancak değerlendirme formlarının sık dağıtılmasından ve çalışmalarının sık olarak toplanmasından bazı öğrencilerin sıkıldıkları saptanmıştır.

Ayva (2010) tarafından Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde İlköğretim Sınıf Öğretmenlerinin ‘‘Portfolyo (Ürün Seçki Dosyası)’’ Tekniği Hakkındaki Görüşleri isimli çalışma yapılmıştır. Araştırmanın temel amacı; yeni ilköğretim programlarının uygulanmakta olduğu ilköğretim okullarında, programda öngörülen ve tamamlayıcı ölçme değerlendirme teknikleri arasında önemli bir yere sahip

olan portfolyo tekniğine ilişkin ilköğretim birinci kademe sınıf öğretmenlerinin görüşlerinin belirlenmesi ve uygulamada karşılaşılan sorunların incelenmesidir. Araştırmada betimsel tarama modeli uygulanmış, sınıf öğretmenlerinin portfolyo tekniğine ilişkin görüşlerini belirtmek için araştırmacı tarafından geliştirilen ölçme aracı kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini, 2009–2010 öğretim yılında Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı Ankara ilindeki resmi ilköğretim okullarında görev yapan ilköğretim birinci kademe sınıf öğretmenleri oluşturmaktadır. Küme örnekleme yöntemi ile Altındağ, Çankaya, Gölbaşı, Mamak ve Yenimahalle ilçelerinden toplam 10 ilköğretim okulu seçilmiş ve bu okullarda görev yapan 143 ilköğretim birinci kademe sınıf öğretmeni araştırma örneklemini oluşturmuştur. Araştırma sonucunda elde edilen bulgulara göre, portfolyo tekniğinin öğrencilere birçok olumlu katkısının olduğu (sorumluluk alma, özgün düşünme, derse karşı istekli olma, sunum yeteneklerinin ve yaratıcılıklarının gelişmesi vb.), geleneksel ölçme değerlendirme tekniklerine göre öğrenci hakkında daha detaylı bilgi verdiği ve sınıf içi değerlendirmede etkili bir yöntem olduğu ortaya çıkmıştır. Ayrıca sınıf öğretmenlerinin portfolyo değerlendirme tekniği hakkındaki görüşlerinde cinsiyet, eğitim durumu, meslekteki kıdem, okutulan sınıf mevcudu ve hizmet içi eğitim değişkenleri açısından anlamlı farklılıklara rastlanmamıştır. Öğretmenlerin portfolyo tekniğine ilişkin karşılaştıkları sorunların başında sınıfların kalabalık oluşu, zaman yetersizliği, dosyadaki çalışmaların veliler tarafından yapılması ve sınıf koşullarının uygun olmayışı gelmektedir. Ayrıca ölçme değerlendirme hakkında yeterli bilgiye sahip olmayan öğretmenlerin portfolyoları değerlendirme sürecinde zorlandıkları ve portfolyoların geçerlik ve güvenilirliklerini sağlama konusunda sıkıntı yaşadıkları tespit edilmiştir.

BÖLÜM II

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmada kullanılan model, veri toplama araçları hazırlanması, verilerin toplanması ve çözümlenmesi açıklanmaktadır. Araştırma betimsel yöntemde gerçekleştirilmiş olup, betimlemede nitel ve nicel veriler bir arada kullanılmıştır. Veri toplama araçlarına verilen yanıtların sayısallaştırılıp istatistiksel işlemler yapılması araştırmanın nicel boyutunu oluştururken, öğrenci velileri ile görüşmeler yapılarak onların görüşlerinin alınması araştırmanın nitel boyutunu oluşturmaktadır.

2.1. Araştırma Modeli

Bu çalışma, Portfolyo Değerlendirme Yöntemi'nin Çanakkale ilindeki ilköğretim I.kademe II. devredeki uygulanma düzeyi, öğretmen, öğrenci, veli görüşlerinin alınıp yenilenen programda yer alan tamamlayıcı (alternatif) ölçme değerlendirme yaklaşımlarının ne denli uygulandığını ortaya çıkarmak amacıyla uygulanmıştır. Bunun için, ilk önce konu ile ilgili literatür taranarak kuramsal alanda bilgi toplama yoluna gidilmiştir.

Araştırma, tarama (survey) modelinde gerçekleştirilmiştir. Tarama modelleri, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır (Karasar 2007: 77). Bu araştırmada da araştırmaya konu olan durum mevcut bir durumu betimlemeyi hedeflediğinden ve buna bağılı olarak geniş çapta katılımcıdan veri toplama işlemi gerçekleştiğinden tarama modeli kullanılmıştır. Araştırma sürecinde hem tekil hem de ilişkisel tarama modellerinden yararlanılmıştır. Benzer özellikler gösteren farklı gruplardan kesit alınarak tüm grubu yansıtacak şekilde yorumlanmış, değişkenler arasındaki ilişkiler incelenerek evren hakkında genellemelere ulaşılmıştır.

2.2. Evren ve Örneklem

Bu bölümde araştırmanın evren ve örnekleme hakkında bilgi verilmektedir.

2.2.1. Evren

Araştırma Çanakkale ilinde bulunan 4. ve 5. sınıf öğretmen ve öğrencileri ile bu öğrencilerin velilerini kapsamaktadır. Bu nedenle her biri ile ilgili evren ve örneklem oluşturulmuştur.

Araştırmanın öğretmen evrenini, 2009 - 2010 eğitim ve öğretim yılında Çanakkale ilinde bulunan resmi ve özel ilköğretim okullarında görevli 4-5. sınıf öğretmenleri oluşturmaktadır. 474 öğretmenden veri toplama aracına 329'u yanıt vermiş diğerleri ise katılmamışlardır.

Araştırmanın öğrenci evrenini, 2009-2010 eğitim öğretim yılında Çanakkale Merkez ilçe, Ayvacık, Bayramiç, Biga, Çan, Eceabat, Ezine, Gelibolu, Gökçeada, Lapseki ve Yenice ilçelerinde bulunan 4-5.sınıf öğrencileri oluşturmaktadır.

Araştırmanın veli evrenini ise 2009-2010 eğitim öğretim yılında aşağıda belirtilen okullarda eğitim gören 4-5.sınıf öğrenci velileri oluşturmaktadır.

- Çanakkale Özlem Kayalı İlköğretim Okulu
- Çanakkale Gazi İlköğretim Okulu
- Çan Atatürk İlköğretim Okulu

2.2.2. Örneklem

Araştırmanın öğretmen örneklemini 2009-2010 eğitim-öğretim yılında Çanakkale ilinde görev yapan 4-5.sınıf okutan 329 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Çanakkale ilinde 2009-2010 eğitim-öğretim yılında görev yapan 474 4-5.sınıf öğretmeninden 329'una ulaşılmıştır. Örneklem tablosu aşağıda verilmiştir. (Uygulama yapılan okulların listesi Ekler bölümünde verilmiştir.)

Tablo 2.1. İlçelere Göre Toplam - Anket Uygulanan Öğretmen Sayısı

	TOPLAM ÖĞRETMEN SAYISI	UYGULANAN ANKET	GEÇERSİZ ANKET	GEÇERLİ ANKET
Çanakkale Merkez	101	90	7	83
Ayvacık	31	19	2	17
Bayramiç	27	22	3	19
Biga	82	43	0	43
Bozcaada	2	1	0	1
Çan	58	45	4	41
Eceabat	10	5	0	5
Ezine	41	22	0	22
Gelibolu	53	27	2	25
Gökçeada	8	8	0	8
Lapseki	24	19	0	19
Yenice	37	28	3	25
TOPLAM	474	329	21	308

Tablo 2.1'e göre 2009-2010 eğitim öğretim yılında ilköğretim birinci kademe 4-5. sınıf öğretmenleri arasında yapılan araştırmaya 329 öğretmen katılmış olup tam olarak yanıt verilen 308 anket değerlendirmeye dahil edilmiş olup eksik yanıtlar bulunan 21 anket ise değerlendirme dışı bırakılmıştır. Çanakkale il merkezi ve ilçelerden araştırmaya katılan katılımcı sayıları Tablo 2.1'de görülmektedir.

Araştırmanın öğrenci örneklemini ise aşağıda belirtilen ilçelerde eğitim alan sınıf ve sayıları belirtilen öğrencilerden oluşmaktadır. (Uygulama yapılan okulların listesi Ekler Bölümünde verilmiştir.)

Tablo 2.2. İlçelere Göre Toplam- Anket Uygulanan Öğrenci Sayısı

İlçe Adı	4.Sınıf	5.Sınıf
Çanakkale Merkez	91	50
Ayvacık	43	23
Bayramiç	-	16
Biga	58	17
Çan	20	27
Eceabat	21	-
Ezine	-	20
Gelibolu	12	13
Gökçeada	-	24
Lapseki	-	25
Yenice	-	30
TOPLAM	245	245

Araştırmanın öğrenci örneklemini 245 ilköğretim 4.sınıf öğrencisi ile 245 ilköğretim 5.sınıf öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırma dahilinde bulunan sınıflar ve öğrenciler rastgele seçilmiştir. Araştırma kapsamına dahil olan ilçeler ve öğrenci sayıları yukarıdaki tabloda verilmiştir.

Araştırmanın veli örneklemini ise Çanakkale Özlem Kayalı İlköğretim Okulu, Çanakkale Gazi İlköğretim Okulu ve Çan Atatürk İlköğretim Okulu'nda 2009-2010 eğitim öğretim yılında eğitim gören rastgele seçilen 74 öğrencinin velisi oluşturmaktadır.

Tablo 2.3. Araştırmanın Veli Örneklemini

<u>Velisi ile Görüşme Yapılan Okul Adı</u>	<u>Velisi Sayısı</u>
Çan Atatürk İlköğretim Okulu	28
Özlem Kayalı İlköğretim Okulu	21
Çanakkale Gazi İlköğretim Okulu	25
Toplam	74

2.3. Veri Toplama Aracı ve Verilerin Toplanması

Araştırmada uzman kişilerin görüşleri sonucu hazırlanan 3 farklı veri toplama aracı kullanılmıştır.

- 1) Portfolyo Değerlendirme Öğretmen Görüş Anketi
- 2) Portfolyo Değerlendirme Öğrenci Görüş Anketi
- 3) Portfolyo Değerlendirme Veli Görüş Anketi ve Görüşme Formu

2.3.1. Portfolyo Değerlendirme Öğretmen Görüş Anketi

Anketin birinci bölümünde öğretmenlerin kişisel bilgilerini öğrenmeye yönelik sorular bulunmaktadır. Bu sorularla öğretmenlerin cinsiyet, meslekteki hizmet süreleri, mezun olunan eğitim basamağı ve branş, görev yapılan yerleşim birimi öğrenilmeye çalışılmıştır. Bu bilgilerin ardından öğretmenlere yöneltilen 6 madde ile portfolyo uygulamasına yönelik bakış açıları tespit edilmeye çalışılmıştır.

Anketin ikinci bölümünde ise portfolyo dosyasının özellikleri ve kullanımı, portfolyonun sınırlılıkları, portfolyonun sağladığı faydalar ile ilgili tutumları ölçen 28 maddelik görüş anketi yer almaktadır. Ankette yer alan maddeler ve ölçmek istediği alana göre aşağıda gruplanarak verilmiştir.

- 1) Portfolyo dosyasının özellikleri ve kullanımı ile ilgili maddeler (4-12-16-19-21-22-24-25-27 maddeler)
- 2) Portfolyonun sınırlılıkları ile ilgili maddeler (6-14-15-17-23-26-28. maddeler)
- 3) Portfolyonun sağladığı faydalar ile ilgili maddeler (1-2-3-5-7-8-9-10-11-13-18-20. maddeler)

2.3.2. Portfolyo Değerlendirme Öğrenci Görüş Anketi

Araştırma kapsamında 4-5.sınıf öğrencilerine “Portfolyo Değerlendirme Öğrenci Görüş Anketi” uygulanmıştır. Anketin birinci bölümünde öğrencilerin portfolyo dosyalarının olup olmadığı, cinsiyet ve okudukları sınıf bilgilerine ulaşmayı amaçlayan 3 sorunun ardından ikinci bölümde ise 20 maddeden oluşan görüş anketi uygulanmıştır.

2.3.3. Portfolyo Değerlendirme Veli Görüş Anketi ve Görüşme Formu

Araştırmaya gönüllü katılan velilere “Portfolyo Değerlendirme Veli Görüş Anketi ve Görüşme Formu” uygulanmıştır. Veri toplama aracının birinci bölümünü görüşme formu oluşturmakta olup görüşme formunda velilerin portfolyo değerlendirme ile ilgili temel bilgi düzeylerini ölçmeyi amaçlayan açık uçlu 6 soru bulunmaktadır.

Veri toplama aracının ikinci bölümünde ise velilerin portfolyo değerlendirme yöntemi ile ilgili görüşlerini almaya yönelik 16 madde bulunmaktadır.

2.4. Verilerin Toplanması

Çanakkale Valiliği, İl Milli Eğitim Müdürlüğü’nden alınan 15.02.2010 tarihli ve 2255 sayılı izin doğrultusunda belirlenen süreçler içerisinde araştırmanın verileri toplanmıştır.

2.5. Verilerin Analizi ve Yorumlanması

Veri toplama aracı olarak kullanılan anketler araştırmaya katılanların verdikleri cevaplara göre dereceli ölçek kullanılarak sayısallaştırılmış ve ‘‘SPSS’’ istatistik programı ile çözümlenmiştir.

Açık uçlu sorulara verilen cevaplar ise kendi aralarında verilen cevapların benzerliklerine göre ayrıştırılmış ve araştırmada faydalanılmıştır.

BÖLÜM III

BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde araştırma problemi doğrultusunda elde edilen bulgular ve bu bulgulara ait yorumlar yer almaktadır. Araştırmada öğretmenlere ait anketler doğrultusunda problemlerle ilgili istatistiksel işlemler yapılmıştır. Öğretmenlerin ankete verdikleri yanıtlar araştırmanın problem ve alt problemlerine göre yorumlanmıştır.

Öğrenci ve velilere uygulanan anketler doğrultusunda problemle ilgili istatistiksel işlemler yapılmıştır. Öğrenci ve velilerin açık uçlu sorulara ve anket sorularına verdikleri cevaplar problem ve alt problemler doğrultusunda yorumlanmıştır.

3.1. Araştırmanın Alt Problemlerine İlişkin Bulgular

Problem durumuna bağlı olarak üç alt problem oluşturulmuştur. Bu bölümde alt problemlere ilişkin veri toplama araçları ile ulaşılan veriler analiz edilip tablolar oluşturularak yorumlanmıştır.

3.1.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumu

“Portfolyo Değerlendirme Yönteminin Çanakkale ilindeki ilköğretim okulları I. devre II. kademedeki (4-5.sınıf) sınıflarda uygulanmasına ilişkin sınıf öğretmenlerinin görüşleri;

- a) Cinsiyetlerine,
- b) Meslekteki görev süresine,
- c) Mezun olunan eğitim basamağına,
- d) Mezun olunan branşa,

e) Görev yaptıkları yerleşim birimi özelliklerine göre farklılık göstermekte midir?” alt problemine yanıt bulmak amacıyla öğretmenlere Portfolyo Değerlendirme Yöntemi ile ilgili öğretmen görüşlerini içeren veri toplama aracı uygulanmıştır.

Araştırma anketinin birinci bölümünde araştırmaya katılan öğretmenlerin PDY ile ilgili görüşleri ve bu görüşlerin kişisel özellikler açısından farklılık gösterip göstermediği incelenmiş, inceleme sonuçları sırası ile verilmiştir.

(Araştırmaya katılan 308 öğretmen arasından 2 kişi portfolyo değerlendirme yöntemini kullanmadıkları için Öğretmen Görüş Anketi'nin sadece I. Bölümündeki soruları yanıtlamış, II. bölümde yer alan 28 maddelik sorulara yanıt vermemişlerdir. Öğretmen Görüş Anketi'nin II. bölümü incelenirken ilgili istatistik çalışmaları 306 kişi üzerinden yapılmıştır.)

Tablo 3.1. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Kişisel Bilgileri

DEĞİŞKENLER			f	%
1	Cinsiyet	Kadın	163	52.90
		Erkek	145	48.10
2	Görev Süresi	0-5 yıl	32	10.40
		6-10 yıl	40	13
	Süresi	11-15 yıl	60	19.50
		16 yıl ve üzeri	176	57.10
3	Mezun Olunan Eğitim Basamağı	Eğitim Fakültesi	140	45.50
		Eğitim Enstitüsü	63	20.50
		Fen Edebiyat Fakültesi	16	5.20
		Eğitim Yüksek Okulu	44	14.30
		Ziraat Fakültesi	3	1.00
		Orman Fakültesi	1	0.30
		Eğitim Yüksek Okulu (2+2)	20	6.50
		Lisans Tamamlama AOF		
		İdari İktisadi Bilimler Fakültesi	2	0.60
		Su Ürünleri Fakültesi	1	0.30
		Eğitim Bilimleri Fakültesi	1	0.30
		Hemşirelik Yüksek Okulu	1	0.30
		Teknik Eğitim Fakültesi	1	0.30
		İktisat Fakültesi	3	1.00
		Basın Yayın Yüksek Okulu	1	0.30
		İşletme Fakültesi	1	0.30
		Mühendislik Fakültesi	1	0.30
Öğretmen Okulu	2	0.60		
Lisans Üstü	7	2.30		

4	Mezun Olunan Bölüm	Sınıf Öğretmenliği	262	85.10
		Sınıf Öğretmenliği Formasyon	15	4.90
		Fars Dili ve Edebiyatı	1	0.30
		Psikolojik Danışma ve Rehberlik	1	0.30
		Orman Mühendisliği	1	0.30
		Biyoloji	3	1.00
		Ziraat Mühendisliği	2	0.60
		İktisat	1	0.30
		Fizik Öğretmenliği	2	0.60
		Kamu Yönetimi	1	0.30
		Su Ürünleri Mühendisliği	1	0.30
		Tarih Bölümü	1	0.30
		Eğitim Yönetimi ve Planlaması	1	0.30
		İşletme	2	0.60
		Almanca Öğretmenliği	1	0.30
		Kimya	2	0.60
		Yapı Öğretmenliği	1	0.30
		Fransızca Öğretmenliği	2	0.60
		Sanat Tarihi ve Arkeoloji	1	0.30
		Tarımsal Yapılar ve Sulama	1	0.30
		Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri	1	0.30
		Radyo TV	1	0.30
		Makine Mühendisliği	1	0.30
		Maliye	1	0.30
		İstatistik	1	0.30
		Sosyal Bilgiler Öğretmenliği	1	0.30
5	Görev Yapılan Yer	İl Merkezi	69	22.40
		İlçe	170	55.20
		Belde	36	11.70
		Köy	33	10.70

Tablo 3.1 incelendiğinde;

Araştırmanın örneklemini oluşturan öğretmenler cinsiyet değişkeni açısından incelendiğinde; öğretmenlerin %52.90'ının kadın (163), %48.10'unun erkek (145) olduğu görülmektedir.

Mesleki görev süresi değişkeni açısından öğretmen sayıları incelendiğinde; 0-5 yıl arası görev yapanların oranının %10.40 olduğu, 6-10 yıl arası görev yapanların oranının %13 olduğu, 11-15 yıl arası görev yapanların oranının %19.50 olduğu, 16 yıl ve üzeri görev yapanların oranının %57.10 olduğu görülmektedir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin yarısından fazlasının 16 yıl ve üzeri süredir öğretmenlik mesleğini icra ettikleri görülmektedir.

Mezun olunan eğitim basamağına göre öğretmen sayıları incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin %45.50'sinin Eğitim Fakültesi, %20.50'sinin Eğitim Enstitüsü, %14.30'unun Eğitim Yüksek Okulu, %6.50'sinin Eğitim Yüksek Okulu, %2.30'unun Lisans Üstü Eğitim basamağından, geri kalan %10.90'lık kesimin ise diğer eğitim basamaklarından mezun oldukları görülmektedir.

Mezun olunan bölüme göre öğretmen sayıları incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin %85.10'unun Sınıf Öğretmenliği bölümünden, %4.90'ının Sınıf Öğretmenliği Formasyon bölümünden, geri kalan %10'luk kesimin de diğer bölümlerden mezun oldukları görülmektedir.

Görev yapılan yerleşim birimine göre incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin %22.40'ı il merkezinde, %55.20'si ilçe merkezlerinde, %11.70'i beldelerde, %10.70'inin de köylerde görev yaptıkları görülmektedir.

Veri toplama aracında öğretmenlerin portfolyo uygulamasına ilişkin görüşlerini belirlemeye yönelik hazırlanan 6 maddeye verilen yanıtlar aşağıda belirtilmiştir.

Tablo 3.2. Sınıf Öğretmenlerinin Portfolyo Uygulamasına İlişkin Görüşleri

	Evet		Kısmen		Hayır	
	N	%	N	%	N	%
6)Öğrenci değerlendirmede ürün dosyası kullanıyor musunuz?	270	87.70	-	-	38	12.30
7)PDY hakkında yeterli bilgiye sahip olduğunuzu düşünüyor musunuz?	102	33.10	177	57.50	29	9.40
8)Yeni programda yer alan ölçme ve değerlendirme yöntemleri hakkında hizmet içi eğitim aldınız mı?	87	28.20	-	-	221	71.80
9)Yeni programda yer alan ölçme ve değerlendirme yöntemleri hakkında hizmet içi eğitime gereksinim duyuyor musunuz?	168	54.50	-	-	140	45.50
10)PDY (ürün dosyası) kullanırken öğrenci-veli görüşlerini dikkate alıyor musunuz	230	74.70	-	-	78	25.30

Tablo 3.2’de araştırmaya katılan öğretmenlerin verdikleri yanıtların dağılımları verilmiştir.

“Öğrenci değerlendirmede ürün dosyası kullanıyor musunuz?” ifadesine araştırmaya katılan öğretmenlerin %87.70’i evet, %12.30’u hayır yanıtını verdikleri görölmektedir. Bu verilere göre araştırmaya katılan öğretmenlerin büyük bir bölümünün öğrenci değerlendirmede ürün dosyası kullandıkları söylenebilir.

“PDY kullanımını hakkında yeterli bilgiye sahip olduğunuzu düşünüyor musunuz?” sorusuna araştırmaya katılan öğretmenlerin %33.10’u evet, %57.50’si kısmen, %9.40’ı hayır yanıtını vermiştir. Buna göre araştırmaya katılan öğretmenlerin %90.60 (evet + kısmen)’lık kısmının PDY hakkında yeterli bilgiye sahip oldukları söylenebilir.

“Yeni programda yer alan ölçme ve değerlendirme yöntemleri hakkında hizmet içi eğitim aldınız mı?” sorusuna araştırmaya katılan öğretmenlerin %28.20’si evet, %71.80’i hayır yanıtını vermiştir. Bu bulgulara dayalı olarak araştırmaya katılan öğretmenlerin büyük bir bölümünün yeni programda yer alan ölçme değerlendirme yöntemleri hakkında hizmet içi eğitim almadıkları söylenebilir.

“Yeni programda yer alan ölçme ve değerlendirme yöntemleri hakkında hizmet içi eğitime gereksinim duyuyor musunuz?” sorusuna araştırmaya katılan öğretmenlerin %54.50’si evet, %45.50’si hayır yanıtını vermiştir. Bu bulgulara dayalı olarak araştırmaya katılan öğretmenlerin yarıdan fazlasının yeni programda yer alan ölçme değerlendirme yöntemleri hakkında hizmet içi eğitime ihtiyaç duydukları ifade edilebilir.

“PDY (ürün dosyası) kullanırken öğrenci-veli görüşlerini dikkate alıyor musunuz?” sorusuna araştırmaya katılan öğretmenlerin %74.70’i evet, %25.30’u hayır yanıtını vermiştir. Bu bilgilere göre araştırmaya katılan öğretmenlerin büyük bir bölümünün ürün dosyası kullanırken öğrenci-veli görüşlerini dikkate aldıkları söylenebilir.

Tablo 3.3. Portfolyo Değerlendirme Yönteminin Kullanıldığı Dersler

	Evet		Hayır	
	N	%	N	%
Türkçe	256	83.01	52	16.90
Matematik	240	77.90	68	22.10
Sosyal Bilgiler	263	85.40	45	14.60
Beden Eğitimi	3	1	305	99
Yabancı Dil	10	3.20	298	96.80
Fen ve Teknoloji	279	90.60	29	9.40
Görsel Sanatlar	57	18.50	251	81.50
Müzik	6	1.90	302	98.10
Din Kült. ve Ahl. Bil.	7	2.30	301	97.70
Trafik Güvenliği	5	1.60	303	98.40

Araştırmaya katılan 308 öğretmene portfolyo dosyası kullandıkları dersler sorulmuş ve Tablo 3.3' deki yanıtlar alınmıştır. Tablo 3.3'deki verilere göre Türkçe dersinde araştırmaya katılan öğretmenlerin %83.10'unun, Matematik dersinde öğretmenlerin %77.90'ının, Sosyal Bilgiler dersinde öğretmenlerin %85.40'ının, Beden Eğitimi dersinde öğretmenlerin %1'inin, Yabancı Dil dersinde öğretmenlerin %3.20'sinin, Fen ve Teknoloji dersinde öğretmenlerin %90.60'ının, Görsel Sanatlar dersinde öğretmenlerin %18.50'sinin, Müzik dersinde öğretmenlerin %1.90'ının, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersinde öğretmenlerin %2.30'unun, Trafik Güvenliği dersinde öğretmenlerin %1.60'ının Portfolyo Değerlendirme Yöntemini kullandığı ortaya çıkmıştır. Yukarıdaki verilere göre Portfolyo Değerlendirme yönteminin genel olarak ifade derslerinde yoğun olarak kullanıldığı, beceri derslerinde daha az kullanıldığı söylenebilir.

Öğretmen Görüş Anketi'nin ikinci bölümünde ise portfolyo dosyasının özellikleri ve kullanımı, portfolyonun sınırlılıkları, portfolyonun sağladığı faydalar ile ilgili görüşleri ölçen 28 maddelik görüş anketi yer almaktadır. Görüş anketine öğretmenlerin vermiş oldukları yanıtlar aşağıda verilmiştir.

Tablo 3.4. Portfolyo Dosyasının Özellikleri Ve Kullanımı İle İlgili Öğretmen Görüşleri

Madde no	Tamamen Katılıyorum		Katılıyorum		Kararsızım		Katılmıyorum		Hiç Katılmıyorum	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
4) Ürün dosyasında bulunan materyal ne kadar fazla olursa öğrenci o kadar başarılıdır.	37	12	85	27.60	52	16.90	119	38.60	13	4.20
12)Ürün dosyası benim için uygulanması kolay bir yöntemdir.	19	6.20	157	51	62	20.10	56	18.20	12	3.90
16)Ürün dosyası okulumuzda genellikle uygulanan bir değerlendirme türüdür.	11	3.60	116	37.70	84	27.30	85	27.60	10	3.20
19)Ürün dosyası hakkında veliler gerekli bilgilere sahip olmalıdır.	71	23.10	189	61.40	23	7.50	19	6.20	4	1.30
21)Ürün dosyası çoklu zeka kuramı, yapılandırmacılık, yaratıcı düşünme gibi yeni felsefe ve kuramı destekler.	63	20.50	190	61.70	39	12.70	8	2.60	6	1.90
22)Bu yöntemi uygulamak için öğretmenlik bilgilerim yeterlidir.	39	12.70	172	55.80	64	20.80	30	9.70	1	0.30
24) Yapılan her çalışmanın değerlendirilmesinde derecelendirme ölçeği(rubrik) , kontrol listesi , öz değerlendirme formu ya da akran değerlendirme formu kullanmak gereklidir.	29	9.40	128	41.60	62	20.10	72	23.40	15	4.90
25) Veliler bu yöntemin uygulanmasından memnun ve yardımcıdırlar	9	2.90	98	31.80	102	33.10	76	24.70	21	6.80
27) Öğrenciler bu yöntemin kullanılmasında oldukça isteklidirler.	18	5.80	153	49.70	79	25.60	52	16.90	4	1.30

Araştırmada portfolyo dosyasının özellikleri ve kullanımı ile ilgili öğretmen görüşlerini içeren maddeler Tablo 3.4’te verilmiştir.

“Ürün dosyasında bulunan materyal ne kadar fazla olursa öğrenci o kadar başarılıdır.” ifadesine araştırmaya katılan öğretmenlerin %12’si tamamen katılıyorum, %27.60’ı katılıyorum, %16.90’ı kararsızım, %38.60’ı katılmıyorum, %4.20’si ise hiç katılmıyorum şeklinde yanıt vermişlerdir. Öğretmenlerin bu ifadeye verdikleri yanıtların ortalama değeri ise 3.04 olarak bulunmuştur. Bu bulgulara dayalı olarak “Ürün dosyasında bulunan materyal ne kadar fazla olursa öğrenci o kadar başarılıdır.” görüşüne karşı öğretmenlerin vermiş oldukları yanıtların *kararsız* seçeneğinde yoğunlaştığı söylenebilir.

“Ürün dosyası benim için uygulanması kolay bir yöntemdir.” ifadesine araştırmaya katılan öğretmenlerin %6.20’si tamamen katılıyorum, %51’i katılıyorum, %20.10’u kararsızım, %18.20’si katılmıyorum, %3.90’ı ise hiç katılmıyorum şeklinde yanıt vermişlerdir. Öğretmenlerin bu ifadeye verdikleri yanıtların ortalama değeri ise 3.37 olarak bulunmuştur. Bu bulgulara dayalı olarak “Ürün dosyası benim için uygulanması kolay bir

yöntemdir.” görüşüne karşı öğretmenlerin vermiş oldukları yanıtların *kararsız* seçeneğinde yoğunlaştığı söylenebilir. Kabaş (2007) öğretmenlere “PDY günümüz koşullarında uygulanması kolay bir yöntemdir.” maddesini yöneltmiş ve öğretmenlerin %34.20’si “Katılıyorum”, % 44.40’ı “Biraz Katılıyorum”, %21.80’i “Katılmıyorum” yönünde yanıt vermişlerdir.

“*Ürün dosyası okulumuzda genellikle uygulanan bir değerlendirme türüdür.*” ifadesine araştırmaya katılan öğretmenlerin %3.60’ı tamamen katılıyorum, %37.70’i katılıyorum, %27.30’u kararsızım, %27.60’ı katılmıyorum, %3.20’si ise hiç katılmıyorum şeklinde yanıt vermişlerdir. Öğretmenlerin bu ifadeye verdikleri yanıtların ortalama değeri ise 3.10 olarak bulunmuştur. Bu bulgulara dayalı olarak “*Ürün dosyası okulumuzda genellikle uygulanan bir değerlendirme türüdür.*” görüşüne karşı öğretmenlerin vermiş oldukları yanıtların *kararsız* seçeneğinde yoğunlaştığı söylenebilir.

“*Ürün dosyası hakkında veliler gerekli bilgilere sahip olmalıdır.*” ifadesine araştırmaya katılan öğretmenlerin %23.10’u tamamen katılıyorum, %61.40’ı katılıyorum, %7.50’si kararsızım, %6.20’si katılmıyorum, %1.30’u ise hiç katılmıyorum şeklinde yanıt vermişlerdir. Öğretmenlerin bu ifadeye verdikleri yanıtların ortalama değeri ise 3.99 olarak bulunmuştur. Bu bulgulara dayalı olarak “*Ürün dosyası hakkında veliler gerekli bilgilere sahip olmalıdır.*” görüşüne karşı öğretmenlerin vermiş oldukları yanıtların *katılıyorum* seçeneğinde yoğunlaştığı söylenebilir.

“*Ürün dosyası çoklu zeka kuramı, yapılandırmacılık, yaratıcı düşünme gibi yeni felsefe ve kuramı destekler.*” ifadesine araştırmaya katılan öğretmenlerin %20.50’si tamamen katılıyorum, %61.70’i katılıyorum, %12.70’i kararsızım, %2.60’ı katılmıyorum, %1.90’ı ise hiç katılmıyorum şeklinde yanıt vermişlerdir. Öğretmenlerin bu ifadeye verdikleri cevapların ortalama değeri ise 3.96 olarak bulunmuştur. Bu bulgulara dayalı olarak “*Ürün dosyası çoklu zeka kuramı, yapılandırmacılık, yaratıcı düşünme gibi yeni felsefe ve kuramı destekler.*” görüşüne karşı öğretmenlerin vermiş oldukları yanıtların *katılıyorum* seçeneğinde yoğunlaştığı söylenebilir. Mıhladız (2007) yapmış olduğu araştırmada öğretmenlere “Portfolyo yaratıcı düşünme, çoklu zeka kuramı, yapılandırmacı öğrenme kuramı gibi birçok yeni felsefe ve kuramı destekler.” ifadesini yöneltmiş ve $\bar{X}$: 4.50 olarak bulunmuş olup öğretmenlerin ifadeye bakış açısının “*Kesinlikle Katılıyorum*” seçeneğinde yoğunlaştığı söylenebilir. Mıhladız (2007)’ın yapmış olduğu araştırmada ulaşılmış olduğu sonuç ile araştırmanın bu bulgusu paralellik göstermektedir.

“*Bu yöntemi uygulamak için öğretmenlik bilgilerim yeterlidir.*” ifadesine araştırmaya katılan öğretmenlerin %12.70’i tamamen katılıyorum, %55.80’i katılıyorum, %20.80’i kararsızım, %9.70’i katılmıyorum, %0.30’u ise hiç katılmıyorum şeklinde yanıt vermişlerdir. Öğretmenlerin bu ifadeye verdikleri yanıtların ortalama değeri ise 3.71 olarak bulunmuştur. Bu bulgulara dayalı olarak “*Bu yöntemi uygulamak için öğretmenlik bilgilerim yeterlidir.*” görüşüne karşı öğretmenlerin vermiş oldukları yanıtların *katılıyorum* seçeneğinde yoğunlaştığı söylenebilir.

“*Yapılan her çalışmanın değerlendirilmesinde derecelendirme ölçeği (rubrik), kontrol listesi, öz değerlendirme formu ya da akran değerlendirme formu kullanmak gereklidir.*” ifadesine araştırmaya katılan öğretmenlerin %9.40’ı tamamen katılıyorum, %41.60’ı katılıyorum, %20.10’u kararsızım, %23.40’ı katılmıyorum, %4.90’ı ise hiç katılmıyorum şeklinde yanıt vermişlerdir. Öğretmenlerin bu ifadeye verdikleri yanıtların ortalama değeri ise 3.27 olarak bulunmuştur. Bu bulgulara dayalı olarak “*Yapılan her çalışmanın değerlendirilmesinde derecelendirme ölçeği (rubrik), kontrol listesi, öz değerlendirme formu ya da akran değerlendirme formu kullanmak gereklidir.*” görüşüne karşı öğretmenlerin vermiş oldukları yanıtların *kararsız* seçeneğinde yoğunlaştığı söylenebilir.

“*Veliler bu yöntemin uygulanmasından memnun ve yardımcıdırlar.*” ifadesine araştırmaya katılan öğretmenlerin %2.90’ı tamamen katılıyorum, %31.80’i katılıyorum, %33.10’u kararsızım, %24.70’i katılmıyorum, %6.80’i ise hiç katılmıyorum şeklinde yanıt vermişlerdir. Öğretmenlerin bu ifadeye verdikleri yanıtların ortalama değeri ise 2.99 olarak bulunmuştur. Bu bulgulara dayalı olarak “*Veliler bu yöntemin uygulanmasından memnun ve yardımcıdırlar.*” görüşüne karşı öğretmenlerin vermiş oldukları yanıtların *kararsız* seçeneğinde yoğunlaştığı söylenebilir.

“*Öğrenciler bu yöntemin kullanılmasında oldukça isteklidirler.*” ifadesine araştırmaya katılan öğretmenlerin %5.80’i tamamen katılıyorum, %49.70’i katılıyorum, %25.60’ı kararsızım, %16.90’ı katılmıyorum, %1.30’u ise hiç katılmıyorum şeklinde yanıt vermişlerdir. Öğretmenlerin bu ifadeye verdikleri yanıtların ortalama değeri ise 3.42 olarak bulunmuştur. Bu bulgulara dayalı olarak “*Öğrenciler bu yöntemin kullanılmasında oldukça isteklidirler.*” görüşüne karşı öğretmenlerin vermiş oldukları yanıtların *katılıyorum* seçeneğinde yoğunlaştığı söylenebilir.

Tablo 3.5. Portfolyonun Sınırlılıkları ile İlgili Öğretmen Görüşleri

Madde no	Tamamen Katılıyorum		Katılıyorum		Kararsızım		Katılmıyorum		Hiç Katılmıyorum	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
6-) Ürün dosyasının öğrencilerim için zaman kaybına neden olacağına inanıyorum.	9	2.90	30	9.70	36	11.70	185	60.10	46	14.90
14-) Ürün dosyası nesnel bir değerlendirme biçimi değildir.	18	5.80	115	37.30	81	26.30	78	25.30	14	4.50
15-) Ürün dosyası öğrenci değerlendirilmesinde tek başına yeterli bir yöntemdir.	5	1.60	17	5.50	30	9.70	183	59.40	71	23.10
17-) Ürün dosyasına bakarak öğrencinin performansı hakkında karar verememekteyim.	14	4.50	94	30.50	50	16.20	140	45.60	8	2.60
23-) Portfolyo (ürün dosyası) öğrenmeye olan istekliliği azaltır.	5	1.60	21	6.80	36	11.70	196	63.60	48	15.60
26-) Geleneksel yöntemle yapılan değerlendirmenin, ürün dosyasından daha etkili olduğunu düşünmekteyim	17	5.50	55	17.90	63	20.50	145	47.10	26	8.40
28-) Portfolyo değerlendirme yöntemine geçmek benim için zaman alıcı ve yorucudur.	23	7.50	85	27.60	60	19.50	131	42.50	7	2.30

Araştırmaya katılan öğretmenlerin portfolyonun sınırlılıkları ile ilgili maddelere vermiş oldukları yanıtlar Tablo 3.5’de verilmiştir. Buna göre;

“Ürün dosyasının öğrencilerim için zaman kaybına neden olacağına inanıyorum.” ifadesine araştırmaya katılan öğretmenlerin %2.90’ı tamamen katılıyorum, %9.70’i katılıyorum, %11.70’i kararsızım, %60.10’u katılmıyorum, %14.90’ı ise hiç katılmıyorum şeklinde yanıt vermişlerdir. Öğretmenlerin bu ifadeye verdikleri yanıtların ortalama değeri ise 2.25 olarak bulunmuştur. Bu bulgulara dayalı olarak “Ürün dosyasının öğrencilerim için zaman kaybına neden olacağına inanıyorum.” görüşüne karşı öğretmenlerin vermiş oldukları yanıtların *katılmıyorum* seçeneğinde yoğunlaştığı söylenebilir.

“Ürün dosyası nesnel bir değerlendirme biçimi değildir.” ifadesine araştırmaya katılan öğretmenlerin %5.80’i tamamen katılıyorum, %37.30’u katılıyorum, %26.30’u kararsızım, %25.30’u katılmıyorum, %4.50’si ise hiç katılmıyorum şeklinde yanıt vermişlerdir. Öğretmenlerin bu ifadeye verdikleri yanıtların ortalama değeri ise 3.14 olarak bulunmuştur. Bu bulgulara dayalı olarak “Ürün dosyası nesnel bir değerlendirme biçimi

değildir.” görüşüne karşı öğretmenlerin vermiş oldukları yanıtların *kararsız* seçeneğinde yoğunlaştığı söylenebilir.

“*Ürün dosyası öğrenci değerlendirilmesinde tek başına yeterli bir yöntemdir.*” ifadesine araştırmaya katılan öğretmenlerin %1.60’ı tamamen katılıyorum, %5.50’si katılıyorum, %9.70’i kararsızım, %59.40’ı katılmıyorum, %23.10’u ise hiç katılmıyorum şeklinde yanıt vermişlerdir. Öğretmenlerin bu ifadeye vermiş oldukları yanıtların ortalama değeri ise 2.02 olarak bulunmuştur. Bu bulgulara dayalı olarak “*Ürün dosyası öğrenci değerlendirilmesinde tek başına yeterli bir yöntemdir.*” görüşüne karşı öğretmenlerin genel olarak *katılmıyorum* seçeneğinde yoğunlaştıkları söylenebilir. Ayva (2010) yaptığı araştırmada öğretmenlere “PDY öğrenci başarısını değerlendirmede tek başına yeterli bir yöntemdir.” ifadesini yöneltmiş ve verilen yanıtların ortalaması 2.68 olarak bulunmuştur. Ayva (2010)’nın yapmış olduğu araştırmaya göre öğretmenlerin ilgili maddeye yönelik “*Kararsız*” tutumda oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Kabaş (2007)’in yapmış olduğu araştırmada ise öğretmenlere “PDY öğrenci başarısını değerlendirmede tek başına yeterli bir yöntemdir.” ifadesi yöneltmiş ve öğretmenlerin %17.10’u “*Katılıyorum*”, %38.20’si “*Biraz Katılıyorum*”, %44.70’i “*Katılmıyorum*” şeklinde yanıt vermişlerdir. Kabaş (2007)’in yaptığı araştırma sonucunda ise öğretmenlerin ilgili maddeye verdiği yanıtların genel olarak “*Katılmıyorum*” seçeneğinde yoğunlaştığı söylenebilir. Araştırmanın bu bulgusu Ayva (2010)’nın ulaştığı sonuç ile farklılık gösterirken, Kabaş (2007)’in ulaştığı sonuç ile paralellik göstermektedir.

“*Ürün dosyasına bakarak öğrencinin performansı hakkında karar verememekteyim.*” ifadesine araştırmaya katılan öğretmenlerin %4.50’si tamamen katılıyorum, %30.50’si katılıyorum, %16.20’si kararsızım, %45.60’ı katılmıyorum, %2.60’ı ise hiç katılmıyorum şeklinde yanıt vermişlerdir. Öğretmenlerin bu ifadeye verdikleri yanıtların ortalama değeri ise 2.88 olarak bulunmuştur. Bu bulgulara dayalı olarak “*Ürün dosyasına bakarak öğrencinin performansı hakkında karar verememekteyim.*” görüşüne karşı öğretmenlerin vermiş oldukları yanıtların *kararsız* seçeneğinde yoğunlaştığı söylenebilir.

“*Portfolyo (ürün dosyası)öğrenmeye olan istekliliği azaltır.*” ifadesine araştırmaya katılan öğretmenlerin %1.60’ı tamamen katılıyorum, %6.80’i katılıyorum, %11.70’i kararsızım, %63.60’ı katılmıyorum, %15.60’ı ise hiç katılmıyorum şeklinde yanıt vermişlerdir. Öğretmenlerin bu ifadeye verdikleri yanıtların ortalama değeri ise 2.14 olarak

bulunmuştur. Bu bulgulara dayalı olarak “Portfolyo (ürün dosyası) öğrenmeye olan istekliliği azaltır.” görüşüne karşı öğretmenlerin vermiş oldukları yanıtların *katılmıyorum* seçeneğinde yoğunlaştığı söylenebilir.

“*Geleneksel yöntemle yapılan değerlendirmenin, ürün dosyasından daha etkili olduğunu düşünmekteyim.*” ifadesine araştırmaya katılan öğretmenlerin %5.50’si tamamen katılıyorum, %17.90’ı katılıyorum, %20.50’si kararsızım, %47.10’u katılmıyorum, %8.10’si ise hiç katılmıyorum şeklinde yanıt vermişlerdir. Öğretmenlerin bu ifadeye verdikleri yanıtların ortalama değeri ise 2.64 olarak bulunmuştur. Bu bulgulara dayalı olarak “Geleneksel yöntemle yapılan değerlendirmenin, ürün dosyasından daha etkili olduğunu düşünmekteyim.” görüşüne karşı öğretmenlerin vermiş oldukları yanıtların *katılmıyorum* seçeneğinde yoğunlaştığı söylenebilir.

“*Portfolyo değerlendirme yöntemine geçmek benim için zaman alıcı ve yorucudur.*” ifadesine araştırmaya katılan öğretmenlerin %7.50’si tamamen katılıyorum, %27.60’ı katılıyorum, %19.50’si kararsızım, %42.50’si katılmıyorum, %2.30’u ise hiç katılmıyorum şeklinde yanıt vermişlerdir. Öğretmenlerin bu ifadeye verdikleri yanıtların ortalama değeri ise 2.95 olarak bulunmuştur. Bu bulgulara dayalı olarak “Portfolyo değerlendirme yöntemine geçmek benim için zaman alıcı ve yorucudur.” görüşüne karşı öğretmenlerin vermiş oldukları yanıtların *kararsız* seçeneğinde yoğunlaştığı söylenebilir.

Tablo 3.6. Portfolyonun Faydaları İle İlgili Öğretmen Görüşleri

Madde no	Tamamen Katılıyorum		Katılıyorum		Kararsızım		Katılmıyorum		Hiç Katılmıyorum	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
1-)Ürün dosyası öğrencilerimin sorumluluk duygularını geliştirmektedir.	112	36.40	171	55.50	14	4.50	7	2.30	2	0.60
2-)PDY öğrencilerimin araştırma-inceleme-geliştirme yeteneklerinin artmasına olumlu katkıda bulunmaktadır.	96	31.20	177	57.50	21	6.80	10	3.20	2	0.60
3-)Ürün dosyası değerlendirilirken öğrenci-veli görüşlerinin alınması doğru değerlendirmeye fayda sağlamaktadır.	60	19.50	157	51	54	17.50	34	11	1	0.30
5-)Ürün dosyası ile ilgili olarak öğrencilerime bildirimde bulunduğumda motivasyon artmaktadır.	75	24.40	182	59.10	33	10.70	15	4.90	1	0.03
7-)Ürün dosyası öğrencilerimin sınav kaygısını azaltıp, öğrenmelerini kolaylaştırmaktadır.	38	12.30	147	47.70	69	22.40	46	14.90	6	1.90
8-)Ürün dosyası öğrencilerimin sosyal ilişkilerini kuvvetlendirmektedir.	49	15.90	196	63.60	37	12	21	6.80	3	1
9-)Ürün dosyası değerlendirme sürecinde işimizi kolaylaştırmaktadır.	42	13.60	166	53.90	37	12	54	17.50	7	2.30
10-)Ürün dosyası öğrencilerimin gelecekteki öğrenmelerini kolaylaştırmaktadır.	49	15.90	175	56.80	48	15.60	28	9.10	6	1.90
11-)Ürün dosyası sayesinde öğrencilerimin gelişimi hakkında somut verilere ulaşabilmekteyim.	56	18.20	163	52.90	57	18.50	27	8.80	3	1
13-) Ürün dosyası sayesinde öğrencilerim "başarabiliyorum" hissi yaşamakta , özel olduklarını fark etmektedirler.	57	18.50	176	57.10	43	14	25	8.10	5	1.60
18-)Ürün dosyası aile, öğretmen arasındaki ilişkinin güçlenmesini sağlamaktadır	27	8.80	138	44.80	70	22.70	62	20.10	9	2.90
20-)Ürün dosyası hakkında velileri bilgilendirici görüşmeler yapmak öğrenme-öğretme sürecini olumlu yönde etkilemektedir.	58	18.80	199	64.60	33	10.70	13	4.20	3	1

Araştırmaya katılan öğretmenlerin portfolyonun sağladığı faydalar ile ilgili maddelere vermiş oldukları yanıtlar Tablo 3.6'da verilmiştir. Tablo 3.6 incelendiğinde aşağıdaki bulgulara ulaşılmıştır.

“Ürün dosyası öğrencilerimin sorumluluk duygularını geliştirmektedir.” ifadesine araştırmaya katılan öğretmenlerin %36.40'ı tamamen katılıyorum, %55.50'si katılıyorum, %4.50'si kararsızım, %2.30'u katılmıyorum, %0.60'ı ise hiç katılmıyorum şeklinde yanıt vermişlerdir. Öğretmenlerin bu ifadeye verdikleri yanıtların ortalama değeri ise 4.25 olarak

bulunmuştur. Bu bulgulara dayalı olarak “Ürün dosyası öğrencilerimin sorumluluk duygularını geliştirmektedir.” görüşüne karşı öğretmenlerin vermiş oldukları yanıtların *katılıyorum* seçeneğinde yoğunlaştığı söylenebilir. Kabaş’ın (2007) yapmış olduğu çalışmada “PDY öğrencinin sorumluluk bilincinin gelişmesini sağlar.” maddesine öğretmenlerin %72.40’ı “Katılıyorum”, %25.80’i “Biraz Katılıyorum”, %1.80’i “Katılmıyorum” şeklinde cevap vermişlerdir. Kabaş (2007) tarafından yapılan çalışmada da öğretmenlerin “PDY öğrencinin sorumluluk bilincinin gelişmesini sağlar.” ifadesine vermiş oldukları yanıtların “*Katılıyorum*” seçeneğinde yoğunlaştığı söylenebilir. Yapmış olduğumuz araştırma neticesinde elde edilen sonuç ile Kabaş (2007)’ın elde ettiği sonuç paralellik göstermektedir.

“*PDY öğrencilerimin araştırma-inceleme-geliştirme yeteneklerinin artmasına olumlu katkıda bulunmaktadır.*” ifadesine araştırmaya katılan öğretmenlerin %31.20’si tamamen katılıyorum, %57.50’si katılıyorum, %6.80’i kararsızım, %3.20’si katılmıyorum, %0.60’ı ise hiç katılmıyorum şeklinde yanıt vermişlerdir. Öğretmenlerin bu ifadeye verdikleri yanıtların ortalama değeri ise 4.16 olarak bulunmuştur. Bu bulgulara dayalı olarak “PDY öğrencilerimin araştırma-inceleme-geliştirme yeteneklerinin artmasına olumlu katkıda bulunmaktadır.” görüşüne karşı öğretmenlerin vermiş oldukları yanıtların *katılıyorum* seçeneğinde yoğunlaştığı söylenebilir.

“*Ürün dosyası değerlendirilirken öğrenci-veli görüşlerinin alınması doğru değerlendirmeye fayda sağlamaktadır.*” ifadesine araştırmaya katılan öğretmenlerin %19.50’si tamamen katılıyorum, %51’i katılıyorum, %17.50’si kararsızım, %11’i katılmıyorum, %0.30’u ise hiç katılmıyorum şeklinde yanıt vermişlerdir. Öğretmenlerin bu ifadeye verdikleri yanıtların ortalama değeri ise 3.78 olarak bulunmuştur. Bu bulgulara dayalı olarak “Ürün dosyası değerlendirilirken öğrenci-veli görüşlerinin alınması doğru değerlendirmeye fayda sağlamaktadır.” görüşüne karşı öğretmenlerin vermiş oldukları yanıtların *katılıyorum* seçeneğinde yoğunlaştığı söylenebilir.

“*Ürün dosyası ile ilgili olarak öğrencilerime bildirimde bulunduğumda motivasyon artmaktadır.*” ifadesine araştırmaya katılan öğretmenlerin %24.4’ü tamamen katılıyorum, %59.10’u katılıyorum, %10.70’i kararsızım, %4.90’ı katılmıyorum, %0.30’u ise hiç katılmıyorum şeklinde yanıt vermişlerdir. Öğretmenlerin bu ifadeye verdikleri yanıtların ortalama değeri ise 4.02 olarak bulunmuştur. Bu bulgulara dayalı olarak “Ürün dosyası ile ilgili olarak öğrencilerime bildirimde bulunduğumda motivasyon artmaktadır.” görüşüne

karşı öğretmenlerin vermiş oldukları yanıtların *katılıyorum* seçeneğinde yoğunlaştığı söylenebilir.

“*Ürün dosyası öğrencilerimin sınav kaygısını azaltıp, öğrenmelerini kolaylaştırmaktadır.*” ifadesine araştırmaya katılan öğretmenlerin %12.30’u tamamen katılıyorum, %47.70’i katılıyorum, %22.60’ı kararsızım, %14.90’ı katılmıyorum, %1.90’ı ise hiç katılmıyorum şeklinde yanıt vermişlerdir. Öğretmenlerin bu ifadeye verdikleri yanıtların ortalama değeri ise 3.53 olarak bulunmuştur. Bu bulgulara dayalı olarak “*Ürün dosyası öğrencilerimin sınav kaygısını azaltıp öğrenmelerini kolaylaştırmaktadır.*” görüşüne karşı öğretmenlerin vermiş oldukları yanıtların *katılıyorum* seçeneğinde yoğunlaştığı söylenebilir. Mıhladız (2007) yapmış olduğu araştırmada öğretmenlere “Portfolyo öğrencilerin sınav kaygısını minimum düzeye indirir.” ifadesini yöneltmiş ve öğretmenlerin ifadeye vermiş oldukları yanıtların “Katılıyorum” seçeneğinde yoğunlaştığı sonucuna ulaşmıştır. Yapmış olduğumuz araştırma sonucunda ulaşılan sonuç ile Mıhladız (2007)’in araştırması sonucu ortaya çıkan sonuç benzerlik göstermektedir.

“*Ürün dosyası öğrencilerimin sosyal ilişkilerini kuvvetlendirmektedir.*” ifadesine araştırmaya katılan öğretmenlerin %15.90’ı tamamen katılıyorum, %63.60’ı katılıyorum, %12’si kararsızım, %6.80’i katılmıyorum, %1’i ise hiç katılmıyorum şeklinde yanıt vermişlerdir. Öğretmenlerin bu ifadeye verdikleri yanıtların ortalama değeri ise 3.87 olarak bulunmuştur. Bu bulgulara dayalı olarak “*Ürün dosyası öğrencilerimin sosyal ilişkilerini kuvvetlendirmektedir.*” görüşüne karşı öğretmenlerin vermiş oldukları yanıtların *katılıyorum* seçeneğinde yoğunlaştığı söylenebilir. Mıhladız (2007) yapmış olduğu araştırmada öğretmenlere “Portfolyo öğrencilerin, arkadaşlarının portfolyolarını da izleyerek birbirlerine yardımcı olmalarını sağlar (işbirliğini arttırır)” ifadesini yöneltmiş ve öğretmenlerin ifadeye vermiş oldukları yanıtın “Kesinlikle Katılıyorum” seçeneğinde yoğunlaştığı sonucuna ulaşmıştır. Yapmış olduğumuz araştırma sonucunda ulaşılan sonuç ile Mıhladız (2007)’in araştırması sonucu ortaya çıkan sonuç benzerlik göstermektedir.

“*Ürün dosyası değerlendirme sürecinde işimizi kolaylaştırmaktadır.*” ifadesine araştırmaya katılan öğretmenlerin %13.60’ı tamamen katılıyorum, %53.90’ı katılıyorum, %12’si kararsızım, %17.50’si katılmıyorum, %2.30’u ise hiç katılmıyorum şeklinde yanıt vermişlerdir. Öğretmenlerin bu ifadeye verdikleri yanıtların ortalama değeri ise 3.59 olarak bulunmuştur. Bu bulgulara dayalı olarak “*Ürün dosyası değerlendirme sürecinde işimizi kolaylaştırmaktadır.*” görüşüne karşı öğretmenlerin vermiş oldukları yanıtların *katılıyorum*

seçeneğinde yoğunlaştığı söylenebilir.

“*Ürün dosyası öğrencilerimin gelecekteki öğrenmelerini kolaylaştırmaktadır.*” ifadesine araştırmaya katılan öğretmenlerin %15.90’ı tamamen katılıyorum, %56.80’i katılıyorum, %15.60’ı kararsızım, %9.10’u katılmıyorum, %1.90’ı ise hiç katılmıyorum şeklinde yanıt vermişlerdir. Öğretmenlerin bu ifadeye verdikleri yanıtların ortalama değeri ise 3.76 olarak bulunmuştur. Bu bulgulara dayalı olarak “*Ürün dosyası öğrencilerimin gelecekteki öğrenmelerini kolaylaştırmaktadır.*” görüşüne karşı öğretmenlerin vermiş oldukları yanıtların *katılıyorum* seçeneğinde yoğunlaştığı söylenebilir. Kabaş (2007) yapmış olduğu araştırmada öğretmenlere “PDY öğrencinin gelecekteki öğrenmelerine yardımcı olur.” ifadesini yöneltmiş ve ifadeye öğretmenlerin %60.70’i “Katılıyorum”, %32’si “Biraz Katılıyorum”, %7.30’u “Katılmıyorum” şeklinde yanıt vermişlerdir. Kabaş (2007)’in yapmış olduğu araştırmada da öğretmenlerin “PDY öğrencinin gelecekteki öğrenmelerine yardımcı olur.” ifadesine vermiş oldukları yanıtların genel olarak “Katılıyorum” seçeneğinde yoğunlaştığı söylenebilir. Araştırma sonucunda ortaya çıkan sonuç ile Kabaş (2007)’in araştırması neticesinde elde edilen sonuç paralellik göstermektedir.

“*Ürün dosyası sayesinde öğrencilerimin gelişimi hakkında somut verilere ulaşabilmekteyim.*” ifadesine araştırmaya katılan öğretmenlerin %18.20’si tamamen katılıyorum, %52.90’ı katılıyorum, %18.50’si kararsızım, %8.80’i katılmıyorum, %1’i ise hiç katılmıyorum şeklinde yanıt vermişlerdir. Öğretmenlerin bu ifadeye verdikleri yanıtların ortalama değeri ise 3.79 olarak bulunmuştur. Bu bulgulara dayalı olarak “*Ürün dosyası sayesinde öğrencilerimin gelişimi hakkında somut verilere ulaşabilmekteyim.*” görüşüne karşı öğretmenlerin vermiş oldukları yanıtların *katılıyorum* seçeneğinde yoğunlaştığı söylenebilir. Ayva (2010)’nın yapmış olduğu araştırmada öğretmenlere “Bir önceki yıllarda hazırlanan portfolyolara bakıldığında öğrenci gelişimi izlenebilir.” ifadesini yöneltmiş ve $\bar{X}=3.83$ bulmuştur. Buna göre öğretmenlerin “Bir önceki yıllarda hazırlanan portfolyolara bakıldığında öğrenci gelişimi izlenebilir.” ifadesine vermiş oldukları yanıtın “Katılıyorum” seçeneğinde yoğunlaştığı sonucuna ulaşılabilir. Ayva(2010)’nın yapmış olduğu araştırma neticesinde elde ettiği sonuç ile araştırmamız neticesinde elde edilen sonuç birbiri ile örtüşmektedir.

“Ürün dosyası sayesinde öğrencilerim "başarabiliyorum" hissi yaşamakta, özel olduklarını fark etmektedirler.” ifadesine araştırmaya katılan öğretmenlerin %18.50’si tamamen katılıyorum, %57.10’u katılıyorum, %14’ü kararsızım, %8.10’u katılmıyorum, %1.60’ı ise hiç katılmıyorum şeklinde yanıt vermişlerdir. Öğretmenlerin bu ifadeye verdikleri yanıtların ortalama değeri ise 3.83 olarak bulunmuştur. Bu bulgulara dayalı olarak “Ürün dosyası sayesinde öğrencilerim "başarabiliyorum" hissi yaşamakta, özel olduklarını fark etmektedirler.” görüşüne karşı öğretmenlerin vermiş oldukları yanıtların *katılıyorum* seçeneğinde yoğunlaştığı söylenebilir.

“Ürün dosyası aile, öğretmen arasındaki ilişkinin güçlenmesini sağlamaktadır.” ifadesine araştırmaya katılan öğretmenlerin %8.80’i tamamen katılıyorum, %44.80’i katılıyorum, %22.70’i kararsızım, %20.10’u katılmıyorum, %2.90’ı ise hiç katılmıyorum şeklinde yanıt vermişlerdir. Öğretmenlerin bu ifadeye verdikleri yanıtların ortalama değeri ise 3.36 olarak bulunmuştur. Bu bulgulara dayalı olarak “Ürün dosyası aile, öğretmen arasındaki ilişkinin güçlenmesini sağlamaktadır.” görüşüne karşı öğretmenlerin vermiş oldukları yanıtların *kararsız* seçeneğinde yoğunlaştığı söylenebilir. Ayva (2010)’nın yapmış olduğu araştırmada öğretmenlere “PDY aile ve öğretmen arasındaki ilişkiyi güçlendirir.” ifadesini yöneltmiş ve ifadeye verilen yanıtların aritmetik ortalaması $\bar{X} = 3.62$ bulunmuştur. Buna göre; öğretmenler portfolyo değerlendirme yönteminin aile ve öğretmen arasındaki ilişkiyi güçlendirdiğini düşünmektedirler. Kabaş (2007) yapmış olduğu araştırmada öğretmenlere “PDY aile ile öğretmen arasındaki ilişkinin güçlendirilmesini sağlar.” ifadesini yöneltmiştir. Öğretmenlerin %46,90’ı “Katılıyorum”, %42.50’si “Biraz Katılıyorum”, %10.50’si ise “Katılmıyorum” şeklinde yanıt vermişlerdir. Bu bilgilerden yola çıkarak PDY’nin öğretmen ile aile arasındaki ilişkinin güçlenmesine katkı sağladığı sonucuna ulaşılabilir.

“Ürün dosyası hakkında velileri bilgilendirici görüşmeler yapmak öğrenme-öğretme sürecini olumlu yönde etkilemektedir.” ifadesine araştırmaya katılan öğretmenlerin %18.80’i tamamen katılıyorum, %64.60’ı katılıyorum, %10.70’i kararsızım, %4.20’si katılmıyorum, %1’i ise hiç katılmıyorum şeklinde yanıt vermişlerdir. Öğretmenlerin bu ifadeye verdikleri yanıtların ortalama değeri ise 3.96 olarak bulunmuştur. Bu bulgulara dayalı olarak “Ürün dosyası hakkında velileri bilgilendirici görüşmeler yapmak öğrenme-öğretme sürecini olumlu yönde etkilemektedir.” görüşüne karşı öğretmenlerin vermiş oldukları yanıtların *katılıyorum* seçeneğinde yoğunlaştığı

söylenbilir.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin veri toplama aracına vermiş oldukları cevaplar cinsiyet değişkenine bağlı olarak incelenmiştir. Öğretmenlerin “Öğretmen Görüş Anketi” ne vermiş oldukları yanıtlar cinsiyet değişkeni açısından incelenmiş, inceleme sonucunda ortaya çıkan bulgular Tablo 3.7’de gösterilmiştir.

Tablo 3.7. Cinsiyet Değişkenine Bağlı Olarak Farklılık Bulunan Maddeler T-Testi

	Cinsiyet	N	$\bar{X}$	Ss	Sd	t	p
Madde17	Kadın	162	2,72	,973	304	-3,06	,002
	Erkek	144	3,07	1,04			

Tablo 3.7 incelendiğinde, cinsiyet değişkeni açısından yapılan sınaama sonucuna göre 17. madde haricinde diğer maddelere verilen yanıtlarda anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. ($p>0.05$) 17. maddedeki farklılığın nedeni ise;

“Ürün dosyasına bakarak öğrencinin performansı hakkında karar verememekteyim.” maddesine araştırmaya katılan erkek öğretmenlerin vermiş oldukları yanıtların aritmetik ortalaması $\bar{X}=3.07$ olup, bayan öğretmenlerin ilgili maddeye vermiş oldukları yanıtların aritmetik ortalaması $\bar{X}=2.72$ olarak bulunmuştur. Buna göre araştırmaya katılan erkek öğretmenlerin “Ürün dosyasına bakarak öğrencinin performansı hakkında karar verememekteyim.” maddesine bakış açıları *kararsız* seçeneğinde yoğunlaşmakta iken, bayan öğretmenlerin bakış açıları *katılmıyorum* seçeneğinde yoğunlaşmaktadır.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin Öğretmen Görüş Anketi'ne verdikleri yanıtlar meslekteki görev süresi değişkenine göre incelenmiş ve anlamlı farklılık bulunan maddelere ilişkin bulgular aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 3.8. Sınıf Öğretmenlerinin Meslekteki Görev Sürelerinin PDY Hakkındaki Görüşlerine Etkisi- Varyans Analizi Sonuçları

	Varyansın Kaynağı	Karelerin Toplamı	Serbestlik Derecesi	Karelerin Ortalaması	f	p
Madde 11	Gruplar arası	10,91	3	3,63	4,91	,002
	Grup içi	223,69	302	,74		
	Toplam	234,61	305			
Madde 19	Gruplar arası	9,71	3	3,23	4,98	,002
	Grup içi	196,26	302	,65		
	Toplam	205,98	305			
Madde 21	Gruplar arası	9,25	3	3,08	5,22	,002
	Grup içi	178,42	302	,59		
	Toplam	187,67	305			
Madde 26	Gruplar arası	15,15	3	5,05	4,78	,003
	Grup içi	318,73	302	1,05		
	Toplam	333,88	305			

Tablo 3.8'de verilenlere göre araştırmaya katılan öğretmenlerin maddelere vermiş oldukları yanıtlar meslekteki görev süresi (kıdem) değişkenine göre incelenmiş ve 11.-19.-21.-26. maddelere verilen yanıtlar arasında anlamlı farklılıklara rastlanmıştır.($p < 0.05$) Diğer maddelere verilen yanıtlar meslekteki kıdeme göre incelendiğinde anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.($p > 0.05$)

11.-19.-21.-26. maddelerde oluşan anlamlı farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için yapılan Scheffe Test uygulama sonuçları Tablo 3.9'da görülmektedir.

Tablo 3.9. Meslekteki Görev Süresine Değişkenine Bağlı Olarak Farklılığa Rastlanan Maddelerin İncelenmesi- Scheffe Test Sonuçları

S.No	(I)Görev Sür.	(J)Görev Sür.	Ortalamalar		
			Farkı (I-J)	Sd	p
11	0-5 yıl	6-10 yıl	,53	,20	,08
		11-15 yıl	,38	,18	,25
		16 yıl ve üzeri	,60*	,16	,004
19	16 yıl ve üzeri	0-5 yıl	-,46*	,15	,30
		6-10 yıl	-,25	,14	,35
		11-15 yıl	-,33	,12	,05
21	0-5 yıl	6-10 yıl	,51*	,18	,04
		11-15 yıl	,51*	,16	,02
		16 yıl ve üzeri	,58*	,14	,002
26	0-5 yıl	6-10 yıl	-,25	,24	,73
		11-15 yıl	-,69*	,22	,02
		16 yıl ve üzeri	-,62*	,19	,02

Tablo 3.9 incelendiğinde;

“Ürün dosyası sayesinde öğrencilerimin gelişimi hakkında somut verilere ulaşabilmekteyim.” maddesine öğretmenlerin verdikleri yanıtlar arasında meslekteki görev süresi açısından 0-5 yıl aralığında olan öğretmenler ile meslekteki görev süresi 16 yıl ve üzeri olan öğretmenler arasında farklılaşma olduğu belirlenmiştir. Görev süresi 0-5 yıl olan öğretmenlerin 11. maddeye vermiş oldukları yanıtlar ortalaması $\bar{X} = 4.28$ iken, görev süresi 16 yıl ve üzeri olan öğretmenlerin ilgili maddeye vermiş oldukları yanıtlar ortalaması $\bar{X} = 3.67$ olarak bulunmuştur. İki grubun ortalamaları arasında 0-5 yıl görev süresine sahip öğretmenler lehine 0.60’lik bir fark olduğu görülmektedir. Bu farklılığın oluşmasında meslekteki görev süresi daha az olan öğretmenlerin yeni uygulanan bu yaklaşım hakkında eğitim fakültelerinde bilgilendirilmelerinin etkili olduğu düşünülebilir.

“Ürün dosyası hakkında veliler gerekli bilgilere sahip olmalıdır.” maddesine öğretmenlerin verdikleri yanıtlar arasında meslekteki görev süresi 0-5 yıl aralığında olan öğretmenler ile meslekteki görev süresi 16 yıl ve üzeri olan öğretmenler arasında farklılaşma olduğu belirlenmiştir. Görev süresi 0-5 yıl olan öğretmenlerin 19. maddeye vermiş oldukları yanıtlar ortalaması $\bar{X} = 4.31$ iken, görev süresi 16 yıl ve üzeri olan

öğretmenlerin ilgili maddeye vermiş oldukları yanıtlar ortalaması $\bar{X}=3.84$ olarak bulunmuştur. İki grubun ortalamaları arasında 0-5 yıl görev süresine sahip öğretmenler lehine 0.46'lık bir anlamlı fark görülmüştür. Dolayısıyla genç öğretmenlerin ürün dosyası hakkında velilerin gerekli bilgilere sahip olması konusuna daha pozitif yaklaşımda oldukları söylenebilir. Bu farklılığın oluşmasının sebebi ise genç öğretmenlerin almış oldukları üniversite eğitimi sürecinde yapılandırmacı yaklaşımla ilgili eğitimler-dersler almalarına bağlı olarak konunun özü hakkında bilgiye sahip olmaları olabilir.

“Ürün dosyası çoklu zeka kuramı, yapılandırmacılık, yaratıcı düşünme gibi yeni felsefe ve kuramı destekler.” maddesine öğretmenlerin verdikleri yanıtlar arasında meslekteki görev süresi 0-5 yıl aralığında olan öğretmenler ile 6-10 yıl, 11-15 yıl, 16 yıl ve üzeri öğretmenler arasında farklılaşma olduğu belirlenmiştir. Görev süresi 6-10 yıl ($\bar{X}=3.95$), 11-15 yıl ($\bar{X}=3.95$), 16 yıl ve üzeri ($\bar{X}=3.88$) olan öğretmenler ilgili maddeye benzer yanıtlar verirken, görev süresi 0-5 yıl olan öğretmenlerin ($\bar{X}=4.46$) maddeye vermiş oldukları yanıtlarda farklılık görülmüştür. Ortaya çıkan farklılık 0-5 yıl arası görev yapan öğretmenlerin lehine olup farklılığın sebebi genç öğretmenlerin çoklu zeka kuramı, yapılandırmacılık, yaratıcı düşünme gibi felsefi kuramlar ile ilgili olarak üniversite eğitimleri boyunca dersler almış olmaları olabilir.

“Geleneksel yöntemle yapılan değerlendirmenin, ürün dosyasından daha etkili olduğunu düşünmekteyim.” maddesine öğretmenlerin verdikleri yanıtlar arasında meslekteki görev süresi 0-5 yıl aralığında olan öğretmenler ile 11-15 yıl, 16 yıl ve üzeri öğretmenler arasında farklılaşma olduğu belirlenmiştir. İfadeye 0-5 yıl görev süresi aralığında olan öğretmenlerin vermiş olduğu yanıtlar ortalaması $\bar{X}=2.12$ iken, 11-15 yıl görev süresi aralığında olan öğretmenlerin vermiş oldukları yanıtlar ortalaması $\bar{X}=2.81$ olup, 16 yıl ve üzeri görev süresine sahip öğretmenlerin vermiş oldukları yanıtların ortalaması ise $\bar{X}=2.74$ olarak bulunmuştur. 0-5 yıl görev süresine sahip öğretmenler ile 11-15 yıl görev süresine sahip öğretmenler arasında -,69 puanlık bir fark, 0-5 yıl görev süresine sahip öğretmenler ile 16 yıl ve üzeri görev süresine sahip öğretmenler arasında -,62 puanlık bir fark olduğu görülmektedir. 11-15 yıl arası görev süresine sahip öğretmenler ile 16 yıl ve üzeri görev süresine sahip öğretmenler geleneksel yöntemle yapılan değerlendirmenin, ürün dosyasından daha etkili olduğu yönünde görüş bildirirken, 0-5 yıl arası görev süresine sahip öğretmenlerin görüşleri farklı yöndedir. Bu farklılığın sebebi

genç öğretmenlerin yapılandırmacı eğitim yaklaşımı ve tamamlayıcı değerlendirme etkinlikleri hakkında diğer öğretmenlere göre daha yeni bilgilere sahip olmaları olabilir.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin Öğretmen Görüş Anketine vermiş oldukları yanıtlar öğretmenlerin mezun oldukları fakülteye göre incelenmiş ve aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

Tablo 3.10. Öğretmenlerin Portfolyo Kullanımına İlişkin Görüşlerinin Mezun Olunan Fakülte Değişkenine Göre İncelenmesi- Varyans Analizi Sonuçları

	Varyansın Kaynağı	Karelerin Toplamı	Serbestlik Derecesi	Karelerin Ortalaması	f	p
Madde 1	Gruplar arası	10,61	17	,62	1,27	,21
	Grup içi	141,50	288	,49		
	Toplam	152,11	305			
Madde 2	Gruplar arası	7,20	17	,42	,76	,73
	Grup içi	159,94	288	,55		
	Toplam	167,15	305			
Madde 3	Gruplar arası	17,68	17	1,04	1,31	,18
	Grup içi	227,50	288	,79		
	Toplam	245,19	305			
Madde 4	Gruplar arası	22,08	17	1,29	,98	,47
	Grup içi	381,27	288	1,32		
	Toplam	403,35	305			
Madde 5	Gruplar arası	9,41	17	,55	,95	,51
	Grup içi	167,32	288	,58		
	Toplam	176,73	305			
Madde 6	Gruplar arası	11,87	17	,69	,79	,69
	Grup içi	251,75	288	,87		
	Toplam	263,62	305			
Madde 7	Gruplar arası	12,50	17	,73	,79	,70
	Grup içi	267,52	288	,92		
	Toplam	280,02	305			
Madde 8	Gruplar arası	6,69	17	,39	,61	,88
	Grup içi	185,33	288	,64		
	Toplam	192,02	305			
Madde 9	Gruplar arası	14,33	17	,84	,82	,66
	Grup içi	293,42	288	1,01		
	Toplam	307,75	305			
Madde 10	Gruplar arası	11,13	17	,65	,80	,68
	Grup içi	234,44	288	,81		
	Toplam	245,58	305			
Madde 11	Gruplar arası	24,98	17	1,47	2,01	,01
	Grup içi	209,62	288	,72		
	Toplam	234,61	305			
Madde 12	Gruplar arası	21,36	17	1,25	1,32	,17
	Grup içi	272,41	288	,94		
	Toplam	293,78	305			
Madde 13	Gruplar arası	18,44	17	1,08	1,43	,12
	Grup içi	218,06	288	,75		
	Toplam	236,50	305			

Madde 14	Gruplar arası	28,46	17	1,67	1,68	,04
	Grup içi	285,91	288	,99		
	Toplam	314,38	305			
Madde 15	Gruplar arası	19,98	17	1,17	1,74	,03
	Grup içi	193,80	288	,67		
	Toplam	213,79	305			
Madde 16	Gruplar arası	12,42	17	,73	,78	,71
	Grup içi	269,01	288	,93		
	Toplam	281,44	305			
Madde 17	Gruplar arası	24,28	17	1,42	1,40	,13
	Grup içi	293,93	288	1,02		
	Toplam	318,22	305			
Madde 18	Gruplar arası	17,35	17	1,02	1,02	,42
	Grup içi	285,65	288	,99		
	Toplam	303,00	305			
Madde 19	Gruplar arası	17,53	17	1,03	1,57	,06
	Grup içi	188,44	288	,65		
	Toplam	205,98	305			
Madde 20	Gruplar arası	12	17	,70	1,29	,19
	Grup içi	157,67	288	,54		
	Toplam	169,67	305			
Madde 21	Gruplar arası	12,27	17	,72	1,18	,27
	Grup içi	175,40	288	,60		
	Toplam	187,67	305			
Madde 22	Gruplar arası	18,29	17	1,07	1,64	,05
	Grup içi	188,40	288	,65		
	Toplam	206,69	305			
Madde 23	Gruplar arası	16,48	17	,97	1,47	,10
	Grup içi	189,89	288	,65		
	Toplam	206,38	305			
Madde 24	Gruplar arası	10,91	17	,64	,54	,93
	Grup içi	342,03	288	1,18		
	Toplam	352,94	305			
Madde 25	Gruplar arası	30,09	17	1,77	1,93	,01
	Grup içi	263,89	288	,91		
	Toplam	293,98	305			
Madde 26	Gruplar arası	25,10	17	1,47	1,37	,14
	Grup içi	308,77	288	1,07		
	Toplam	333,88	305			
Madde 27	Gruplar arası	13,97	17	,82	1,05	,40
	Grup içi	224,64	288	,78		
	Toplam	238,61	305			
Madde 28	Gruplar arası	22,89	17	1,34	1,24	,23
	Grup içi	312,46	288	1,08		
	Toplam	335,35	305			

Araştırmaya katılan öğretmenlerin veri toplama aracında yer alan maddelere vermiş oldukları yanıtlar mezun oldukları fakülte değişkenine göre incelenmiş ve verilen cevaplar arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. ($p > 0.05$)

Araştırmaya katılan öğretmenlerin Öğretmen Görüş Anketi'ne verdikleri yanıtlar mezun olunan branş değişkenlerine göre incelenmiş ve bulgular aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 3.11. Öğretmenlerin Portfolyo Kullanımına İlişkin Görüşlerinin Mezun Olunan Branş Değişkenine Göre İncelenmesi- Varyans Analizi Sonuçları

	Varyansın Kaynağı	Karelerin Toplamı	Serbestlik Derecesi	Karelerin Ortalaması	f	p
Madde 1	Gruplar arası	6,90	25	,27	,53	,96
	Grup içi	145,21	280	,51		
	Toplam	152,11	305			
Madde 2	Gruplar arası	10,84	25	,43	,77	,77
	Grup içi	156,31	280	,55		
	Toplam	167,15	305			
Madde 3	Gruplar arası	22,72	25	,90	1,14	,29
	Grup içi	222,46	280	,79		
	Toplam	245,19	305			
Madde 4	Gruplar arası	34,49	25	1,38	1,04	,40
	Grup içi	368,86	280	1,31		
	Toplam	403,35	305			
Madde 5	Gruplar arası	20,11	25	,80	1,43	,08
	Grup içi	156,62	280	,55		
	Toplam	176,73	305			
Madde 6	Gruplar arası	11,72	25	,46	,52	,97
	Grup içi	251,90	280	,90		
	Toplam	263,62	305			
Madde 7	Gruplar arası	21,91	25	,88	,95	,52
	Grup içi	258,03	280	,92		
	Toplam	280,02	305			
Madde 8	Gruplar arası	7,44	25	,29	,45	,99
	Grup içi	184,58	280	,65		
	Toplam	192,02	305			
Madde 9	Gruplar arası	17,68	25	,70	,68	,87
	Grup içi	290,07	280	1,03		
	Toplam	307,75	305			
Madde 10	Gruplar arası	15,43	25	,61	,75	,80
	Grup içi	23015	280	,82		
	Toplam	245,58	305			
Madde 11	Gruplar arası	12,56	25	,50	,63	,91
	Grup içi	222,05	280	,79		
	Toplam	234,61	305			
Madde 12	Gruplar arası	23,33	25	,93	,96	,51
	Grup içi	270,44	280	,96		
	Toplam	293,78	305			
Madde 13	Gruplar arası	19,68	25	,78	1,01	,44
	Grup içi	216,81	280	,77		
	Toplam	236,5	305			
Madde 14	Gruplar arası	30	25	1,20	1,18	,25
	Grup içi	284,37	280	1,01		

	Toplam	314,38	305			
Madde 15	Gruplar arası	10,78	25	,43	,59	,93
	Grup içi	203	280	,72		
	Toplam	213,79	305			
Madde 16	Gruplar arası	24,95	25	,99	1,09	,35
	Grup içi	256,48	280	,91		
	Toplam	281,44	305			
Madde 17	Gruplar arası	30,51	25	1,22	1,18	,24
	Grup içi	287,70	280	1,02		
	Toplam	318,22	305			
Madde 18	Gruplar arası	23,89	25	,95	,95	,52
	Grup içi	279,11	280	,99		
	Toplam	303	305			
Madde 19	Gruplar arası	10,55	25	,42	,60	,93
	Grup içi	195,43	280	,69		
	Toplam	205,98	305			
Madde 20	Gruplar arası	23,92	25	,95	1,83	,01
	Grup içi	145,74	280	,52		
	Toplam	169,67	305			
Madde 21	Gruplar arası	11,20	25	,44	,71	,84
	Grup içi	176,46	280	,63		
	Toplam	187,67	305			
Madde 22	Gruplar arası	25,23	25	1	1,55	,04
	Grup içi	181,46	280	,64		
	Toplam	206,69	305			
Madde 23	Gruplar arası	11,21	25	,44	,644	,90
	Grup içi	195,16	280	,69		
	Toplam	206,38	305			
Madde 24	Gruplar arası	29,32	25	1,17	1,01	,44
	Grup içi	323,61	280	1,15		
	Toplam	352,94	305			
Madde 25	Gruplar arası	42,39	25	1,69	1,88	,005
	Grup içi	251,59	280	,89		
	Toplam	293,98	305			
Madde 26	Gruplar arası	24,50	25	,98	,88	,62
	Grup içi	309,37	280	1,10		
	Toplam	333,88	305			
Madde 27	Gruplar arası	17,17	25	,68	,86	,65
	Grup içi	221,44	280	,79		
	Toplam	238,61	305			
Madde 28	Gruplar arası	30,32	25	1,21	1,11	,32
	Grup içi	305,03	280	1,08		
	Toplam	335,35	305			

“Araştırmaya katılan öğretmenlerin veri toplama aracında yer alan maddelere vermiş oldukları yanıtlar arasında mezun olunan branşa göre farklılık var mıdır?” alt problemine ilişkin inceleme yapılmış ve Tablo 3.11’deki sonuçlara ulaşılmıştır. Bu verilerden yola çıkarak öğretmenlerin maddelere vermiş oldukları yanıtlar branşlara göre incelenmiş ve verilen yanıtlar arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. ($p>0.05$)

Araştırmaya katılan öğretmenlerin Öğretmen Görüş Anketi'ne verdikleri yanıtlar görev yaptıkları yerleşim yerlerine göre incelenmiş ve bulgular aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin veri toplama aracındaki maddelere vermiş oldukları yanıtlar görev yapılan yer değişkenine göre incelenmiş, 9. ve 25. maddelerde anlamlı farklılıklara rastlanmıştır. ($p < 0.05$) 9.ve 25. maddeler haricindeki diğer maddelerde anlamlı bir farklılığa rastlanamamıştır. ($p > 0.05$) 9. ve 25. maddelere verilen yanıtlarda farklılığın nedenini belirlemek için yapılan Scheffe Test sonuçları Tablo 3.12'de gösterilmektedir.

Tablo 3.12. Görev Yapılan Yer Değişkenine Bağlı Olarak Anlamlı Farklılık Bulunan Maddelerin İncelenmesi- Scheffe Test Sonuçları

S.No	(I)Görev Yapılan Yer	(J)Görev Yapılan Yer	Ortalamalar		
			Farkı (I-J)	Sd	p
9	belde	il merkezi	,61*	,20	,02
		ilçe	,63*	,18	,007
		köy	,77*	,23	,01
25	belde	il merkezi	,38	,19	,28
		ilçe	,61*	,17	,008
		köy	,77*	,23	,01

Tablo 3.12 incelendiğinde;

“Ürün dosyası değerlendirme sürecinde işimizi kolaylaştırmaktadır.” maddesine öğretmenlerin verdikleri yanıtlarda beldede görev yapan öğretmenler ile il merkezi, ilçe ve köylerde görev yapan öğretmenler arasında farklılaşma olduğu belirlenmiştir. İlgili ifadeye beldede görev yapan öğretmenlerin vermiş oldukları yanıtlar ortalaması $\bar{X} = 4.16$, il merkezinde görev yapan öğretmenlerin vermiş oldukları yanıtlar ortalaması $\bar{X} = 3.55$, ilçede görev yapan öğretmenlerin vermiş oldukları yanıtlar ortalaması $\bar{X} = 3.52$, köylerde görev yapan öğretmenlerin vermiş oldukları yanıtlar ortalaması ise $\bar{X} = 3.39$ olarak bulunmuştur. Beldede görev yapan öğretmenlerin ilgili ifadeye vermiş oldukları yanıtlarda

diğer öğretmenlere göre; beldede görev yapan öğretmenlerin lehine farklılaşmaya rastlanmıştır.

“*Veliler bu yöntemin uygulanmasından memnun ve yardımcıdırlar.*” maddesine öğretmenlerin verdikleri yanıtlarda beldede görev yapan öğretmenler ile ilçe ve köylerde görev yapan öğretmenlerin ifadeye vermiş oldukları yanıtlar arasında farklılaşma olduğu belirlenmiştir. Beldede görev yapan öğretmenlerin ilgili maddeye vermiş oldukları yanıtlar ortalaması $\bar{X}=3.50$, ilçede görev yapan öğretmenlerin vermiş oldukları yanıtlar ortalaması $\bar{X}=2.88$, köyde görev yapan öğretmenlerin vermiş oldukları yanıtlar ortalaması ise $\bar{X}=2.72$ olarak bulunmuştur. Öğretmenlerin ifadeye vermiş oldukları yanıtlar arasında beldede görev yapan öğretmenlerin lehine farklılaşmaya rastlanmıştır.

3.1.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumu

Bu bölümde “Portfolyo Değerlendirme Yöntemi’nin uygulandığı sınıflarda öğrencilerin uygulama ile ilgili görüşleri nelerdir?” alt problemine yanıt aramak amacıyla ilköğretim 4-5. sınıf öğrencilerine Portfolyo Değerlendirme Öğrenci Görüş Anketi uygulanmıştır. Anketin birinci bölümünde öğrencilerin portfolyo dosyalarının olup olmadığı, portfolyo (ürün) dosyasının ne demek olduğunu açıklamalarının ve portfolyo dosyası hazırladıkları dersleri seçmelerinin istendiği maddelerin ardından cinsiyet ve okudukları sınıf bilgilerine ulaşmayı amaçlayan maddeler yöneltilmiştir. İkinci bölümde ise 20 maddeden oluşan görüş anketi uygulanmıştır.

Tablo 3.13. Araştırmaya Katılan Öğrenci Mevcutları

	Sınıf			
	4.Sınıf		5.Sınıf	
	N	%	N	%
Kız	120	24.50	128	26.10
Erkek	125	25.50	117	23.90
Toplam	245	50	245	50

Araştırmaya katılan öğrenci mevcutları Tablo 3.13’de verilmiştir. Araştırma 4-5. sınıf öğrencilerine uygulanmıştır. Araştırmaya katılan öğrencilerin %50’lik kısmını 4. sınıf öğrencileri, %50’lik kısmını ise 5.sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. 4.sınıf öğrencilerinin %24.50’si kız öğrencilerden oluşurken, %25.50’si erkek öğrencilerden oluşmaktadır. 5.sınıf öğrencilerinin % 26.10’u kız öğrencilerden oluşurken, %23.90’ı erkek öğrencilerden oluşmaktadır.

Tablo 3.14. Portfolyo Dosyası Olan Öğrenci Mevcudu

	Evet		Hayır	
	N	%	N	%
Ürün dosyanız var mı?	457	93.30	33	6.70

Araştırmaya katılan öğrencilere portfolyo dosyasına sahip olup olmadıklarını öğrenmek amacıyla “*Ürün dosyanız var mı?*” ifadesi yöneltilmiş ve Tablo 3.14’deki sonuçlara ulaşılmıştır. Buna göre araştırmaya katılan 490 öğrenciden %93.30’unun portfolyo dosyasına sahip olduğu, %6.70’inin ise portfolyo dosyasına sahip olmadıkları tespit edilmiştir. Portfolyo dosyası olmayan %6.70’lik (33 kişi) kısım anketin II. bölümünü yanıtsız bırakmıştır.

Portfolyo dosyasının ne demek olduğu öğrencilere sorulmuş ve öğrencilerin verdiği yanıtlardan bazıları aşağıda belirtilmiştir.

Ö1: Birçok ödevin koyulduğu dosyaya ürün dosyası denir. Dosyaya öğretmenin verdiği fotokopiler konularak onlar saklanır ve sene sonunda öğretmen onları kontrol eder.

Ö2:Öğretmenimizin ödev verdikleri kağıtları dosyaya koyup, onlar istendiğinde dosyayla birlikte getirmemize ürün dosyası denir. Yani kağıtları koyduğumuz yere denir.

Ö3:Ürün dosyası ödevlerimiz koyduğumuz bir dosyadır.

Ö4: Yapmış olduğum çalışmalarımı, çeşitli faaliyetlerimi biriktirdiğim dosya.

Ö5: Yaptığım performans ve proje ödevlerini koyduğum dosya.

Ö6:Ürün dosyası yaptığımız etkinlikler, verilen ödevlerin bulunduğu bir dosya.

Ö7: Yaptığımız çalışmalarını öğretmenin değerlendirdiği dosyaya ürün dosyası denir.

Ö8: Sorumluluk duygusunu geliştiren ve değerlendirme yöntemini kolaylaştıran, sınav korkusunu azaltan bir yöntem.

Ö9: Araştırmalarımızı, bilgilerimizi düzenli bir şekilde koyduğumuz dosya.

Ö10:Ürün dosyası, öğrencilerin bütün bir eğitim-öğretim yılı boyunca hazırladıkları kompozisyon, şiir, proje gibi çalışmaların bütününün bir araya getirilip oluşturulan arşivdir.

Ö11:Ürün dosyası bizim yaptığımız çalışmalar ve aynı zamanda yaptığımız ürünlerin saklandığı yer ürün dosyasıdır.

Ö12:Öğrencinin çalışmalarının biriktirildiği dosyadır.

Ö13:Ürün dosyası okulda yaptığımız etkinlikleri koyduğumuz dosyaya denir.

Ö14:Öğrenciler ürün dosyalarına, okul süresinde öğrencilerin yaptığı çalışmaları, harcadığı çabayı, ürünü tüm gelişim aşamalarını kanıtlarıyla gösteren bir dosyadır. Öğrencinin okul içi etkinlikler sırasında yaptığı çalışmalardan yansıttığına inandıklarını seçmesi sonucu oluşan bir kanıt gibidir.

Öğrencilerin portfolyo dosyasının ne demek olduğuna ilişkin soruya vermiş oldukları yanıtlar incelendiğinde; öğrencilerin genel anlamda portfolyo dosyasını yapılan çalışmaların saklandığı fiziki bir materyal-depolama birimi olarak tanımladıkları görülmüştür. Öğrencilerin vermiş oldukları yanıtlar temelde doğru gibi görünse de portfolyo dosyasının sadece yapılan çalışmaların saklandığı bir dosyadan ziyade öğrenci çalışmalarının ve öğrenci gelişiminin somut olarak izlenebildiği, sürecin değerlendirilmesinde önemli role sahip olan materyal olarak sezdirilmesi gerekmektedir.

Tablo 3.15. Portfolyo Dosyası Hazırlanan Dersler

	Evet		Hayır	
	N	%	N	%
Türkçe	424	86.50	66	13.50
Matematik	411	83.90	79	16.10
Sosyal Bilgiler	400	81.60	90	18.40
Beden Eğitimi	50	10.20	440	89.80
Yabancı Dil	300	61.20	190	38.80
Fen ve Teknoloji	422	86.10	68	13.90
Görsel Sanatlar	152	31	338	69
Trafik Güvenliği	14	2.90	476	97.10
Müzik	78	15.90	412	84.10
Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi	175	35.70	315	64.30

Araştırmaya katılan öğrencilerden portfolyo dosyası hazırladıkları dersleri seçmeleri istenmiş ve Tablo 3.15'deki verilere ulaşılmıştır. Buna göre; araştırmaya katılan öğrencilerin %86.50'sinin Türkçe dersinde, %83.90'ının Matematik dersinde, %81.60'ının Sosyal Bilgiler dersinde, %10.20'sinin Beden Eğitimi dersinde, %61.20'sinin Yabancı Dil dersinde, %86.10'unun Fen ve Teknoloji dersinde, %31'inin Görsel Sanatlar dersinde, %2.90'ının Trafik Güvenliği dersinde, %15.90'ının Müzik dersinde, %35.70'inin ise Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersinde portfolyo dosyası hazırladıklarını beyan ettikleri görülmektedir.

Anketin II. bölümünde ilköğretim 4-5.sınıf öğrencilerinin portfolyo dosyası değerlendirme yöntemine ilişkin bakış açılarını tespit etmek amacıyla 20 maddelik öğrenci görüş anketi uygulanmıştır. Öğrencilerin ankete vermiş oldukları yanıtlar Tablo 3.16'da verilmiştir.

Tablo 3.16. 4-5. Sınıf Öğrencilerinin PDY'ne İlişkin Görüşleri

	Evet		Hayır		Yanıt Yok	
	N	%	N	%	N	%
1 Derslerde ürün dosyası hazırlıyor musun?	396	80.80	61	12.40	33	6.70
2 Ürün Dosyası Değerlendirme Yöntemi sürecinde yapmanız gerekenleri biliyor musunuz?	381	77.80	76	15.50	33	6.70
3 Ürün dosyası hazırlamak size zor geliyor mu?	61	12.40	396	80.80	33	6.70
4 Öğretmeniniz sizlere ürün dosyasında nelerin bulunacağı-bulunabileceği konusunda açıklama yapıyor mu?	408	83.03	49	10	33	6.70
5 Ürün dosyası hazırlarken daha kolay öğrenebileceğinize inanıyor musunuz?	397	81	60	12.20	33	6.70
6 Ürün Dosyası Değerlendirme Yöntemi hakkında aileniz bilgi sahibi mi?	310	63.30	147	30	33	6.70
7 Ürün dosyası hazırlarken aileniz ve çevrenizle işbirliği yapıyor musunuz?	260	53.10	197	40.20	33	6.70
8 Ürün dosyası hazırlarken arkadaşlarımızla İşbirliği yapıyor musunuz?	201	41	256	52.20	33	6.70
9 Ürün dosyası Değerlendirme Yöntemi güçlü yönlerinizi görmeniz konusunda yardımcı oluyor mu?	376	76.70	81	16.50	33	6.70
10 Ürün dosyası Değerlendirme Yöntemi zayıf yönlerinizi görmeniz konusunda yardımcı oluyor mu?	351	71.60	106	21.60	33	6.70
11 Ürün dosyası yaratıcılığınızın gelişmesine yardımcı oluyor mu?	381	77.80	76	15.50	33	6.70
12 Ürün dosyası sizdeki sorumluluk duygusunun gelişmesine katkı sağladı mı?	406	82.90	51	10.40	33	6.70
13 Ürün dosyası Değerlendirme Yöntemi diğer değerlendirme yöntemlerine göre (yazılı, sözlü, test...) sizde sınav korkusunu azaltıyor mu?	254	51.80	203	41.40	33	6.70
14 Ürün dosyası hazırlarken yetiştiremeyeceğiniz korkusuna kapılıyor musunuz?	175	35.70	282	57.60	33	6.70
15 Portfolyo (ürün dosyası) hazırlamak sizin için zaman kaybına neden oluyor mu?	126	25.70	331	67.60	33	6.70
16 Ürün Dosyası Değerlendirme Yöntemi ile <i>size değer verildiği</i> düşüncesini hissediyor musunuz?	324	66.10	132	26.90	34	6.90
17 Ürün dosyası sizdeki konuşma ve sunum becerisinin gelişmesine yardımcı oldu mu?	370	75.50	87	17.80	33	6.70
18 Ürün dosyası hazırlamak size eğlenceli geliyor mu?	392	80	65	13.30	33	6.70
19 Ürün dosyanızdaki çalışmalarınız Değerlendirilirken değerlendirme işlemine aileniz veya arkadaşlarımız katılıyor mu?	279	56.90	178	36.30	33	6.70
20 Ürün dosyası Değerlendirme Yönteminin sizin için faydalı olduğuna inanıyor musunuz?	414	84.50	43	8.80	33	6.70

“*Derslerde ürün dosyası hazırlıyor musun?*” ifadesine araştırmaya katılan öğrencilerin %80.80’lik kısmı evet , %12.40’lık kısmı ise hayır yanıtını vermiş, %6.70’lik kısmı ise ifadeyi yanıtızsız bırakmıştır. Buna göre araştırmaya katılan öğrencilerin büyük kısmının ürün dosyası hazırladıkları söylenebilir.

“*Ürün Dosyası Değerlendirme Yöntemi sürecinde yapmanız gerekenleri biliyor musunuz?*” ifadesine araştırmaya katılan öğrencilerin %77.80’lik kısmı evet , %15.50’lik kısmı ise hayır yanıtını vermiş, %6.70’lik kısmı ise ifadeyi yanıtızsız bırakmıştır. Bu bilgilere göre araştırmaya katılan öğrencilerin büyük bir kısmının ürün dosyası değerlendirme sürecinde neler yapması gerektiği konusunda bilgi sahibi oldukları söylenebilir.

“*Ürün dosyası hazırlamak size zor geliyor mu?*” ifadesine araştırmaya katılan öğrencilerin %12.40’lık kısmı evet , %80.80’lik kısmı ise hayır yanıtını vermiş, %6.70’lik kısmı ise ifadeyi yanıtızsız bırakmıştır. Buradan elde edilen bilgilere göre ürün dosyası hazırlamanın öğrencilere zor gelmediği sonucuna ulaşılabilir. Kabaş (2007) yapmış olduğu araştırmada “Portfolyo dosyası oluşturmak benim için kolay oldu.” ifadesini öğrencilere yöneltilmiş ve öğrencilerin %50’si “Katılıyorum”, %25’i “Biraz katılıyorum”, %25’i ise “Katılmıyorum” şeklinde yanıt vermişlerdir. Buradan da anlaşılacağı üzere öğrencilerin ilgili maddeye vermiş oldukları yanıtların “Katılıyorum” seçeneğinde yoğunlaştığı söylenebilir.

“*Öğretmeniniz sizlere ürün dosyasında nelerin bulunacağı-bulunabileceği konusunda açıklama yapıyor mu?*” ifadesine araştırmaya katılan öğrencilerin %83.30’luk kısmı evet, %10’luk kısmı ise hayır yanıtını vermiş, %6.70’lik kısmı ise ifadeyi yanıtızsız bırakmıştır. Buradan elde edilen bilgilere göre öğretmenlerin büyük bir kısmının öğrencilere ürün dosyasında nelerin bulunacağı-bulunabileceği konusunda bilgi verdikleri söylenebilir.

“*Ürün dosyası hazırlarken daha kolay öğrenebileceğinize inanıyor musunuz?*” ifadesine araştırmaya katılan öğrencilerin %81’lik kısmı evet , %12.20’lik kısmı ise hayır yanıtını vermiş, %6.70’lik kısmı ise ifadeyi yanıtızsız bırakmıştır. Bu bilgilere dayanarak öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun ürün dosyası hazırlarken daha kolay öğrenebildikleri sonucuna ulaşılabilir. Okçu (2007) yapmış olduğu araştırmada öğrencilere “Portfolyo zevk alarak öğrenmeyi sağlar.” ifadesini yöneltilmiş ve öğrencilerin ilgili maddeye vermiş oldukları yanıtların ağırlıklı olarak “Katılıyorum” seçeneğinde yoğunlaştığı söylenebilir.

“*Ürün Dosyası Değerlendirme Yöntemi hakkında aileniz bilgi sahibi mi?*” ifadesine araştırmaya katılan öğrencilerin %63.30’luk kısmı evet , %30’luk kısmı ise hayır yanıtını vermiş, %6.70’lik kısmı ise ifadeyi yanıtızsız bırakmıştır. Bu bilgilere dayanarak araştırmaya katılan öğrencilerin %63.30’luk kısmının ailelerinin ürün dosyası değerlendirme yöntemi hakkında bilgi sahibi oldukları söylenebilir.

“*Ürün dosyası hazırlarken aileniz ve çevrenizle işbirliği yapıyor musunuz?*” ifadesine araştırmaya katılan öğrencilerin %53.10’luk kısmı evet , %40.20’lik kısmı ise hayır yanıtını vermiş, %6.70’lik kısmı ise ifadeyi yanıtızsız bırakmıştır.

“*Ürün dosyası hazırlarken arkadaşlarınızla işbirliği yapıyor musunuz?*” ifadesine araştırmaya katılan öğrencilerin %41’lik kısmı evet , %52.20’lik kısmı ise hayır yanıtını vermiş, %6.70’lik kısmı ise ifadeyi yanıtızsız bırakmıştır. Bu bilgilerden yola çıkarak araştırmaya katılan öğrencilerin %52.20’lik kısmının ürün dosyası hazırlarken arkadaşlarıyla işbirliği yapmadıkları düşünülebilir.

“*Ürün dosyası Değerlendirme Yöntemi güçlü yönlerinizi görmemiz konusunda yardımcı oluyor mu?*” ifadesine araştırmaya katılan öğrencilerin %76.70’lik kısmı evet, %16.50’lik kısmı ise hayır yanıtını vermiş, %6.70’lik kısmı ise ifadeyi yanıtızsız bırakmıştır. Bu bilgilere dayanarak ürün dosyası değerlendirme yönteminin öğrencilere güçlü yönlerini görmeleri konusunda yardımcı olduğu sonucuna ulaşılabilir. Okçu (2007) yapmış olduğu araştırmada öğrencilere “Portfolyo zayıf ve güçlü yönleri görmeye olanak sağlar.” ifadesini yöneltmiş ve öğrencilerin ifadeye verdiği yanıtların “Katılıyorum” yönünde olduğu sonucuna ulaşmıştır. Ayva (2010) yapmış olduğu araştırmada öğretmenlere “Öğrenci güçlü ve zayıf yönlerini fark eder” ifadesini yöneltmiş ve $\bar{X} = 3.80$ olarak bulunmuştur. Buradan yola çıkarak öğretmenlerin ilgili ifadeye vermiş oldukları yanıtların “Katılıyorum” seçeneğinde yoğunlaştığı söylenebilir. Kabaş (2007) yapmış olduğu çalışmada öğrencilere “PDY öğrencinin güçlü ve zayıf yönlerini fark etmesine yardımcı olur.” ifadesini yöneltmiş ve öğrencilerin %93.80’i “Katılıyorum” yönünde yanıt vermişlerdir. Buradan da anlaşılacağı üzere ürün dosyası değerlendirme yönteminin öğrencilerin güçlü ve zayıf yönlerini görmeleri konusunda olumlu etki yarattığı söylenebilir.

“*Ürün dosyası yaratıcılığınızın gelişmesine yardımcı oluyor mu?*” ifadesine araştırmaya katılan öğrencilerin %77.80’lik kısmı evet , %15.50’lik kısmı ise hayır yanıtını vermiş, %6.70’lik kısmı ise ifadeyi yanıtızsız bırakmıştır. Okçu (2007) yapmış olduğu araştırmada öğrencilere “Portfolyo yaratıcı çalışmalar yapmaya olanak sağlar.” ifadesini

yönelmiş ve öğrencilerin bu ifadeye vermiş oldukları yanıtların “Katılıyorum” seçeneği yönünde olduğu sonucuna ulaşmıştır. Ayva (2010) yapmış olduğu araştırmada öğretmenlere “PDY öğrenci yaratıcılığını geliştirir.” ifadesini yönelmiş ve $\bar{X} = 3.96$ olarak bulmuştur. Bu sonuçtan yola çıkarak öğretmenlerin ilgili maddeye karşı “Katılıyorum” seçeneği yönünde görüş bildirdikleri sonucuna ulaşılabilir. Kabaş (2007) yapmış olduğu araştırmada öğrencilere “Portfolyo değerlendirmesi yaratıcılığımın gelişmesini sağlar.” ifadesini yönelmiş ve öğrencilerin %68.80’i ifadeye “Evet Katılıyorum” seçeneği yönünde yanıt vermişlerdir. Bu bilgilere dayanarak ürün dosyasının öğrencilerin yaratıcılıklarının gelişmesine yardımcı olduğu düşünülebilir.

“Ürün dosyası sizdeki sorumluluk duygusunun gelişmesine katkı sağladı mı?” ifadesine araştırmaya katılan öğrencilerin %82.90’lık kısmı evet , %10.40’lık kısmı ise hayır yanıtını vermiş, %6.70’lik kısmı ise ifadeyi yanıtızsız bırakmıştır. Bu bilgilere dayanarak ürün dosyasının öğrencideki sorumluluk duygusunun gelişmesine katkıda bulunduğu söylenebilir.

“Ürün dosyası Değerlendirme Yöntemi diğer değerlendirme yöntemlerine göre (yazılı, sözlü, test...) sizde sınav korkusunu azaltıyor mu?” ifadesine araştırmaya katılan öğrencilerin %51.80’lik kısmı evet , %41.40’lık kısmı ise hayır yanıtını vermiş, %6.70’lik kısmı ise ifadeyi yanıtızsız bırakmıştır.

“Ürün dosyası hazırlarken yetiştiremeyeceğiniz korkusuna kapılıyor musunuz?” ifadesine araştırmaya katılan öğrencilerin %35.70’lik kısmı evet , %57.60’lık kısmı ise hayır yanıtını vermiş, %6.70’lik kısmı ise ifadeyi yanıtızsız bırakmıştır. Bu bilgilere dayanarak öğrencilerin %57.60’lık kısmının ürün dosyası hazırlarken yetiştiremeyeceğim korkusuna kapılmadıkları söylenebilir.

“Portfolyo (ürün dosyası) hazırlamak sizin için zaman kaybına neden oluyor mu?” ifadesine araştırmaya katılan öğrencilerin %25.70’lik kısmı evet , %67.60’lık kısmı ise hayır yanıtını vermiş, %6.70’lik kısmı ise ifadeyi yanıtızsız bırakmıştır. Bu bilgilerden yola çıkarak ürün dosyası hazırlamanın öğrenciler için zaman kaybına neden olmadığı söylenebilir.

“Ürün Dosyası Değerlendirme Yöntemi ile size değer verildiği düşüncesini hissediyor musunuz?” ifadesine araştırmaya katılan öğrencilerin %66.10’luk kısmı evet, %26.90’lık kısmı ise hayır yanıtını vermiş, %6.90’lık kısmı ise ifadeyi yanıtızsız bırakmıştır.

Bu bilgilere dayanarak ürün dosyası değerlendirme yönteminin öğrencilere değerli oldukları düşüncesini hissettirebildiği söylenebilir.

“Ürün dosyası sizdeki konuşma ve sunum becerisinin gelişmesine yardımcı oldu mu?” ifadesine araştırmaya katılan öğrencilerin %75.50’lik kısmı evet , %17.80’lik kısmı ise hayır yanıtını vermiş, %6.70’lik kısmı ise ifadeyi yanıtızsız bırakmıştır. Bu bilgilere dayanarak ürün dosyasının öğrencilerin konuşma ve sunum becerisini geliştirmede yardımcı olduğu düşünülebilir.

“Ürün dosyası hazırlamak size eğlenceli geliyor mu?” ifadesine araştırmaya katılan öğrencilerin %80’lik kısmı evet , %13.30’luk kısmı ise hayır yanıtını vermiş, %6.70’lik kısmı ise ifadeyi yanıtızsız bırakmıştır. Bu bilgilerden yola çıkarak ürün dosyası hazırlamanın öğrencilere eğlenceli geldiği söylenebilir.

“Ürün dosyanızdaki çalışmalarınız değerlendirilirken değerlendirme işlemine aileniz veya arkadaşlarınız katılıyor mu?” ifadesine araştırmaya katılan öğrencilerin %56.90’lık kısmı evet , %36.30’luk kısmı ise hayır yanıtını vermiş, %6.70’lik kısmı ise ifadeyi yanıtızsız bırakmıştır.

“Ürün dosyası Değerlendirme Yönteminin sizin için faydalı olduğuna inanıyor musunuz?” ifadesine araştırmaya katılan öğrencilerin %84.50’lik kısmı evet , %8.80’lik kısmı ise hayır yanıtını vermiş, %6.70’lik kısmı ise ifadeyi yanıtızsız bırakmıştır. Bu bilgilere dayanarak ürün dosyası değerlendirme yönteminin öğrenciler için faydalı olduğu söylenebilir.

3.1.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumu

Bu bölümde “Portfolyo Değerlendirme Yöntemi’nin uygulandığı sınıflardaki öğrenci velilerinin uygulama ile ilgili görüşleri nelerdir?” alt problemine yanıt aramak amacıyla evrenimizden rastgele seçmiş olduğumuz okullarda öğrenim gören ilköğretim 4-5. sınıf öğrenci velilerine “Portfolyo Değerlendirme Veli Görüş Anketi” uygulanmıştır.

Anketin birinci bölümünde velilere Portfolyo Değerlendirme Yöntemi ile ilgili açık uçlu sorular yöneltilmiş, yöneltilen bu maddeler sorulara yanıt vermeleri istenmiştir. İkinci bölümde ise 16 maddeden oluşan veli görüş anketi uygulanmıştır.

“Portfolyo (Ürün dosyası) Değerlendirme Yöntemi çocuğunuzun öğrenim gördüğü sınıfta uygulanıyor mu?” ifadesi velilere yöneltilmiş ve aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

Tablo 3.17. PDY Kullanılma Düzeyi (Veli Görüşü)

	N	%
Evet	68	91.90
Hayır	6	8.10
Toplam	74	100

Tablo 3.17’de verilenlere göre, araştırmaya katılan velilerin %91.90’ının öğrencisinin bulunduğu sınıfta portfolyo değerlendirme yönteminin kullanıldığını, %8.10’luk kısmının ise öğrencisinin bulunduğu sınıfta portfolyo değerlendirme yönteminin kullanılmadığını ifade ettikleri görülmektedir.

“Portfolyo (Ürün dosyası) konusunda bilgi sahibi misiniz? Portfolyo (Ürün dosyası) konusunda eğer bilgilendirildiyse ne zaman, kim tarafından ve ne kadar süre bilgilendirildiğinizi belirtiniz.” sorusu velilere yöneltilmiş, soruya ilişkin velilerin vermiş oldukları yanıtlardan bazı örnekler aşağıda olduğu şekli ile verilmiştir.

V1:Ürün dosyası konusunda, sınıf öğretmenimiz okul başladığında yapmış olduğu veli toplantısında tüm velileri bilgilendirmiştir. Bu konu bir saat süreyle işlenmiştir.

V2:2006 yılında, Milli Eğitim müfettişleri tarafından bir günlük seminer süresince.

V3: Portfolyo konusunda bilgi sahibiyim. Portfolyo konusunda veli toplantısında sınıf öğretmenimiz tarafından bilgilendirildik.

V4:2006 yılında, öğretmenlerimiz tarafından bilgilendirildik.

V5:Öğretmenimiz tarafından bilgilendirildik.

V6: Okul başladığında öğretmenimiz tarafından bilgilendirildik.

V7:Öğrencimiz 1.sınıfa başladığında öğretmenimiz tarafından bilgilendirildik.

V8:Eğitim öğretim yılı başında sınıf öğretmeni tarafından bilgilendirildik.

V9:Ürün dosyası (performans ödevi) hakkında sınıf toplantılarında öğretmen tarafından bilgilendirildim.

V10:Sınıf öğretmenimiz tarafından her yıl bilgilendiriliyoruz.

Velilerin vermiş olduğu bilgilerden faydalanarak; velilerin genel olarak portfolyo konusunda bilgi sahibi oldukları ve sınıf öğretmenleri tarafından veli toplantılarında bilgilendirildikleri görülmektedir.

“Portfolyo(Ürün dosyası) Değerlendirme Yönteminin çocuğunuza sağladığı faydalar nelerdir?” sorusu velilere yöneltilmiş, soruya ilişkin velilerin vermiş oldukları yanıtlardan bazı örnekler aşağıda olduğu şekli ile verilmiştir.

V1: Dosyadaki kağıtlar derli toplu olduğundan aradığımız bilgiye daha çabuk ulaşırız.

V2: Bu tür yöntemlerin el becerisine ve düşündüğünü birleştirebilme yeteneğini kavraması açısından faydalı olduğunu düşünüyorum.

V3:İşledikleri konuyu kendi araştırmalarıyla daha iyi pekiştirerek aklında kalmasını sağlar.

V4: Portfolyo değerlendirme yöntemi çocuğuma araştırmayı öğretti. Araştırarak bir şeyler öğrenmeyi sevdirdi. Öğrendiği bilgiler daha çok kalıcı oldu.

V5: Araştırmacı yanını geliştiriyor.

V6: Konu tekrarı, böylece daha kalıcı bilgi ediniyor. Başkalarıyla paylaşıyor.

V7:Öğrencinin araştırma yönü geliyor.

V8: Yapmış olduğu ödevleri gerçek manada öğrenmesini sağladı.

V9:İleride bu dosyadan çalışabilme imkanı sağlayabilir.

V10:Öğrencimizin sosyal ilişkilerinin gelişmesinde faydalı oluyor.

V11:Sınavlara hazırlanırken çalışmasında yardımcı oluyor. Takıldığı konularda yardımcı bir kaynak gibi kullanılıyor.

V12:Öğrencimiz daha planlı oluyor.

V13:İşlenmiş konuların tekrarında faydalı oluyor.

V14: Portfolyo Değerlendirme Yöntemi çocuğumun sorumluluk kazanmasını sağlamaktadır. Bu dosyada yapılan ödevler ve araştırmalar hakkında bilgi sahibi oluyor, araştırmaya yönelmekte ve bilgilerini sunmaktadır.

V15: En önemli faydası çocuğuma sorumluluk kazandırması.

V16: Araştırma, özgüven, tertip- düzen, işlediği konuyu öğrenme konusunda fayda sağlamıştır.

V17:Ürün dosyası değerlendirme sayesinde çocuğum kendi beceri ve yeteneklerinin takibini yapabiliyor. Sorumluluk bilincinin gelişmesinde katkı sağladığını düşünüyorum. Öğrendiklerini gerçek durumlarda göstermesini sağlıyor. Dereceli puanlama anahtarı sayesinde kendisinden ne beklendiğini bilerek çalışmalarını yönlendiriyor.

V18: Bu yöntem öğrencinin hangi alanda başarılı olduğunu görmesine fırsat verir.

Öğrenci velileri PDY'nin öğrenci gelişiminde olumlu etkileri olduğunu, öğrencinin; özgüven, sorumluluk alma, tertip ve düzenli olma, kendi kendini takip ederek değerlendirebilme, öğrencinin başarılı olduğu alanları fark edebilmesi, sosyal ilişkilerinin gelişimi, araştırmacı yanını ortaya çıkarma, el becerisi ve düşündüğünü birleştirebilme yeteneğinin gelişiminde, yaptığı çalışmaları düzenli bir biçimde depolayarak konu tekrarı çalışmalarında faydalı olduğunu düşündükleri söylenebilir.

“Portfolyo (Ürün dosyası) Değerlendirme yönteminin size ve çocuğunuza yansıyan olumsuz yönleri var mıdır? Varsa nelerdir?” sorusu velilere yöneltilmiş, soruya ilişkin velilerin vermiş oldukları yanıtlardan bazı örnekler aşağıda olduğu şekli ile verilmiştir.

V1: Performans ödevleri ilk uygulamada korkutucu ya da zor gelebiliyor. Gösterilmesi beklenen performansın karmaşık olduğu durumlarda değerlendirme ölçütlerinin açık ve net ifade edilmesinde güçlükler yaşanabilir. Çalışmanın başında öğrenci yeterince bilgilendirilmezse verimli olmayabilir.

V2: Portfolyonun çocuğuma yansıyan olumsuz yönleri yok.

V3:Aşırı olduğu takdirde zaman kaybına neden olabilir.

V4:Ürünleri hazırlamak bazen masraflı oluyor.

V5:Çantasını ağırlaştırıyor.

V6: Evet var. Zaman kaybı ve kağıt israfı.

PDY'nin öğrencilere ve velilere yansıyan olumsuz yönleri öğrenci velilerine sorulmuş ve velilerin birçoğu PDY'nin öğrencilere ve velilere yansıyan olumsuz yönlerini olmadığını belirtirken bazı veliler çalışmanın başlangıcında öğrenci ve velilerin konu hakkında bilgilendirilmeleri gerektiğini aksi takdirde çalışmanın ilk bakışta öğrencilere karmaşık ve korkutucu geldiğini ifade etmişlerdir. Ayrıca portfolyo hazırlamanın uzun

zaman aldığı, maddi anlamda velilere olumsuz yansıdığı ve içi doldurulmuş dosyaların öğrenci çantalarında ağırlık oluşturduğu ifadeleri velilerin vermiş oldukları yanıtlarda görülmektedir. Oysaki doğru dizayn edilmiş bir sınıf ortamında öğrenci çalışmalarının saklanabilmesi için gerekli alanların (öğrenci dolabı vb.) bulunması durumunda portfolyo dosyalarının çantaları ağırlaştırıran bir materyal olmadığı ve uzun zaman almasına rağmen bilgilerin kalıcılığı görüldüğünde portfolyonun dezavantajlarının avantaja dönüştüğü görülebilir.

“Portfolyo (Ürün dosyası) Değerlendirme sürecinde çocuklarınıza ne tür destek sağlıyorsunuz?” sorusu velilere yöneltilmiş, soruya ilişkin velilerin vermiş oldukları yanıtlardan bazı örnekler aşağıda olduğu şekli ile verilmiştir.

V1: Birlikte ders çalışacağımız zaman ürün dosyasından faydalanıyoruz.

V2: Fikir alışverişinde bulunuyoruz.

V3: Onun kendi araştırmaları ile öğreneceklerini daha iyi öğreneceği ve aklında kalacağını söyleriz.

V4: Portfolyo hazırlanmasında çocuğuma yardımcı oluyorum. Ekleyip çıkartması gereken yerleri gösterip imla kurallarını düzeltmesi gereken yerleri gösteriyorum.

V5:Şekil çizimi ve araştırma safhasında yardımcı oluyorum.

V6: Ulaşmak istediği kaynakların temini ve bilgi paylaşımı konularında yardımcı oluyorum.

V7:Kütüphane ve internet üzerinden araştırmalarında yardımcı oluyoruz.

V8: Fikir verme, kaynak sağlama ve finans sağlamada yardımcı oluyoruz.

V9:Çocuğum ile birlikte ürün dosyası değerlendirme sürecinde katkı sağlama fırsatı bulabiliyorum. Araştırma aşamasında ve kaynak toplamada yardımcı oluyorum. Hazırlarken uyguladığı stratejiler hakkında fikir veriyorum.

Araştırmaya katılan velilerin görüşme esnasında açık uçlu maddelere vermiş oldukları yanıtlar incelenmiş ve öğrenci velilerinin portfolyo hazırlama sürecinde çocukları ile fikir alışverişinde bulunarak, onlara motive edici sözler söyleyerek, çalışmalar esnasında işbirliği yaparak, kaynaklara ulaşım-araştırma safhalarında ve finans sağlama, ekonomik destek konularında yardımcı olarak destek sağladıkları görülmektedir.

“Bu değerlendirme biçiminin başarıyı değerlendirme konusunda (SBS gibi) uygun olduğuna inanıyor musunuz? Nedenleri ile açıklayınız?” sorusu velilere yöneltilmiş, soruya ilişkin velilerin vermiş oldukları yanıtlardan bazı örnekler aşağıda olduğu şekli ile verilmiştir.

V1: Yapılan çalışmaların hepsi çocuğun başarısını desteklemek için olduğundan uygun olduğuna inanıyorum.

V2:İnanmıyorum; çünkü SBS tamamen bilgiyi ölçmeye yönelik. Öğrencinin kendi yaratıcılığını sergileyebileceği bir sınav değil.

V3:İnanıyorum. Okuma ile bilgi sahibi olmak ileride unutulabilir. Ama onun kendi çabaları ile yaptığı şeyler her zaman aklında kalabilir.

V4: Başarıyı değerlendirme konusunda uygun olabileceğine inanıyorum. Ancak tek başına yeterli olacağını düşünmüyorum. Ürün dosyası oluştururken daha fazla akılda kalıcı olduğu için başarı elde etmesinde yardımcı olacağını düşünüyorum.

V5:SBS gibi başarıyı değerlendirmek için uygun olduğuna inanıyorum. Ezberlemeden, araştırarak, görerek, resmederek daha iyi kavradıklarına inanıyorum. Ortaya temiz bir ödev koymak çocuğumun özgüvenini artırıyor.

V6: Tek başına yeterli olduğunu düşünmüyorum. Çok fazla konu var. Hepsi için ürün hazırlanamaz. Bence portfolyo belli başlı konuları içeriyor.

V7:Kısmen.

V8:Ürün dosyası sayesinde kısa sürede konu tekrarı yapılabildiğinden faydalı olacağına inanıyorum.

V9: Bu değerlendirme biçiminin başarıyı değerlendirme konusunda uygun olduğuna inanıyorum. Çocuklar araştırmaya bilgi edinmeye yönlendiriliyor. Biriktirilen bilgiler gözden geçiriliyor. Bu dosyada okul dışı bilgiler bulunmuyor.

V10:SBS ye destek sağladığına inanmıyorum.

V11:SBS için uygun olmadığını düşünüyorum. Çünkü SBS’de daha çok test sisteminin geliştirilmiş olması gerekiyor.

V12:Öğrenme konusunda faydası olabilir. Fakat SBS’ye uygun olduğu konusunda endişelerim var.

V13: Bu değerlendirme biçimi SBS gibi bir sınav sistemine uygun olmadığını düşünüyorum. SBS yalnızca Sınav üzerine kurulmuştur. Öğrenciyi yetenekleri ve ileriki yaşamını etkileyecek meslek seçimlerini olumsuz yönde etkilemektedir.

Bunun için yapılacak sınav okul bitince Olgunluk (Bakalorya) sınavıdır. Bu en sağlıklı olanıdır.

PDY'nin başarıyı değerlendirme konusunda (SBS gibi) uygun olup olmadığı velilerin vermiş oldukları yanıtlara göre incelenmiş ve velilerin vermiş oldukları yanıtlarda tam bir bütünlüğe rastlanamamıştır. PDY'nin başarıyı değerlendirme konusunda (SBS gibi) uygun olduğunu ve uygun olmadığını düşünen velilere rastlanmıştır.

Velilerin bir bölümü PDY'nin çocuğu araştırmaya, bilgi edinmeye sevk ettiği, portfolyo hazırlarken kazanılan bilgilerin yaparak, yaşayarak kazanılan kalıcı bilgiler olduğu ve bu bilgilerin unutulmasının zor olduğu, portfolyo dosyası yardımıyla konu tekrarları yapılması durumunda eki bilgilere çok kolay ulaşıldığı konusunda görüş bildirmişler ve PDY'nin SBS gibi başarıyı değerlendirme konusunda faydalı olacağı yönünde görüş bildirmişlerdir.

Velilerin diğer bir bölümü ise SBS'nin öğrencinin yaratıcılığını sergilemekten uzak bir sınav olup tamamen bilgiyi ölçmeye yönelik olan test tekniği üzerine kurulmuş bir yapıda olması, programda yer alan konuların fazlalığı ve her konu için portfolyo hazırlamanın güçlüğü nedeniyle PDY'nin SBS gibi başarıyı değerlendirme konusunda faydalı olamayacağı yönünde görüş bildirmişlerdir.

Veri toplama aracının II. bölümünde ise ilköğretim 4-5. sınıf öğrenci velilerine 16 maddeden oluşan “Portfolyo Değerlendirme Yöntemi” görüş anketi uygulanmış ve elde edilen veriler aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 3.18. Velilerin Portfolyo Değerlendirme Yöntemi Hakkındaki Görüşleri

Madde no	Tamamen Katılıyorum		Katılıyorum		Kararsızım		Katılmıyorum		Hiç Katılmıyorum	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
1 Portfolyo (Ürün dosyası) Değerlendirme Yöntemi hakkında yeterli bilgiye sahip olduğumu düşünüyorum.	14	18.90	33	44.60	15	20.30	8	10.80	4	5.40
2 Öğrenciler değerlendirilirken değerlendirme işleminde veli ve öğrenci görüşlerinin alınmasının uygun olduğunu düşünüyorum.	39	52.70	28	37.80	6	8.10	1	1.40	--	--
3 Ürün dosyası sayesinde çocuğum daha kolay öğrenebilir.	28	37.80	30	40.50	12	16.20	2	2.70	2	2.70
4 Ürün Dosyası Değerlendirme Yöntemi çocuğumun sorumluluk duygularını geliştirmektedir.	39	52.70	29	39.20	4	5.40	1	1.40	1	1.40
5 Ürün Dosyası Değerlendirme Yöntemi'nin çocuğum için zaman kaybına neden olacağını düşünüyorum.	1	1.40	2	2.70	9	12.20	37	50	25	33.80
6 Ürün Dosyası Değerlendirme Yöntemi çocuğumdaki sınav kaygısını azaltır	9	12.20	27	36.50	26	35.10	10	13.50	2	2.70
7 Ürün Dosyası Değerlendirme Yöntemi çocuğumun sosyal ilişkilerini kuvvetlendirir.	23	31.10	25	33.80	19	25.70	4	5.40	3	4.10
8 Ürün Dosyası Değerlendirme Yöntemi öğretmenin işini kolaylaştırır.	17	23	28	37.80	19	25.70	8	10.80	2	2.70
9 Ürün Dosyası Değerlendirme Yöntemi çocuğumun gelecekteki öğrenmelerini kolaylaştırır.	21	28.40	33	44.60	17	23	2	2.70	1	1.40
10 Ürün Dosyası Değerlendirme Yönteminin objektifliği sağlayamaması dezavantajdır.	10	13.50	7	9.50	36	48.60	18	24.30	3	4.10
11 Ürün Dosyası Değerlendirme Yöntemi öğrenci değerlendirilmesinde tek başına yeterli bir yöntemdir.	2	2.70	3	4.10	18	24.30	39	52.70	12	16.20
12 Ürün Dosyası Değerlendirme Yöntemi çocuğumun performansı hakkında bir fikir vermez.	5	6.80	12	16.20	16	21.60	31	41.90	10	13.50
13 Ürün Dosyası Değerlendirme ile ilgili olarak öğretmenimiz ile diyalog halinde olunmalıdır.	24	32.40	37	50	9	12.20	4	5.40	--	--
14 Ürün Dosyası Değerlendirme Yöntemi çocuğumun bilinmeyen yönlerini ortaya çıkarmaktadır.	14	18.90	33	44.60	11	14.90	13	17.60	3	4.10
15 Çocuğumun öğrenim gördüğü sınıfta böyle bir yöntem kullanıldığı için memnunum.	29	39.20	35	47.30	7	9.50	2	2.70	1	1.40
16 Portfolyo(Ürün dosyası) Değerlendirme yerine geleneksel yöntemlerin kullanılmasının daha uygun olduğunu düşünüyorum.	7	9.50	5	6.80	20	27	34	45.90	8	10.80

“Portfolyo (Ürün dosyası) Değerlendirme Yöntemi hakkında yeterli bilgiye sahip olduğumu düşünüyorum.” ifadesine araştırmaya katılan öğrenci velilerinin % 18.90’ını tamamen katılıyorum, %44.60’ı katılıyorum, %20.30’u kararsızım, %10.80’i katılmıyorum, %5.40’ı ise hiç katılmıyorum şeklinde yanıt vermişlerdir. Velilerin bu maddeye vermiş oldukları yanıtların ortalaması ise 3.60 olarak bulunmuştur. Bu bulgulara

dayalı olarak “*Portfolyo (Ürün dosyası) Değerlendirme Yöntemi hakkında yeterli bilgiye sahip olduğumu düşünüyorum.*” görüşüne velilerin vermiş oldukları yanıtların *katılıyorum* seçeneğinde yoğunlaştığı söylenebilir.

“*Öğrenciler değerlendirilirken değerlendirme işleminde veli ve öğrenci görüşlerinin alınmasının uygun olduğunu düşünüyorum.*” ifadesine araştırmaya katılan öğrenci velilerinin % 52.70’i tamamen katılıyorum, % 37.80’i katılıyorum, %8.10’u kararsızım, %1.40’ı katılmıyorum şeklinde yanıt vermişlerdir. Velilerin bu maddeye vermiş oldukları yanıtların ortalaması ise 4.41olarak bulunmuştur. Bu bulgulara dayalı olarak “*Öğrenciler değerlendirilirken değerlendirme işleminde veli ve öğrenci görüşlerinin alınmasının uygun olduğunu düşünüyorum.*” görüşüne velilerin vermiş oldukları yanıtların *tamamen katılıyorum* seçeneğinde yoğunlaştığı söylenebilir.

“*Ürün dosyası sayesinde çocuğum daha kolay öğrenebilir.*” ifadesine araştırmaya katılan öğrenci velilerinin % 37.80’i tamamen katılıyorum, % 40.50’si katılıyorum, %16.20’si kararsızım, %2.70’i katılmıyorum, %2.70’i hiç katılmıyorum şeklinde yanıt vermişlerdir. Velilerin bu maddeye vermiş oldukları yanıtların ortalaması ise 4.08 olarak bulunmuştur. Bu bulgulara dayalı olarak “*Ürün dosyası sayesinde çocuğum daha kolay öğrenebilir.*” görüşüne velilerin vermiş oldukları yanıtların *katılıyorum* seçeneğinde yoğunlaştığı söylenebilir.

“*Ürün Dosyası Değerlendirme Yöntemi çocuğumun sorumluluk duygularını geliştirmektedir.*” ifadesine araştırmaya katılan öğrenci velilerinin % 52.70’i tamamen katılıyorum, % 39.20’si katılıyorum, %5.40’ı kararsızım, %1.40’ı katılmıyorum, %1.40’ı ise hiç katılmıyorum şeklinde yanıt vermişlerdir. Velilerin bu maddeye vermiş oldukları yanıtların ortalaması ise 4.40 olarak bulunmuştur. Bu bulgulara dayalı olarak “*Ürün Dosyası Değerlendirme Yöntemi çocuğumun sorumluluk duygularını geliştirmektedir.*” görüşüne velilerin vermiş oldukları yanıtların *tamamen katılıyorum* seçeneğinde yoğunlaştığı söylenebilir.

“*Ürün Dosyası Değerlendirme Yöntemi’nin çocuğum için zaman kaybına neden olacağını düşünüyorum.*” ifadesine araştırmaya katılan öğrenci velilerinin % 1.40’ı tamamen katılıyorum, % 2.70’i katılıyorum, %12.20’si kararsızım, %50’si katılmıyorum, %33.80’i hiç katılmıyorum şeklinde yanıt vermişlerdir. Velilerin bu maddeye vermiş oldukları yanıtların ortalaması ise 1.87 olarak bulunmuştur. Bu bulgulara dayalı olarak “*Ürün Dosyası Değerlendirme Yöntemi’nin çocuğum için zaman kaybına neden olacağını*

düşünüyorum” görüşüne velilerin vermiş oldukları yanıtların *katılmıyorum* seçeneğinde yoğunlaştığı söylenebilir.

“*Ürün Dosyası Değerlendirme Yöntemi çocuğumdaki sınav kaygısını azaltır.*” ifadesine araştırmaya katılan öğrenci velilerinin % 12.20’si tamamen katılıyorum, %36.50’si katılıyorum, %35.10’u kararsızım, %13.50’si katılmıyorum, %2.70’i hiç katılmıyorum şeklinde yanıt vermişlerdir. Velilerin bu maddeye vermiş oldukları yanıtların ortalaması ise 3.41 olarak bulunmuştur. Bu bulgulara dayalı olarak “*Ürün Dosyası Değerlendirme Yöntemi çocuğumdaki sınav kaygısını azaltır.*” görüşüne velilerin vermiş oldukları yanıtların *kararsız* seçeneğinde yoğunlaştığı söylenebilir.

“*Ürün Dosyası Değerlendirme Yöntemi çocuğumun sosyal ilişkilerini kuvvetlendirir.*” ifadesine araştırmaya katılan öğrenci velilerinin % 31.10’u tamamen katılıyorum, % 33.80’i katılıyorum, %25.70’i kararsızım, %5.40’ı katılmıyorum, %4.10’u hiç katılmıyorum şeklinde yanıt vermişlerdir. Velilerin bu maddeye vermiş oldukları yanıtların ortalaması ise 3.82 olarak bulunmuştur. Bu bulgulara dayalı olarak “*Ürün Dosyası Değerlendirme Yöntemi çocuğumun sosyal ilişkilerini kuvvetlendirir.*” görüşüne velilerin vermiş oldukları yanıtların *katılıyorum* seçeneğinde yoğunlaştığı söylenebilir.

“*Ürün Dosyası Değerlendirme Yöntemi öğretmenin işini kolaylaştırır.*” ifadesine araştırmaya katılan öğrenci velilerinin %23’ü tamamen katılıyorum, %38.70’i katılıyorum, %25.70’i kararsızım, %10.80’i katılmıyorum, %2.70’i hiç katılmıyorum şeklinde yanıt vermişlerdir. Velilerin bu maddeye vermiş oldukları yanıtların ortalaması ise 3.67 olarak bulunmuştur. Bu bulgulara dayalı olarak “*Ürün Dosyası Değerlendirme Yöntemi öğretmenin işini kolaylaştırır.*” görüşüne velilerin vermiş oldukları yanıtların *katılıyorum* seçeneğinde yoğunlaştığı söylenebilir.

“*Ürün Dosyası Değerlendirme Yöntemi çocuğumun gelecekteki öğrenmelerini kolaylaştırır.*” ifadesine araştırmaya katılan öğrenci velilerinin %28.40’ı tamamen katılıyorum, %44.60’ı katılıyorum, %23’ü kararsızım, %2.70’i katılmıyorum, %1.40’ı hiç katılmıyorum şeklinde yanıt vermişlerdir. Velilerin bu maddeye vermiş oldukları yanıtların ortalaması ise 3.95 olarak bulunmuştur. Bu bulgulara dayalı olarak “*Ürün Dosyası Değerlendirme Yöntemi çocuğumun gelecekteki öğrenmelerini kolaylaştırır.*” görüşüne velilerin vermiş oldukları yanıtların *katılıyorum* seçeneğinde yoğunlaştığı söylenebilir.

“*Ürün Dosyası Değerlendirme Yönteminin objektifliği sağlayamaması dezavantajdır.*” ifadesine araştırmaya katılan öğrenci velilerinin % 13.50’si tamamen katılıyorum, % 9.50’si katılıyorum, %48.60’ı kararsızım, %24.30’u katılmıyorum, %4.10’u hiç katılmıyorum şeklinde yanıt vermişlerdir. Velilerin bu maddeye vermiş oldukları yanıtların ortalaması ise 3.04 olarak bulunmuştur. Bu bulgulara dayalı olarak “*Ürün Dosyası Değerlendirme Yönteminin objektifliği sağlayamaması dezavantajdır.*” görüşüne velilerin vermiş oldukları yanıtların *kararsız* seçeneğinde yoğunlaştığı söylenebilir.

“*Ürün Dosyası Değerlendirme Yöntemi öğrenci değerlendirilmesinde tek başına yeterli bir yöntemdir.*” ifadesine araştırmaya katılan öğrenci velilerinin %2.70’i tamamen katılıyorum, %4.10’u katılıyorum, %24.30’u kararsızım, %52.70’i katılmıyorum, %16.20’si hiç katılmıyorum şeklinde yanıt vermişlerdir. Velilerin bu maddeye vermiş oldukları yanıtların ortalaması ise 2.24 olarak bulunmuştur. Bu bulgulara dayalı olarak “*Ürün Dosyası Değerlendirme Yöntemi öğrenci değerlendirilmesinde tek başına yeterli bir yöntemdir.*” görüşüne velilerin vermiş oldukları yanıtların *katılmıyorum* seçeneğinde yoğunlaştığı söylenebilir.

“*Ürün Dosyası Değerlendirme Yöntemi çocuğumun performansı hakkında bir fikir vermez.*” ifadesine araştırmaya katılan öğrenci velilerinin % 6.80’i tamamen katılıyorum, %16.20’si katılıyorum, %21.60’ı kararsızım, %41.90’ı katılmıyorum, %13.50’si hiç katılmıyorum şeklinde yanıt vermişlerdir. Velilerin bu maddeye vermiş oldukları yanıtların ortalaması ise 2.60 olarak bulunmuştur. Bu bulgulara dayalı olarak “*Ürün Dosyası Değerlendirme Yöntemi çocuğumun performansı hakkında bir fikir vermez.*” görüşüne velilerin vermiş oldukları yanıtların *kararsız* seçeneğinde yoğunlaştığı söylenebilir.

“*Ürün Dosyası Değerlendirme ile ilgili olarak öğretmenimiz ile diyalog halinde olunmalıdır.*” ifadesine araştırmaya katılan öğrenci velilerinin % 32.40’ı tamamen katılıyorum, %50’si katılıyorum, %12.20’si kararsızım, %5.40’ı katılmıyorum, şeklinde yanıt vermişlerdir. Velilerin bu maddeye vermiş oldukları yanıtların ortalaması ise 4.09 olarak bulunmuştur. Bu bulgulara dayalı olarak “*Ürün Dosyası Değerlendirme ile ilgili olarak öğretmenimiz ile diyalog halinde olunmalıdır.*” görüşüne velilerin vermiş oldukları yanıtların *katılıyorum* seçeneğinde yoğunlaştığı söylenebilir.

“*Ürün Dosyası Değerlendirme Yöntemi çocuğumun bilinmeyen yönlerini ortaya çıkarmaktadır.*” ifadesine araştırmaya katılan öğrenci velilerinin %18.90’ı tamamen katılıyorum, %44.60’ı katılıyorum, %14.90’ı kararsızım, %17.60’ı katılmıyorum, %4.10’u

ise hiç katılmıyorum şeklinde yanıt vermişlerdir. Velilerin bu maddeye vermiş oldukları yanıtların ortalaması ise 3.56 olarak bulunmuştur. Bu bulgulara dayalı olarak “*Ürün Dosyası Değerlendirme Yöntemi çocuğumun bilinmeyen yönlerini ortaya çıkarmaktadır.*” görüşüne velilerin vermiş oldukları yanıtların *kararsız* seçeneğinde yoğunlaştığı söylenebilir.

“*Çocuğumun öğrenim gördüğü sınıfta böyle bir yöntem kullanıldığı için memnunum.*” ifadesine araştırmaya katılan öğrenci velilerinin % 39.20’si tamamen katılıyorum, %47.30’u katılıyorum, %9.50’si kararsızım, %2.70’i katılmıyorum, %1.40’ı ise hiç katılmıyorum şeklinde yanıt vermişlerdir. Velilerin bu maddeye vermiş oldukları yanıtların ortalaması ise 4.20 olarak bulunmuştur. Bu bulgulara dayalı olarak “*Çocuğumun öğrenim gördüğü sınıfta böyle bir yöntem kullanıldığı için memnunum.*” görüşüne velilerin vermiş oldukları yanıtların *katılıyorum* seçeneğinde yoğunlaştığı söylenebilir.

“*Portfolyo (Ürün dosyası) Değerlendirme yerine geleneksel yöntemlerin kullanılmasının daha uygun olduğunu düşünüyorum*” ifadesine araştırmaya katılan öğrenci velilerinin %9.50’si tamamen katılıyorum, %6.80’i katılıyorum, %27’si kararsızım, %45.90’ı katılmıyorum, %10.80’i ise hiç katılmıyorum şeklinde yanıt vermişlerdir. Velilerin bu maddeye vermiş oldukları yanıtların ortalaması ise 2.25 olarak bulunmuştur. Bu bulgulara dayalı olarak “*Portfolyo (Ürün dosyası) Değerlendirme yerine geleneksel yöntemlerin kullanılmasının daha uygun olduğunu düşünüyorum*” görüşüne velilerin vermiş oldukları yanıtların *kararsız* seçeneğinde yoğunlaştığı söylenebilir.

BÖLÜM IV

SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırmanın bu bölümünde “Portfolyo Değerlendirme Yöntemi’nin Çanakkale ilindeki ilköğretim I. kademe II. devredeki sınıflarda uygulanma düzeyi” adlı çalışmanın ilköğretim 4-5.sınıf öğretmenleri, ilköğretim 4-5.sınıf öğrencileri ve bu öğrenci velilerinin anket çalışmasındaki maddelere vermiş oldukları yanıtların incelenmesi sonucu elde edilen bulgulara dayalı olarak ulaşılan sonuçlara ve bu konudaki önerilere yer verilmiştir.

4.1. SONUÇLAR

Bu bölümde araştırmanın alt problemlerine dayalı bulgulardan elde edilen sonuçlar sırasıyla verilmiştir. İlk önce öğretmenlerin veri toplama aracında yer alan maddelere verdikleri yanıtlar sonucunda elde edilen bulgulara dayalı olarak aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

1. Portfolyo Değerlendirme Yöntemi’nin Çanakkale ilinde bulunan ilköğretim 4.-5. sınıflarda uygulanma düzeyi %87.70’dir. Çağımız eğitim sisteminin önemli yapı taşlarından birisi olan öğretmenlerin yapılandırmacı yaklaşım uygulamaları kapsamında kullanılan ve yenilenen ilköğretim programlarında bulunan tamamlayıcı ölçme-değerlendirme yaklaşımlarından birisi olan Portfolyo Değerlendirme Yöntemi’ni kullanarak sadece ürüne değil öğrenme-öğretme sürecinin tamamını dikkate alarak Portfolyo Değerlendirme Yöntemi’ni kullandıkları görülmektedir.

2. Çanakkale ilinde bulunan 4. ve 5.sınıf öğretmenlerinin PDY hakkında yeteri kadar bilgi sahibi olmadıkları, öğretmenlerin büyük bir bölümünün PDY hakkında kısmen bilgiye sahip olduklarını ifade ettikleri görülmüştür. Ayrıca araştırma kapsamındaki öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu (%71.80) yeni programda yer alan ölçme değerlendirme yöntemleri hakkında hizmet içi eğitim almadıkları, bu duruma bağlı olarak;

öğretmenlerin %54.50'sinin yeni programda yer alan ölçme ve değerlendirme yöntemleri hakkında hizmet içi eğitime gereksinim duyduğu sonucuna ulaşılmıştır.

3. PDY(ürün dosyası) kullanılırken öğretmenlerin öğrenci ve veli görüşlerini dikkate aldıkları elde edilen bulgulardan görülmektedir. Araştırmaya katılan öğretmenler portfolyo dosyası hakkında velilerin gerekli bilgilere sahip olmaları gerektiği düşünmektedirler. Süreç değerlendirmede öğrenci velisi de etkin rol oynamaktadır. Yenilenen eğitim sisteminden, bu sistem içerisinde kendilerine düşen görevlerden sürecin işleyişine kadar velilerin gerekli bilgilere sahip olması doğru değerlendirmenin gerçekleşmesini sağlar.

4. Araştırmaya katılan öğretmenlerin yarısından fazlası portfolyo dosyasının kendileri açısından uygulanması kolay bir yöntem olduğu görüşünü belirtmişler fakat PDY'nin okullarda genellikle uygulanan bir değerlendirme türü olduğu görüşüne karşı ağırlıklık olarak kararsız yönde görüş bildirmişlerdir.

5. Ürün dosyasının çoklu zeka kuramı, yapılandırmacılık, yaratıcı düşünme gibi yeni felsefe ve kuramları desteklediği sonucuna ulaşılmış olup, yapılan çalışmaların değerlendirilmesinde derecelendirme ölçeği (rubrik), kontrol listesi, öz değerlendirme formu ya da akran değerlendirme formu kullanmak gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

6. Araştırmaya katılan öğretmenlerin büyük bir kısmı, ürün dosyasının öğrenciler için zaman kaybına neden olmayacağını, ürün dosyası sayesinde daha kalıcı öğrenmelerin gerçekleşeceğini ve portfolyo sayesinde öğrenmeye olan istekliliğin artacağını belirtmişlerdir. Ayrıca öğretmenlerin, ürün dosyasının öğrenci değerlendirilmesinde tek başına yeterli bir yöntem olmadığı, sadece ürün dosyasına bakarak öğrenci performansı hakkında karar veremedikleri ve PDY'nin geleneksel yöntemle yapılan değerlendirmeden daha etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

7. Portfolyo sayesinde öğrencilerin; sorumluluk duygularının geliştiği, araştırma-inceleme-geliştirme yeteneklerinin arttığı, sınav kaygılarının azalıp öğrenmelerinin kolaylaştığı, sosyal ilişkilerinin kuvvetlendiği, gelecekteki öğrenmelerinin kolaylaştığı ve öğrenci gelişimi hakkında somut verilere ulaşıldığı, "başarabiliyorum" hissini yaşayıp, özel olduklarını fark ettikleri sonuçlarına ulaşılmıştır. Ayrıca PDY sayesinde aile-öğretmen- öğrenci arasındaki ilişkinin güçlendiği, portfolyo dosyası hakkında velileri bilgilendirici görüşmeler yapıp geri bildirimlerde bulunmanın öğrenme-öğretme sürecini

ve değerlendirme sürecini olumlu yönde etkilediği buna bağlı olarak öğrenci motivasyonunun arttığı sonuçlarına ulaşılmıştır.

8. Öğretmenlerin PDY Görüş Anketi'ne vermiş oldukları yanıtlar cinsiyet değişkenine göre incelenmiş ve 17. madde haricinde diğer maddelere bayan ve erkek öğretmenlerin vermiş oldukları yanıtlar paralellik göstermiştir. 17. madde de erkek öğretmenler portfolyo dosyasına bakarak öğrenci performansı hakkında karar verme konusunda kararsız kalırken, bayan öğretmenler portfolyo dosyasına bakarak öğrenci performansı hakkında karar verebilecekleri yönünde sonuca ulaşılmıştır.

9. Öğretmenlerin PDY Görüş Anketi' ne vermiş oldukları yanıtlar meslekteki görev süresi değişkenine göre incelenmiş ve 11.-19.-21.-26. maddeler haricinde diğer maddelere verilen yanıtlarda farklılıklara rastlanmamıştır. Genç öğretmenlerin (0-5yıl görev süresi) ilgili maddelere verdikleri yanıtlarda genç öğretmenlerin lehine farklılıklara rastlanmıştır. Ortaya çıkan bu farklılığın sebebinin; genç öğretmenlerin Yapılandırmacı Yaklaşım, PDY gibi kavramlar ile ilgili üniversite eğitimleri sürecinde dersler almaları ve ilgili konuda yeni bilgilere sahip olarak öğretmenlik mesleğine başlamış olmalarından kaynaklandığı söylenebilir.

10. Öğretmenlerin PDY Görüş Anketi' ne vermiş oldukları yanıtlar mezun oldukları fakülte ve mezun olunan branş değişkenlerine göre ayrı ayrı incelenmiş ve verilen maddelere verilen yanıtlar arasında farklılıklara rastlanmamıştır. Maddelere verilen yanıtlarda mezun olunan fakülteye ve mezun olunan branşa göre farklılık bulunamamasının sebebi; mesleki anlamda ortak paylaşımlarda bulunarak benzer deneyimler kazanan öğretmenlerin zaman içinde sistem hakkında ortak görüşleri benimsemeleri olabilir.

11. PDY'nin uygulanmasında öğrencilerin istekli, velilerin bu uygulamadan memnun oldukları ve portfolyonun değerlendirme sürecinde öğretmenlerin işlerini kolaylaştırdığı sonuçlarına ulaşılmıştır.

Araştırmanın 2. alt problemine dayalı bulgulardan elde edilen sonuçlar ise şöyledir;

1. Araştırmaya katılan öğrencilerin vermiş oldukları yanıtlara göre öğrencilerin %93.30'unun portfolyo dosyasının olduğu, %6.70'inin ise portfolyo dosyasının olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu bilgilerden faydalanarak öğrencilerin büyük çoğunluğunda portfolyo dosyası farkındalığının olduğu söylenebilir.

2. Öğrencilerin büyük bir kısmının derslerde portfolyo dosyası hazırladıkları, öğretmenlerinin öğrencilere portfolyo dosyasında nelerin bulunacağı-bulunabileceği konusunda açıklama yaptıkları buna bağlı olarak portfolyo dosyası hazırlamanın öğrencilere zor gelmeyip, PDY sürecinde yapmaları gerekenleri bildikleri sonuçlarına ulaşılmıştır.

3. PDY'nin öğrencilerin güçlü ve zayıf yönlerini görmelerine, yaratıcılıklarının ve sorumluluk duygularının, konuşma ve sunum becerilerinin gelişmesine, yardımcı olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır. PDY sayesinde öğrenciler "kendilerine değer verildiği" hissini yaşamaktadırlar. Ayrıca öğrenciler PDY'nin diğer değerlendirme yöntemlerine göre kendilerinde oluşan sınav korkusunu azalttığı yönünde görüş bildirmişlerdir.

4. Portfolyo (ürün dosyası) hazırlamanın öğrenciler için zaman kaybına neden olmadığı, öğrencilerin büyük bir kısmının portfolyo dosyası hazırlarken "yetiştiremeyeceğim" korkusuna kapılmadığı, portfolyo hazırlamanın öğrencilere eğlenceli geldiği ve buna bağlı olarak portfolyo hazırlarken daha kolay öğrenebilecekleri sonuçlarına ulaşılmıştır.

5. Öğrencilerin veri toplama aracına vermiş oldukları yanıtlara dayanarak; PDY hakkında ailelerinin bilgi sahibi oldukları fakat öğrencilerin portfolyo hazırlarken ailesi, çevresi ve arkadaşlarıyla işbirliği yapmaları konusunda yüksek oranda olumlu yanıtlar alınamamıştır.

Araştırmanın 3. alt problemine dayalı bulgulardan elde edilen sonuçlar ise şöyledir;

1. Araştırmaya katılan 74 velinin %91.90'ı çocuğunun öğrenim gördüğü sınıfta Portfolyo Değerlendirme Yöntemi'nin uygulandığını, %8.10'u ise uygulanmadığını belirtmiştir. Velilerin %63.50'si PDY hakkında yeterli bilgiye sahip olduğu, %90.50'si öğrenci değerlendirilirken değerlendirme işleminde veli ve öğrenci görüşlerinin alınmasının uygun olduğu yönünde görüş bildirmişlerdir.

2. Portfolyo dosyası sayesinde; çocukların daha kolay öğrenebildiği, çocuktaki sorumluluk duygusunun geliştiği, çocuktaki sınav kaygısının azaldığı, çocuğun sosyal ilişkilerinin kuvvetlendiği, çocuğun gelecekteki öğrenmelerinin kolaylaştığı, çocuğun bilinmeyen yönlerinin ortaya çıkardığı sonuçlarına ulaşılmıştır. Ayrıca araştırmaya katılan veliler PDY'nin öğretmenin işini kolaylaştırdığı yönünde görüş bildirmişlerdir.

3. Portfolyo Değerlendirme Yöntemi'nin öğrenci değerlendirilmesinde tek başına yeterli bir yöntem olmadığı, PDY'nin objektifliği sağlayamamasının dezavantaj olduğu konusunda velilerin kararsız kaldığı, PDY'nin çocuğun performansı hakkında yeteri kadar fikir verdiği ve portfolyo değerlendirilirken öğretmen ile diyalog haline olunması gerektiğini sonuçlarına ulaşılmıştır.

4. Araştırmaya katılan veliler; geleneksel yöntemlerle değerlendirme yerine PDY'nin kullanılmasının daha uygun olduğunu, portfolyo dosyası değerlendirme ile ilgili olarak öğretmen ile diyalog halinde olunması gerektiğini ve çocuğunun öğrenim gördüğü sınıfta PDY'nin uygulanmasından dolayı memnun olduklarını belirtmişlerdir.

4.2. ÖNERİLER

Araştırmanın bu bölümünde araştırma problemleri doğrultusunda elde edilen sonuçlardan faydalanılarak Portfolyo Değerlendirme Yöntemi'nin uygulanmasını kolaylaştıracak, öğretmen, öğrenci, öğrenci velileri ve diğer araştırmacıların bu konuda daha doğru hareket etmelerini sağlayacak önerilerde bulunulmuştur.

4.2.1. Öğretmenlere Öneriler

Bu bölümde PDY'nin öğretmenlerin daha doğru uygulayabilmeleri konusunda doğru hareket etmelerini sağlayacak önerilerde bulunulmuştur:

1. Ülkemizin geleceğini şekillendiren, gelecek nesillerin yetiştirilmesinde önemli göreve sahip olan öğretmenlerimizin sahip oldukları bilgilerle yetinmeyip, bilgilerini güncel tutma, yeni bilgilerle donanmaya istekli olmaları istenen hedefe ulaşmada önemlidir. Bu yüzden öğretmenlerimiz amaca hizmet edecek şekilde bilgilerini yenileme çabası içinde gelişime-yenilenmeye açık olmalıdırlar. Geleneksel yöntemle yapılan ölçme-değerlendirme etkinliklerinde sadece sonuca bakılır. Öğrencinin süreç içerisindeki gelişiminin izlenmesi mümkün değildir. Öğrencinin süreç içerisindeki öğrenmeleri nasıl gerçekleştirdiği, öğrenci gelişiminin izlenebilmesi için tamamlayıcı ölçme değerlendirme yöntemlerine de ihtiyaç duyulmaktadır. Bu nedenle günümüz öğretmenleri tamamlayıcı ölçme-değerlendirme etkinlikleri ve bu etkinliklerin uygulanması konusunda bilgilerini yenilemelidirler.

2. Portfolyo Değerlendirme Yöntemi ile ilgili olarak öğretmenler geniş kapsamlı olarak bilgilendirilmeli, dönemsel olarak tamamlayıcı (alternatif) ölçme değerlendirme yöntemleri hakkında hizmet içi eğitimlere katılmalıdırlar.

3. Öğrenciler ve velileri portfolyo dosyası hazırlama süreci ile ilgili olarak dönemsel olarak bilgilendirilmedir. Portfolyo değerlendirmeye başlamadan önce öğrencilere süreç anlatılmalı, sürecin planlaması beraber yapıлып, değerlendirme kıstasları birlikte oluşturulmalıdır. Gerek duyulduğunda somut örnekler sunulmalıdır.

4. Portfolyo dosyası hazırlarken, hazırlanması istenen çalışma ile ilgili olarak mutlaka bir yönerge ve puanlama anahtarı kullanılmalıdır. Çalışmanın sunulacağı gün doğru belirlenmeli, tüm öğrencilerin eşit olarak yararlanabileceği bir zaman dilimi seçilmelidir.

5. Portfolyo dosyası hazırlamanın öğrenciler için zaman kaybına neden olacağı düşüncesinden uzak durulmalı ve öğrencilerin bir şeyler üretme-oluşturma çabaları öğretmenleri tarafından desteklenmelidir.

6. Yapılan çalışmaların eğlenceli bir hale dönüştürülerek sürdürülmesi başarı oranını arttıracaktır. Bu nedenle yapılan çalışmalar öğrencinin ilgi alanı kapsamında olmalıdır. Öğrenci seviyeleri doğru olarak tespit edilip seviyeye uygun çalışmaların yapılması olumlu sonuçlar verecektir.

7. Ürün dosyası hazırlama sürecinde öğrenci-öğretmen ve veli iletişim halinde bulunmalı ve dönemsel olarak öğrenciye yaptığı çalışma ile ilgili olarak dönütler verilmelidir. Öğretmenin temel görevi öğrenciye rehberlik etmek ve onu yönlendirmektir. Dolayısıyla ürün dosyası hazırlama sürecinde öğretmenin öğrencilerine gerekli noktalarda açıklamalar yapıp onları yönlendirmesi öğrenci açısından faydalı olacaktır.

8. Portfolyo dosyası hazırlayan öğrenci dönemsel olarak ilgili ders öğretmeni tarafından yönlendirilmeli, öğrencinin güçlü ve zayıf yönlerini fark etmesine olanak sağlanmalıdır.

9. Yapılan çalışmanın sunumu esnasında öğrenci açısından öğrencinin heyecanını bastıracak, kaygı düzeyinin düşük olacağı rahat bir ortam hazırlanmalıdır.

10. Portfolyo dosyaları değerlendirilirken değerlendirme sürecine mutlaka öğrenci ve veli de katılmalıdır. Öğrenci ve veli görüşlerinin alınması değerlendirmenin daha objektif sonuçlanmasına katkıda bulunmaktadır. Ayrıca değerlendirmeler sonucunda elde edilen sonuçlar öğrenci ve öğrenci velisi ile mutlaka paylaşılmalıdır.

11. Öğrencinin sadece üretmiş olduğu ürün değil, süreç aşamasında izlediği seviyeler değerlendirilmelidir. Öğrencinin ne bilmediği değil, neleri bildiği konusu üzerinde durulmalıdır.

12. Değerlendirme sürecinde öğrencilerinde kendilerini ve akranlarını değerlendirmelerine fırsat tanınmalıdır.

13. Çalışmalar sonucunda öğrenciye verilen ödül hem öğrencinin hem de öğrenci velisinin devam eden süreçteki öğrenci ve veli motivasyonunu arttırmada önemlidir. Dolayısıyla PDY’nde pekiştireçlerin kullanılması önemlidir.

14. Yapılan çalışmaların saklanabilmesi için fiziksel ortam çalışmaları saklamaya uygun olacak biçimde düzenlenmelidir.

15. Yıl içerisinde yapılmış olan çalışmaların dönem sonlarında veya yılsonunda şenlik-sergi halinde öğrenci ve velilere sunulması öğrencinin bu konudaki motivasyonunu arttıracaktır.

16. Portfolyo Değerlendirme Yöntemi’nin öğrenci değerlendirmede tek başına yeterli bir yöntem olmadığı, değerlendirme sürecinin daha doğru sonuçlar vermesi açısından PDY’nin yanında geleneksel ve diğer tamamlayıcı yöntem ve tekniklerin kullanılması gerektiği de unutulmamalıdır.

4.2.2. Öğrencilere Öneriler

Bu bölümde öğrencilere portfolyo hazırlama süreci ile ilgili olarak birtakım önerilerde bulunulmuştur.

1. En kalıcı öğrenmelerin yaparak, yaşayarak kazanılan öğrenmeler olduğu unutulmamalıdır. Bireyin kendi deneyimleri sonucunda ortaya çıkan bilginin kalıcılığı uzun sürelidir. Ürün dosyası hazırlarken öğrenci kendi deneyimlerinden yararlanıp, çıkarımlarda bulunarak, yaparak-yaşayarak öğrenmektedir. Her ne kadar ürün dosyası hazırlamanın zaman açısından dezavantajları olsa da öğrenmenin kalıcılığı yönünden amaca hizmet etmektedir. Bu nedenle öğrenciler ürün dosyası hazırlarken korkmamalıdır.

2. Öğrencinin yaptığı çalışmalarda öğretmen tarafından verilen yönergelere uygun hareket edilmelidir. Oluşturulan çalışmanın öğrenci tarafından yapılması kazanılacak öğrenmeler bakımından çok önemlidir. Velilerden bu konuda yardım alınmalı fakat çalışma tamamen velilere veya diğer kişilere yaptırılmamalıdır.

3. Yapılmış olan çalışmaların belirli aralıklarla öğretmen tarafından kontrol edilmesi veya sorun yaşanan bölüm hakkında öğretmene danışılması istenilen sonuca ulaşılması konusunda öğrencilere fayda sağlamaktadır. Ayrıca çevre ile yapılan bilgi alışverişi öğrencinin kişisel ve sosyal gelişimine olumlu etkilerde bulunacaktır.

4. Portfolyo dosyası sayesinde öğrencilerde; sorumluluk duygularının, araştırma-inceleme, kendine güven, sunum becerisi gibi birçok özelliğin gelişeceğini unutulmamalıdır.

5. Değerlendirme etkinliklerinde öğrenci ve öğrenci velisinin de etkili olacağını unutulmamalı, değerlendirme etkinliklerine katılım konusunda istekli olup özen gösterilmelidir.

4.2.3. Velilere Öneriler

Bu bölümde velilere portfolyo değerlendirme sürecinde dikkat etmeleri gereken birtakım hususlar hakkında bilgi verilmiştir.

1. En kalıcı öğrenmelerin yaparak-yaşayarak öğrenmeler sonucu meydana geldiği bilinmektedir. Öğrenciler portfolyo dosyası hazırlarken öğrenme ortamında aktif olarak rol oynar, araştırır, inceler ve doğru sonuca yaparak-yaşayarak ulaşırlar. Dolayısıyla portfolyo dosyası hazırlama sürecinin öğrencilerin daha kolay öğrenmelerine yardımcı oldukları unutulmamalıdır.

2. Oluşturulan çalışmanın öğrenci tarafından yapılmasına önem verilmeli, öğrenciye destek vermek adına çalışmanın veli tarafından yapılmasının önüne geçilmelidir. Ürün dosyası konusunda öğrenciler ve veliler bu konuda bilgilendirilmedir. Ortaya konan ürünün öğrenciye özgün olması önem arz etmektedir.

3. Portfolyo değerlendirme sürecinde öğretmen-veli iletişimi önemlidir. Öğrencinin öğrenim gördüğü sınıf öğretmeni ile sürekli iletişim halinde olunması doğru değerlendirmenin yapılması konusunda yardımcı olacaktır.

4. Portfolyo dosyası hazırlamanın öğrenciler için zaman kaybına neden olacağı düşüncesinden uzak durulmalı ve öğrencilerin bir şeyler üretme-oluşturma çabaları velileri tarafından desteklenmelidir.

5. Portfolyo dosyası sayesinde öğrencilerin sosyal ilişkileri gelişeceğinden öğrencilerin akranlarıyla ve çevreleriyle etkileşimleri desteklenmelidir.

6. Öğrenciler tarafından yapılan çalışmalar sistematik olarak biriktirilirse gelecekteki öğretmenlerine öğrenci hakkında somut bilgiler vermede kullanılabilir. Dolayısıyla yapılan çalışmaların düzenli olarak saklanması önem arz etmektedir.

7. Çalışmalar sonucunda öğrenciye verilen ödül devam eden süreçteki öğrenci motivasyonunu arttırmada önemlidir.

8. Portfolyo dosyaları değerlendirilirken değerlendirme sürecine mutlaka öğrenci ve veli de katılmalıdır. Öğrenci ve veli görüşlerinin alınması değerlendirmenin daha objektif sonuçlanmasına katkıda bulunmaktadır.

4.2.4. Araştırmacılara Öneriler

Bu bölümde gelecekte Portfolyo Değerlendirme Yöntemi ile ilgili benzer araştırma yapacak olan araştırmacılara önerilerde bulunulmuştur.

1. Araştırma sonucu elde edilen bulguların genellenebilmesi açısından benzer çalışmalar farklı çevrelerde farklı araştırmacılar tarafından yapılabilir.

2. Portfolyo değerlendirme yönteminin geleneksel değerlendirme yöntemlerine oranla ne derece etkili olduğunu belirlemek amacıyla PDY'ne uygun eğitim ortamları düzenlenip yöntemler arasındaki başarı durumlarının karşılaştırılabildiği araştırmalar yapılabilir.

3. Bu çalışmada resmi ilköğretim okulların yanı sıra çok az sayıda özel ilköğretim okullarından da veri toplanmıştır. Fakat toplanan veriler resmi ilköğretim okulları ile özel ilköğretim okulları arasında kıyaslama yapıp genelleme yapılamayacak kadar azdır. Dolayısıyla benzer çalışmalar resmi ilköğretim okulları ve özel ilköğretim okulları arasında karşılaştırma yapmak amacıyla yapılabilir.

4. Bu çalışma PDY'nin sınıf bazında uygulanma düzeyleri üzerine yapılmış olup benzer çalışmalar sınıf düzeyinde değil de seçilen birkaç ders düzeyinde yapılabilir.

5. Benzer çalışmalar dijital portfolyolar üzerinde de yapılabilir.

KAYNAKÇA

- Adanalı, Kamuran. Sosyal Bilgiler Eğitiminde Alternatif Değerlendirme: 5.Sınıf Sosyal Bilgiler Eğitiminin Alternatif Değerlendirme Etkinlikleri Açısından Değerlendirilmesi, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), 2008, Çukurova Üniversitesi, Adana.
- Aktay, Sayım. “İlköğretimde Web Tabanlı Portfolyo (Webfolyo) Kullanımı”, *8.Ulusal Sınıf Öğretmenliği Sempozyumu Bildiri Özetleri*, 2009, 229-230.
- Ay, Fatma. “Hemşirelik Eğitiminde Kullanılan Alternatif Bir Araç: Portfolyo”, *Fırat Sağlık Hizmetleri Dergisi*, Cilt:2, Sayı:4, 2007, 57-68.
- Bahar, Mehmet; Zekeriya Nartgün; Soner Durmuş; Bayram Bıçak. *Geleneksel – Tamamlayıcı Ölçme Değerlendirme Teknikleri*,3.Baskı, PegemA Akademi, Ankara, 2009.
- Baki, Adnan; Osman Birgin. “Alternatif Değerlendirme Aracı Olarak Bilgisayar Destekli Bireysel Gelişim Dosyası Uygulamasından Yansımalar: Bir Özel Durum Çalışması”, *The Turkish Online Journal of Educational Technology – TOJET*, Cilt: 3, Sayı: 3, 2004, 79-99.
- Bekiroğlu, Feral Ogan. *Ne Kadar Başarılı? Klasik ve Alternatif Ölçme ve Değerlendirme Yöntemleri ve Fizikte Uygulamalar*, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara, 2004.
- Bıkmaz, Hazır Fatma. “Yeni İlköğretim Programları ve Öğretmenler”, *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, Cilt: 39, 2006, 97-116.
- Birgin, Osman. Bilgisayar Destekli Bireysel Gelişim Dosyasının Uygulanabilirliğinin Araştırılması. (Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi),2003, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Trabzon.
- Chatel, Regina G. “Portfolio Development: Some Considerations”, 2001. ERIC Dokümanı Servis Numarası: ED 459437
<<http://www.eric.ed.gov/PDFS/ED459437.pdf> (19.07.2011)>
- Çelik, Fethi. “Türk Eğitim Sisteminde Hedefler Ve Hedef Belirlemede Yeni Yönelimler” *Burdur Eğitim Fakültesi Dergisi*, Sayı: 11. 2006, 1-15.

- Çepni, Salih ve diğerleri. (Ed: Emin Karip). Ölçme ve Değerlendirme, 2.Baskı, *Pegem Akademi*, Ankara, 2008.
- Çınar, Orhan; Emine Teyfur; Mehmet Teyfur. “İlköğretim Okulu Öğretmen ve Yöneticilerinin Yapılandırmacı Eğitim Yaklaşımı ve Programı Hakkındaki Görüşleri”, *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Cilt: 7, Sayı:11, 2006
- Davis, Margery H. ; Gominda G. Ponnampereuma. “*Portfolio Assessment*”, 2005.
<<http://www.utpjournals.com/jvme/tocs/323/279.pdf> (22.02.2012)>
- Dilber, Emel. “Portfolyo ve Proje Yönetimi”, 2007-2008.
<<http://www.fenokulu.net/portal/Sayfa.php?Git=MeslekiGelisim&Sayfa=KonuOku&baslikid=7> (13.08.2010)>
- Dietel, R.J; Herman, J.L.; Knuth, R.A. “*What Does Research Say About Assessment?*”, 1991.
<http://methodenpool.uni-koeln.de/portfolio/What%20Does%20Research%20Say%20About%20Assessment.htm>
- Ediger, Marlow. “*Purposes in Learner Assessment*”, 1999. ERIC Dokümanı Servis Numarası: ED 429991.
<<http://www.eric.ed.gov/PDFS/ED429991.pdf> (05.01.2012)>
- Ediger, Marlow. “*Assessment with Portfolio and Rubric Use*”, 2000.
<http://www.educate.vt.edu/teeps/readings/edigerassessment.pdf> (08.09.2011)
- Doğan, Deha Celal. “Öğrenci Başarısındaki Gelişimin İzlenmesi: Portfolyoya Dayalı Durum Belirleme”, *İlköğretmen Eğitimci Dergisi*, Sayı:9, 2007, 40-44.
- Erkuş, Adnan. *Sınıf Öğretmenleri İçin Ölçme ve Değerlendirme*, Ekinoks Yayınları, Ankara 2006
- Gözüm, Serdar. İlköğretim 4. 5. ve 6. Sınıf Fen Ve Teknoloji Derslerinde Öğretmen ve Öğrencilerinin Ürün Dosyası (Portfolyo) ve İçeriğine İlişkin Görüşleri, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), 2008, Selçuk Üniversitesi, Konya.
- Güneş, Firdevs. “Eğitimde Yapılandırmacı Yaklaşımla Gelen Yenilikler”, *Eğitime Bakış- Eğitim-Öğretim ve Bilim Araştırma Dergisi*, Sayı: 16, 2010, 3-9.
- Hatuk, Mehmet Hakan. Sosyal Bilgiler Öğretiminde Portfolyoların Kullanımına Yönelik Öğretmen Görüşlerinin Değerlendirilmesi, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), 2010, Çukurova Üniversitesi, Adana.

- Judy Kemp ve Debby Teperoff. “*Guidelines for Portfolio Assessment in Teaching English*”, 1998.
<<http://www.etni.org.il/ministry/portfolio/default.html> (17.05.2011)>
- Kabaca, Tolga. “Bir Öğrenme Ve Öğretme Yaklaşımı: Yapılandırmacılık (Constructivism)”, *Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü* , (Doktora Dersi Ödevi), 2002.
- Kabaş, Oğuzhan. Portfolyo Değerlendirme Yönteminin İlköğretim Birinci Kademedeki Uygulanma Düzeyi (Sakarya Örneği),(Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), 2007, Sakarya Üniversitesi, SAKARYA.
- Kan, Adnan. “Portfolyo Değerlendirme”, *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* ,Sayı:32, 2007, 133-144.
- Karadağ, Engin; Mehmet Öney. “İlköğretim Birinci Kademedeki Portfolyo Dosyalarının Değerlendirme Aracı Olarak Kullanılabilirliği”, *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, Cilt:7, Sayı:2, 2006,235-246.
- Karasar, Niyazi. *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Nobel Yayın Dağıtım, Ankara 2007.
- Kaplan, Sevilay. “Ürün Seçki Dosyasının Öğrenci Başarısının Değerlendirilmesinde Kullanımı”, *İlköğretmen Eğitimci Dergisi*, Sayı:2, 2006, 11-13.
- Kılıç, Ebru. “Durumlu Öğrenme Kuramının Eğitimdeki Yeri ve Önemi”, *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Cilt:24, Sayı:3, 2004, 307-320.
- Koca, Hülya. “Alternatif Değerlendirme Yöntemi *Portfolyo*”, Özel Ceceli Okulları Ölçme ve Değerlendirme Servisi,
<simaybirce.net/bilgibankasi/YararliKaynaklar/.../veli_portfolyo.doc (13.08.2010)>
- Korkmaz, Hünkar; Fitnat Kaptan. “İlköğretim Fen Öğretmenlerinin Portfolyolarının Uygulanabilirliğine Yönelik Güçlükler Hakkındaki Algıları”, *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Sayı:13, 2003, 159-166.
- Korkmaz, Hünkar; Fitnat Kaptan. “Fen eğitiminde Öğrencilerin Gelişimini Değerlendirmek İçin Portfolyo Kullanımı Üzerine Bir İnceleme”, *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. Sayı: 23, 2002, 167-177.
- Kurt, Meral. Bireysel Gelişim Dosyasına Dayalı Değerlendirme Uygulamalarına İlişkin Sınıf Öğretmenlerinin Görüşleri, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), 2008, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.

- Kutlu, Ömer; Celal Deha Doğan; İsmail Karakaya. *Öğrenci Başarısının Belirlenmesi Performansa ve Portfolyoya Dayalı Durum Belirleme*, 3.Baskı, Pegem Akademi, Ankara,2010.
- Küçükahmet, Leyla. *Öğretimde Planlama ve Değerlendirme*, 21.Baskı, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara, 2006.
- Lankes, Anna Maria D. “*Electronic Portfolios: A New Idea in Assessment*”, 1995. ERIC Dokümanı Servis Numarası: ED390377 <<http://www.ericdigests.org/1996-3/idea.htm> (02.05.2012)>
- MEB . *İlköğretim 1.2. ve 3.Basamak Bilişim Teknolojileri Öğretmen Kılavuz Kitabı* 2009f
- MEB . *İlköğretim 1-5.Sınıf Programları Tanıtım El Kitabı*.(Talim Ve Terbiye Kurulu Başkanlığı)Devlet Kitapları Müdürlüğü Basım Evi, Ankara 2005a.
- MEB .*İlköğretim Hayat Bilgisi Öğretmen Kılavuz Kitabı*, Okyay Yayıncılık, Ankara 2009b.
- MEB . *İlköğretim Matematik 1 Öğretmen Kılavuz Kitabı*, Öğün Yayınları, Ankara 2009c.
- MEB . *İlköğretim Türkçe 1 Öğretmen Kılavuz Kitabı*, Başarı Yayıncılık, İstanbul, 2010d.
- MEB . *İlköğretim Türkçe Öğretim Programı Ve Kılavuzu (1-5. Sınıflar)*, Devlet Kitapları (Talim Ve Terbiye Kurulu Başkanlığı) Müdürlüğü Basım Evi, Ankara, 2005e.
- Mıhladız, Gülcan. *İlköğretim Fen Bilgisi Öğretiminde Portfolyo Uygulamasının Öğrencilerin Akademik Başarılarına Ve Derse Yönelik Tutumlarına Etkisi*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), 2007, Muğla Üniversitesi, Muğla.
- Ocak, Gürbüz; Mehmet Koçyiğit; Ebru Özermen. “Yapılandırmacı Yaklaşım”, *Eğitime Bakış-Eğitim-Öğretim ve Bilim Araştırma Dergisi*, Sayı:16 , 2010 ,46-50.
- Öncü, Hüseyin. “Ölçme Değerlendirmede yeni bir yaklaşım: Portfolyo Değerlendirme”, *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, Yıl:13, Sayı:1, 2009,103-130.

- Pesen, Cahit. “Yapılandırmacı Öğrenme Yaklaşımına Göre Yeni İlköğretim Matematik Öğretim Programının Değerlendirilmesi”, *Yeni İlköğretim Programları Değerlendirme Sempozyumu*, 14-16 Kasım 2005, Kayseri, 273-281.
- Sezer, Sezin. “Öğrencinin Akademik Başarısının Belirlenmesinde Tamamlayıcı Değerlendirme Aracı Olarak Rubrik Kullanımı Üzerinde Bir Araştırma”, *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Sayı: 18, 2005, 61-69.
- Slater, F.Timony. “Portfolios”
<<http://www.flaguide.org/extra/download/cat/portfolios/portfolios.rtf> (10.08.2011)>
- Şaşan, H. Hasan. “Yapılandırmacı Öğrenme”, *Yaşadıkça Eğitim Dergisi*, Sayı:74-75, 2002, 49-52.
- Şentürk, Cihad. “Eğitimde Yeniden Yapılanma ve Yapılandırmacılık”, *Eğitişim Dergisi*, Sayı: 23, 2009.
<<http://www.egitirim.gen.tr/site/arsiv/57-23/83-egitimde-yeniden-yapilanma-ve-yapilandirmacilik.html> (27.01.2012)>
- Şentürk, Cihad; Gökhan Baş. “Yapılandırmacı Yaklaşımında Eğitim ve Sınıf Yönetimi”, *Eğitime Bakış- Eğitim-Öğretim ve Bilim Araştırma Dergisi*, Sayı:16, 2010, 66-72.
- Tan, Şeref. *Öğretimi Planlama ve Değerlendirme*, 8.Baskı, PegemA Yayıncılık, Ankara 2005.
- Tuncer, Murat. Öğrenci Ürün Dosyası (Portfolio) Değerlendirme Power Point Sunusu 2009
< www.aydinarge.com/Arge/1.olcme%20degerlendirme/7.ppt (25.01.2012)>
- Uzun, Nazlı. “Çevre Bilinci Geliştirmede Portfolyo Değerlendirmenin Katkısı Konusunda Öğretmen Adaylarının Görüşleri”, *Sosyal Bilimler Dergisi*, 2006/2, 121-144.
- Yapıcı, Mehmet. “Yapılandırmacılık ve Sınıf”, *İlköğretmen Eğitimci Dergisi*, Sayı:8, 2007, 40-41
- Yaşar, Başak. Sınıf Öğretmenlerinin Portfolyo Değerlendirme Sürecine İlişkin Görüşleri (Balıkesir İli Örneği), (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), 2010, Balıkesir Üniversitesi, Balıkesir.
- Yaşar, Şefik. “Yapısalcı Kuram Ve Öğrenme-Öğretme Süreci”, *Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1998, Cilt 8, Sayı 1-2, 68-75.

Yaşar, Şefik ve diğerleri. “Yeni İlköğretim Programlarının Uygulanmasına İlişkin Sınıf Öğretmenlerinin Hazırbulunuşluk Düzeylerinin ve Eğitim Gereksinimlerinin Belirlenmesi (Eskişehir İli Örneği)”, *Eğitimde Yansımalar: VIII –Yeni İlköğretim Programları Değerlendirme Sempozyumu*, 51-63, 14-16 Kasım 2005, Erciyes Üniversitesi, Kayseri, 2005.

EKLER

EK 1: Çanakkale İl Milli Eğitim Müdürlüğü Araştırma İzni Üst Yazısı

T.C.
ÇANAKKALE VALİLİĞİ
İl Milli Eğitim Müdürlüğü

Sayı : B.08.4.MEM.4.17.00.07-311/
Konu : Araştırma izni.

15.02.2010*002255

VALİLİK MAKAMINA

İlgi : Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Rektörlüğü Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı'nın 09.02.2010 tarihli ve 1163 sayılı yazıları.

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İlköğretim Anabilim Dalı Tezli Yüksek Lisans Öğrencisi Ahmet GEZER tarafından, "Protfolio Değerlendirme Yönteminin İlköğretim I. Basamak II. Devrede Kullanma Düzeyinin Öğretmen, Veli ve Öğrenci Görüşlerine Bağlı Olarak Belirlenmesi" konulu araştırma kapsamında, ekli listede belirtilen tarihlerde, İlimiz Merkez ve ilçelerinde bulunan ilköğretim okullarının 4. ile 5. sınıf öğretmenlerine ve öğrencilerine yönelik, eğitim öğretimi aksatmayacak şekilde araştırma yapılması ilgi yazıyla teklif edilmekte olup; Müdürlüğümüz Anket-Araştırma İnceleme Komisyonunca incelenerek uygun görülmüştür.

Makamlarınızca da uygun görüldüğü takdirde; Olurlarımızı Arz ve Teklif ederim

Vefa Bardakçı
Vefa BARDAKCI
Milli Eğitim Müdürü

Canan Hançer Baştürk
OLUR
15.02/2010
Canan HANÇER BAŞTÜRK
Vali a.
Vali Yardımcısı

EKLER : 1- Yazı (2 sayfa)
2- Rapor (1 sayfa)
3- Belgeler (6 sayfa)

EĞİTİM
%100
DESTEK

Adres : Valilik Binası 3. Kat 17100/ÇANAKKALE
Ayrıntılı bilgi için trtibat : Şube Md. İbrahim BAYAR – İstatistik ve AR-GE Şb. Şefi .Aynur UYGUN
Telefon : (0286)217 11 35 Fax: (0286) 217 29 72
E-mail : canakkale@meh.gov.tr
İnternet : http://canakkale.meh.gov.tr

EK 2:Araştırma İzni

T.C.
ÇANAKKALE VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : B.08.4.MEM.4.17.00.07.311/
Konu : Anket Uygulaması

16.02.2010*002371

ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ
(Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı)

İlgi : 09/02/2010 tarih ve 1163 sayılı yazınız.

Üniversiteniz Sosyal Bilimler Enstitüsü İlköğretim Anabilim Dalı Başkanlığı Tezli Yüksek Lisans Öğrencisi Ahmet GEZER tarafından, İlimiz Merkez ve ilçelerinde bulunan ilköğretim okullarında anket uygulaması yapmasının uygun görüldüğüne dair, Valilik Makamından alınan 15.02.2010 tarihli ve 2255 sayılı onay ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Vefa BARDAKCI
Vali a.
Millî Eğitim Müdürü

EKLER :1 Onay (1 Sayfa)
2 Komis. Raporu (1 Sayfa)

Adres : Valilik Binası 3. Kat 17100/ÇANAKKALE
Ayrıntılı bilgi için iritibat : Şube Md. İbrahim BAYAR – İstatistik ve AR-GE.Şb. Şefi. Aynur UYGUN
Telefon : (0286)217 11 35 Fax: (0286) 217 29 72
Email : canakkale@meb.gov.tr
İnternet : http://canakkale.meb.gov.tr

EK 3: Araştırma Değerlendirme Formu

FORM: 2

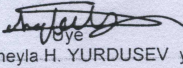
T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığı
ARAŞTIRMA DEĞERLENDİRME FORMU

ARAŞTIRMA SAHİBİNİN	
Adı Soyadı	Ahmet GEZER
Kurumu / Üniversitesi	Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İlköğretim Anabilim Dalı
Araştırma yapılacak iller/ilçeler	Çanakkale / Merkez ve ilçeleri
Araştırma yapılacak eğitim kurumu ve kademesi	Çanakkale Merkez ve İlçelerdeki İlköğretim 4. ve 5. Sınıfları Öğretmen ve öğrencileri
Araştırmanın konusu	Portfolyo Değerlendirme Yönetiminin İlköğretim I. Basamak II. Devrede Kullanılabilirliğinin Öğretmen, Veli, Öğrenci Görüşlerine Bağlı Olarak Belirlenmesi
Üniversite / Kurum onayı	Var
Araştırma/proje/ödev/tez önerisi	TEZ
Veri toplama araçları	Anket
Görüş istenilecek Birim/Birimler	İlköğretim Okulları
KOMİSYON GÖRÜŞÜ	
UYGUNDUR	
Komisyon kararı	Oybirliği
Muhafif üyenin Adı ve Soyadı:	

KOMİSYON

11/02/2010
Komisyon Başkanı
İbrahim BAYAR

Üye
Zekiye KILIÇ

Üye
Süheyla H. YURDUSEV y.

EK 4: Öğretmen Görüş Anketi

Değerli Meslektaşım,

Yenilenen ilköğretim programında öğrenme-öğretme sürecinin merkezinde bulunan öğretmenin yerini öğrenciye bıraktığı, yapılandırmacı eğitim yaklaşımı çerçevesinde süreç devam etmektedir. Gerçekleştirilen eğitim –öğretim etkinliğinin ne derece etkili olduğunu öğrenmek için ölçme-değerlendirme çalışmaları kapsamında yapılandırmacı eğitim anlayışında yer alan değerlendirme yöntemlerinden birisi olan Portfolyo Değerlendirme Yöntemi (Ürün Dosyası) önerilmektedir. Bu değerlendirme yöntemi, öğrencinin süreç içindeki çalışmalarını belli bir kritere göre düzenleyip biriktirmesi ve belli aralıklarla sunması esasına dayanır. Programda açıklandığı üzere bu değerlendirme çalışmasına öğretmen, öğrenci, öğrencinin ailesi veya çalışma grubu da katılabilir.

Elinizdeki veri toplama aracı siz sınıf öğretmenlerimizin Portfolyo Değerlendirme Yöntemini kullanma düzeylerini belirleyebilmek amacıyla hazırlanmıştır. Ankette yer alan ifadeleri dikkatlice okuduktan sonra size en uygun olan seçeneği (X) şeklinde işaretleyiniz. Kimlik bilgileriniz kimse ile paylaşılmayacaktır, düşüncelerinizin ve tutumlarınızın doğru olarak ortaya konulması son derece önemlidir.

Bu anketin sonuçları Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi-Sosyal Bilimler Enstitüsünde yapılmakta olan yüksek lisans tezinde bilimsel veri olarak kullanılacaktır.

Veri toplama aracını doldurmada göstermiş olduğunuz ilgiden dolayı teşekkür eder, çalışmalarınızda başarılar dilerim.

AHMET GEZER
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi ,Sosyal Bilimler Enstitüsü
Sınıf Öğretmenliği Yüksek Lisans Öğrencisi
Sınıf Öğretmeni

I.Bölüm: Kişisel Bilgiler

1-) Cinsiyetiniz

I. Kadın ( )   II. Erkek ( )

2-)Meslekteki görev süreniz

I. 0-5 yıl ( )   II.6-10 yıl ( )   III.11-15 yıl ( )   IV.16 yıl ve üzeri ( )

3-)En son mezun olduğunuz eğitim basamağı

I.Eğitim Fakültesi ( )
II.Eğitim Enstitüsü ( )
III.Fen-Edebiyat Fakültesi ( )
IV.Diğer ( ) belirtiniz.....

4-)Mezun olduğunuz branş nedir?

I.Sınıf Öğretmenliği ( )
II.Sınıf Öğretmenliği Formasyon ( )
III.Diğer ( ) belirtiniz .....

5-)Görev yaptığınız yerleşim birimi

I. İl merkezi ( )   II.İlçe ( )   III.Belde ( )   IV.Köy ( )

6-)Öğrenci değerlendirmede ürün dosyası kullanıyor musunuz?
I.Evet ( ) II.Hayır ( )

7-) PDY kullanımını hakkında yeterli bilgiye sahip olduğunuzu düşünüyor musunuz?

I.Evet ( ) II.Kısmen ( ) III.Hayır ( )

8-)Yeni programda yer alan ölçme ve değerlendirme yöntemleri hakkında hizmet içi eğitim aldınız mı?

I.Evet ( ) II.Hayır ( )

9-) Yeni programda yer alan ölçme ve değerlendirme yöntemleri hakkında hizmet içi eğitime gereksinim duyuyor musunuz?

I.Evet ( ) II.Hayır ( )

10-)PDY (ürün dosyası) kullanırken öğrenci-veli görüşlerini dikkate alıyor musunuz?

I.Evet ( ) II.Hayır ( )

11-)Ürün Dosyası Değerlendirme yöntemini kullandığınız dersleri seçiniz.
(Birden fazla seçim yapabilirsiniz)

Türkçe	( )	Fen ve Teknoloji	( )
Matematik	( )	Görsel Sanatlar	( )
Sosyal Bilgiler	( )	Müzik	( )
Beden Eğitimi	( )	Din Kül. ve Ahl. Bil.	( )
Yabancı Dil	( )	Diğer(Belirtiniz).....	

II.BÖLÜM

	Anketimizin bu bölümünde PDY ile ilgili düşüncelerinizi içeren sorular yer almaktadır.Lütfen düşüncelerinize en uygun olan cevabı (X) şeklinde işaretleyiniz. Okutmakta olduğunuz sınıfı işaretleyiniz. 4.sınıf ( ) 5.sınıf ( )	Tamamen Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Hiç Katılmıyorum
1	Ürün dosyası öğrencilerimin sorumluluk duygularını geliştirmektedir.					
2	PDY öğrencilerimin araştırma-inceleme-geliştirme yeteneklerinin artmasına olumlu katkıda bulunmaktadır.					
3	Ürün dosyası değerlendirilirken öğrenci-veli görüşlerinin alınması doğru değerlendirmeye fayda sağlamaktadır.					
4	Ürün dosyasında bulunan materyal ne kadar fazla olursa öğrenci o kadar başarılıdır.					
5	Ürün dosyası ile ilgili olarak öğrencilerime bildirimde bulunduğumda motivasyon artmaktadır.					
6	Ürün dosyasının öğrencilerim için zaman kaybına neden olacağına inanıyorum.					
7	Ürün dosyası öğrencilerimin sınav kaygısını azaltıp, öğrenmelerini kolaylaştırmaktadır.					
8	Ürün dosyası öğrencilerimin sosyal ilişkilerini kuvvetlendirmektedir.					
9	Ürün dosyası değerlendirme sürecinde işimizi kolaylaştırmaktadır.					
10	Ürün dosyası öğrencilerimin gelecekteki öğrenmelerini kolaylaştırmaktadır.					
11	Ürün dosyası sayesinde öğrencilerimin gelişimi hakkında somut verilere ulaşabilmekteyim.					
12	Ürün dosyası benim için uygulanması kolay bir yöntemdir.					
13	Ürün dosyası sayesinde öğrencilerim "başarabiliyorum" hissi yaşamakta , özel olduklarını fark etmektedirler.					
14	Ürün dosyası nesnel bir değerlendirme biçimi değildir.					
15	Ürün dosyası öğrenci değerlendirilmesinde tek başına yeterli bir yöntemdir.					
16	Ürün dosyası okulumuzda genellikle uygulanan bir değerlendirme türüdür.					
17	Ürün dosyasına bakarak öğrencinin performansı hakkında karar verememekteyim.					
18	Ürün dosyası aile, öğretmen arasındaki ilişkinin güçlenmesini sağlamaktadır.					
19	Ürün dosyası hakkında veliler gerekli bilgilere sahip olmalıdır.					
20	Ürün dosyası hakkında velileri bilgilendirici görüşmeler yapmak öğrenme-öğretme sürecini olumlu yönde etkilemektedir.					
21	Ürün dosyası çoklu zeka kuramı, yapılandırmacılık, yaratıcı düşünme gibi yeni felsefe ve kuramı destekler.					
22	Bu yöntemi uygulamak için öğretmenlik bilgilerim yeterlidir.					
23	Portfolyo (ürün dosyası)öğrenmeye olan istekliliği azaltır.					
24	Yapılan her çalışmanın değerlendirilmesinde derecelendirme ölçeği(rubrik) , kontrol listesi ,öz değerlendirme formu ya da akran değerlendirme formu kullanmak gereklidir.					
25	Veliler bu yöntemin uygulanmasından memnun ve yardımcıdırlar.					
26	Geleneksel yöntemle yapılan değerlendirmenin, ürün dosyasından daha etkili olduğunu düşünmekteyim.					
27	Öğrenciler bu yöntemin kullanılmasında oldukça isteklidirler.					
28	Portfolyo değerlendirme yöntemine geçmek benim için zaman alıcı ve yorucudur.					

EK 5: Öğrenci Görüş Anketi

Sevgili Öğrenciler,

Günümüzde eğitim sistemlerini gelişmesi ve değişmesiyle geleneksel yöntemlerden öğrenci merkezli yöntemlere geçilmiştir. Değerlendirme alanında ortaya çıkan yeniliklerden birisi de Portfolyo (Ürün dosyası) Değerlendirme Yöntemidir.

Bu ankette, geçmişte veya şu anda hazırlamış-hazırlamakta olduğunuz ürün dosyaları ile ilgili düşünceleriniz yer almaktadır. Ankete verdiğiniz yanıtlar bilimsel bir araştırmada kullanılacaktır. Ankette önemli olan düşüncelerinizin ve tutumlarınızın doğru olarak ortaya konmasıdır.

Aşağıda yanıtlamanız için hazırlanmış 20 adet soru bulunmaktadır. Bu soruların karşısında yer alan kutucuklardan size uygun olanı (X) şeklinde işaretleyiniz.

Anketi doldurmada göstereceğiniz ilgiye şimdiden teşekkür ederim.

AHMET GEZER
Sınıf Öğretmeni

I.BÖLÜM

I.)Ürün dosyanız var mı? ( ) Evet
( ) Hayır

Cevabınız evet ise ürün dosyasının ne demek olduğunu lütfen aşağıda bırakılan boşluklara yazınız?

.....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....

II.)Ürün dosyası hazırladığınız dersleri işaretleyiniz. (Birden fazla seçim yapabilirsiniz)

Türkçe	( )	Fen ve Teknoloji	( )
Matematik	( )	Görsel Sanatlar	( )
Sosyal Bilgiler	( )	Müzik	( )
Beden Eğitimi	( )	Din Kül. ve Ahl. Bil.	( )
Yabancı Dil	( )	Diğer(Belirtiniz)	.....
			.....

II.BÖLÜM

	Şu anda öğrenim gördüğünüz sınıfı ve cinsiyetinizi lütfen işaretleyiniz. (X)4.Sınıf ( )Kız ( )5.Sınıf ( )Erkek	EVET	HAYIR
1	Derslerde ürün dosyası hazırlıyor musunuz?		
2	Ürün Dosyası Değerlendirme Yöntemi sürecinde yapmanız gerekenleri biliyor musunuz?		
3	Ürün dosyası hazırlamak size zor geliyor mu?		
4	Öğretmeniniz sizlere ürün dosyasında nelerin bulunacağı-bulunabileceği konusunda açıklama yapıyor mu?		
5	Ürün dosyası hazırlarken daha kolay öğrenebileceğinize inanıyor musunuz?		
6	Ürün Dosyası Değerlendirme Yöntemi hakkında aileniz bilgi sahibi mi?		
7	Ürün dosyası hazırlarken aileniz ve çevrenizle işbirliği yapıyor musunuz?		
8	Ürün dosyası hazırlarken arkadaşlarınızla işbirliği yapıyor musunuz		
9	Ürün dosyası Değerlendirme Yöntemi güçlü yönlerinizi görmeniz konusunda yardımcı oluyor mu?		
10	Ürün dosyası Değerlendirme Yöntemi zayıf yönlerinizi görmeniz konusunda yardımcı oluyor mu?		
11	Ürün dosyası yaratıcılığınızın gelişmesine yardımcı oluyor mu?		
12	Ürün dosyası sizdeki sorumluluk duygusunun gelişmesine katkı sağladı mı?		
13	Ürün dosyası Değerlendirme Yöntemi diğer değerlendirme yöntemlerine göre (yazılı, sözlü,test...) sizde sınav korkusunu azaltıyor mu?		
14	Ürün dosyası hazırlarken yetiştiremeyeceğiniz korkusuna kapılıyor musunuz?		
15	Portfolyo(ürün dosyası) hazırlamak sizin için zaman kaybına neden oluyor mu?		
16	Ürün Dosyası Değerlendirme Yöntemi ile <i>size değer verildiği</i> düşüncesini hissediyor musunuz?		
17	Ürün dosyası sizdeki konuşma ve sunum becerisinin gelişmesine yardımcı oldu mu?		
18	Ürün dosyası hazırlamak size eğlenceli geliyor mu?		
19	Ürün dosyanızdaki çalışmalarınız değerlendirilirken değerlendirme işlemine aileniz veya arkadaşlarınız katılıyor mu?		
20	Ürün dosyası Değerlendirme Yönteminin sizin için faydalı olduğuna inanıyor musunuz?		

EK :6 Veli Görüş Anketi

Değerli Veliler,

Milli Eğitim Bakanlığı 2005-2006 öğretim yılından başlayarak ihtiyaçlar doğrultusunda öğretmen merkezli eğitimden öğrencinin merkeze alındığı eğitime geçme kararı olarak uygulanmakta olan eğitim programlarında düzenlemelere gitmiştir.

Bu süreçte programların etkililiğini belirlemeye yardımcı olan ölçme ve değerlendirme etkinliklerinde de değişikliklerin yapılması kaçınılmaz olmuştur. Klasik uygulamaların (yazılı-test-sözlü vb.) yanında alternatif ölçme ve değerlendirme etkinliği olarak Portfolyo(Öğrenci ürün dosyası) Değerlendirme Yöntemi 'de kullanılmaya başlanmıştır. Portfolyo kısaca öğrencinin süreç içindeki çalışmalarını belirlenen kriterlere göre düzenleyip biriktirmesi ve belli aralıklara sunması esasına dayanan alternatif bir değerlendirme aracıdır. Bu değerlendirme çalışmasına öğretmen , öğrenci , öğrencinin ailesi veya akran grubu da katılabilir.

Bu araştırma yukarıda sözü edilen Portfolyo Değerlendirme Yöntemi'nin İlköğretim 4-5. Sınıflarda uygulanma düzeyini belirlemek amacıyla düzenlenmiştir. Araştırmanın amacına yönelik veri toplamak için siz değerli ailelerimizin görüşlerine ihtiyaç duyulmaktadır. Elimizdeki veri toplama aracı 2 bölümden oluşmaktadır. I. Bölümde görüşlerinizi yazarak belirtmeniz istenen 7 adet soru bulunmaktadır. Soruların altında bulunan boşluklara düşüncelerinizi açıkça ifade edebilirsiniz. II. Bölümde ise 16 adet madde yer almaktadır. Bu maddeleri okuyarak bulunan maddenin karşısında yer alan seçeneklerden size en uygun olanı (X) şeklinde işaretleyiniz.

Bu araştırmanın sonuçları Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi-Sosyal Bilimler Enstitüsünde yapılmakta olan yüksek lisans tezinde bilimsel veri olarak kullanılacaktır. Araştırma için önemli olan düşüncelerinizin ve tutumlarınızın doğru olarak ortaya konmasıdır.

Göstereceğiniz ilgiye şimdiden teşekkür ederim.

AHMET GEZER
Sınıf Öğretmeni

I. Bölüm

I. Portfolyo (Ürün dosyası) Değerlendirme Yöntemi çocuğunuzun öğrenim gördüğü sınıfta uygulanıyor mu?

- ( ) Evet
( ) Hayır

II. Çocuğunuzun ürün dosyası kullandığı dersleri seçiniz. (Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz.)

Türkçe	( )	Fen ve Teknoloji	( )
Matematik	( )	Görsel Sanatlar	( )
Sosyal Bilgiler	( )	Müzik	( )
Beden Eğitimi	( )	Din Kül. ve Ahl. Bil.	( )
Yabancı Dil	( )	Diğer(Belirtiniz)	

III. Portfolyo(Ürün dosyası) konusunda bilgi sahibi misiniz? Portfolyo (Ürün dosyası) konusunda eğer bilgilendirildiyse ne zaman , kim tarafından ve ne kadar süre bilgilendirildiğinizi belirtiniz.

.....
.....

IV.Portfolyo(Ürün dosyası) Değerlendirme Yönteminin çocuğunuza sağladığı faydalar nelerdir?

.....
.....
.....

V.Portfolyo (Ürün dosyası) Değerlendirme yönteminin size ve çocuğunuza yansıyan olumsuz yönleri var mıdır?Varsa nelerdir?

.....
.....
.....

VI.Portfolyo (Ürün dosyası) Değerlendirme sürecinde çocuklarınıza ne tür destek sağlıyorsunuz?

.....
.....
.....
.....

VII.Bu değerlendirme biçiminin başarıyı değerlendirme konusunda (SBS gibi) uygun olduğuna inanıyor musunuz? Nedenleri ile açıklayınız?

.....
.....
.....
.....
.....

II.Bölüm

	Anketimizin bu bölümünde Portfolyo Değerlendirme Yöntemi ile ilgili görüşlerinizi almaya yönelik sorular yer almaktadır.Lütfen düşüncelerinize en uygun olan cevabı işaretleyiniz.	Tamamen Katılmıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum
1	Portfolyo (Ürün dosyası) Değerlendirme Yöntemi hakkında yeterli bilgiye sahip olduğumu düşünüyorum.					
2	Öğrenciler değerlendirilirken değerlendirme işleminde veli ve öğrenci görüşlerinin alınmasının uygun olduğunu düşünüyorum.					
3	Ürün dosyası sayesinde çocuğum daha kolay öğrenebilir.					
4	Ürün Dosyası Değerlendirme Yöntemi çocuğumun sorumluluk duygularını geliştirmektedir.					
5	Ürün Dosyası Değerlendirme Yöntemi'nin çocuğum için zaman kaybına neden olacağını düşünüyorum.					
6	Ürün Dosyası Değerlendirme Yöntemi çocuğumdaki sınav kaygısını azaltır.					
7	Ürün Dosyası Değerlendirme Yöntemi çocuğumun sosyal ilişkilerini kuvvetlendirir.					
8	Ürün Dosyası Değerlendirme Yöntemi öğretmenin işini kolaylaştırır.					
9	Ürün Dosyası Değerlendirme Yöntemi çocuğumun gelecekteki öğrenmelerini kolaylaştırır.					
10	Ürün Dosyası Değerlendirme Yönteminin objektifliği sağlayamaması dezavantajdır.					
11	Ürün Dosyası Değerlendirme Yöntemi öğrenci değerlendirilmesinde tek başına yeterli bir yöntemdir.					
12	Ürün Dosyası Değerlendirme Yöntemi çocuğumun performansı hakkında bir fikir vermez.					
13	Ürün Dosyası Değerlendirme ile ilgili olarak öğretmenimiz ile diyalog halinde olunmalıdır.					
14	Ürün Dosyası Değerlendirme Yöntemi çocuğumun bilinmeyen yönlerini ortaya çıkarmaktadır.					
15	Çocuğumun öğrenim gördüğü sınıfta böyle bir yöntem kullanıldığı için memnunum.					
16	Portfolyo(Ürün dosyası) Değerlendirme yerine geleneksel yöntemlerin kullanılmasının daha uygun olduğunu düşünüyorum					

EK 7: Portfolyo Değerlendirme Formu Örneği

Açıklama: Bu form, öğrencilerin portfolyolarını değerlendirmek amacıyla hazırlanmıştır. Öğretim yılı içindeki çalışmaların bulunduğu öğrenci portfolyosu, iki öğretim dönemi sonunda her bir öğrenci için doldurulabilir. Değerlendirme portfolyosunda öğretmen, öğrenci performanslarına göre gerekli eleştiri ve önerilerde bulunabilir.

Öğrencinin Adı, Soyadı:.....	Sınıfı:.....
Öğretmenin Adı, Soyadı:.....	Analiz Tarihi:.....
Eğitimin Hedefi:.....	

Yönerge: Aşağıdaki ölçütleri dikkate alarak eğitim süreci içerisinde öğrencilerin matematik dersinde yapmış oldukları çalışmalarından oluşturdukları bireysel gelişim dosyalarını (Portfolyo) değerlendiriniz. Derecelemede her bir ölçüt en düşük puan olan 0 ile en yüksek puan olan 5 puan arasında değişen değerlere göre puanlanmalıdır.

ÖLÇÜTLER		0	1	2	3	4	5
1	Çalışmalar öğrenme hedeflerini yansıtacak biçimde düzenlenmiş.						
2	Çalışmalar kazanımlara yönelik hazırlanmış.						
3	Çalışmalarda çeşitliliğe yer verilmiş.						
4	Öğrenci gelişimini gösteren çalışmalara yer verilmiş.						
5	Çalışmalarda farklı kaynaklardan bilgi edinilmiş.						
6	Çalışmalarda öğrenme ürünleriyle bağlantı kurulmuş.						
7	Dosyada yeterli sayıda çalışma yer almış.						
8	Öğrenci, yaratıcılığını göstermiş.						
9	Dosyada nitelikli ürünlere yer verilmiş.						
10	Çalışmalar öğrenme gelişimini yansıtmış.						
11	Çalışmada işbirliğine yer verilmiş.						
12	Çalışmaları öğrencinin düşünme şeklini yansıtmış.						
13	Öz değerlendirme yapılmış.						
14	Dosya düzenine önem verilmiş.						

Yorumlar ve Öneriler:

.....

.....

.....

.....

Puan Aralığı: En düşük puan: 1   En yüksek puan:70

DEĞERLENDİRME:

Puan Aralığı	Karar
1-13 puan	Portfolyo değerlendirme ölçütleri karşılanmamış.
14-27puan	Portfolyo değerlendirme ölçütleri yeterli düzeyde karşılanmamış.
28-41 puan	Portfolyo değerlendirme ölçütleri kabul edilebilir düzeyde karşılanmıştır.
42-55 puan	Portfolyo değerlendirme ölçütleri yeterli düzeyde karşılanmıştır.
56-70 puan	Portfolyo değerlendirme ölçütleri tamamen karşılanmıştır.

(MEB 2009c: 244-245).

EK 8: Portfolyo Dosyası İçerik Örneği

Adı, Soyadı:
Sınıfı :

Öğrenci Numarası:
Tarih:

İçindekiler

1. Çalışmanın Adı: ..... Tarihi: .....
Seçme Nedenim: .....
.....
.....
2. Çalışmanın Adı: ..... Tarihi: .....
Seçme Nedenim: .....
.....
.....
3. Çalışmanın Adı: ..... Tarihi: .....
Seçme Nedenim: .....
.....
.....
4. Çalışmanın Adı: ..... Tarihi: .....
Seçme Nedenim: .....
.....
.....
5. Çalışmanın Adı: ..... Tarihi: .....
Seçme Nedenim: .....
.....
.....

(MEB 2005e :410).

EK 9: PORTFOLYO DOSYASI**Adı, Soyadı:****Öğrenci Numarası:****Sınıfı :****Tarih:**

Başlık.....

Neden bu çalışmayı sakladım?

.....
.....

Bu çalışmayı neden arkadaşlarımla paylaştım?

.....
.....

Öğrendiklerimle ilgili arkadaşlarıma;

.....
.....
.....gösterebilirim.

Eğer bu çalışmayı tekrar yapsaydım;.....

.....
.....yapardım.

Çalışmamı yaparken beklemediğim nelerle karşılaştım?

.....
.....
.....

Benim için bu çalışmanın anlamı: .....

.....
.....

EK 10: Portfolyo Dosyası Değerlendirme Ölçeği**Portfolyo Dosyası Değerlendirme Ölçeği**

Açıklama: Aşağıdaki her bir ölçütü öğrencinize ait ürün dosyasının yeterlik düzeyini göz önüne alarak değerlendiriniz.

Adı, Soyadı:

Sınıfı :

Öğrenci Numarası:

Tarih:

	ÖLÇÜTLER	Yetersiz	Orta	İyi
1.	Çalışmaların tam olması			
2.	Çalışmalardaki çeşitlilik			
3.	Yeterli sayıda çalışma içermesi			
4.	Çalışmaların amaçları karşılması			
5.	Çalışmaların amaca uygunluğu			
6.	Çalışmaların doğruluğu			
7.	Dosyanın düzenliliği			
8.	Niteliği			
9.	Yaratıcılığı			
10.	Çalışmaların seçiminde sorumluluk alma			
11.	Gelişimini gösterme			
12.	Kendini değerlendirme			
	TOPLAM			

YORUMLAR ve ÖNERİLER

.....

.....

.....

.....

.....

EK 11: Portfolyo Dosyası Değerlendirme Ölçeği**PORTFOLYO DOSYASI DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ**

Açıklama: Bu ölçek öğrencilerin ürün dosyalarını değerlendirmek amacıyla hazırlanmıştır.

Adı, Soyadı:
Sınıfı :

Öğrenci Numarası:
Tarih:

	Mükemmel	Çok iyi	İyi	Gelişmesi gerek
1. Görünüş	Dikkatlice, özenle ve bilinçli olarak düzenlenmiş.	Çekici bir görünümü var.	Biraz çekici/biraz düzgün	Özensiz
2. Yaratıcılık	Çok sayıda özgün fikir ve zengin yaratıcılığa sahip.	Yeterince özgün fikir ve zengin yaratıcılığı var.	Yaratıcılık ve özgünlüğe sahip.	Yaratıcılık ve özgünlük yok.
3. İçerik	Akıl yürütme süreçlerini geliştirici çok nitelikli ürünler var.	Akıl yürütme süreçlerini geliştirici nitelikte ürünler var.	Akıl yürütme süreçlerini geliştirici az sayıda nitelikli ürünler var.	Birkaç tane nitelsiz ürün var.
4. Düzen	Rahatça okunabilen mükemmel bir düzenlenme yapılmış.	Konuyla oldukça bağlantılı düzenleme yapılmış.	Konuyla ilgili birkaç ürün düzenli bir şekilde konulmuş.	Düzensiz ve bağlantısız çalışmalar konulmuş.
5. Çalışmaların Sayısı	Yeterli çaba harcanarak hazırlanmış çalışmaların tamamı var.	Konulması gereken birkaç çalışma daha var.	Konulması gereken bir çok çalışma var.	Çalışmaların büyük bir çoğunluğu yok.

YORUMLAR ve ÖNERİLER

.....

.....

.....

.....

(MEB 2005e :413).

EK 12 : Araştırmanın Öğretmen Örneklemi

İlçe Adı	Uygulama Yapılan Okul Adı	Ulaşılan Öğretmen Sayısı	Geçersiz Anket Sayısı	Geçerli Anket Sayısı	
Çanakkale Merkez	Özlem Kayalı İlköğretim Okulu	6		6	
	Akçapınar İlköğretim Okulu	2		2	
	Kepez Atatürk İlköğretim Okulu	5		5	
	Merkez İlköğretim Okulu	5		5	
	İstiklal İlköğretim Okulu	4	1	3	
	Anafartalar İlköğretim Okulu	3		3	
	Barbaros Hayrettin Paşa İlköğretim Okulu	4		4	
	Cumhuriyet İlköğretim Okulu	2		2	
	Gazi İlköğretim Okulu	5		5	
	Şemsettin Fatma Çamoğlu İlköğretim Okulu	4		4	
	Turgut Reis İlköğretim Okulu	3		3	
	Özel Çanakkale Gökkuşuğu İlköğretim Okulu	4	1	3	
	18 Mart İlköğretim Okulu	6		6	
	Özel İsmail Kaymak İlköğretim Okulu	4	1	3	
	Mustafa Kemal İlköğretim Okulu	4		4	
	Atatürk İlköğretim Okulu	3	1	2	
	Arıburun İlköğretim Okulu	2		2	
	Vali Fahrettin Akkutlu İlköğretim Okulu	5	1	4	
	Ömer Mart İlköğretim Okulu	6		6	
	Kepez M.Akif Ersoy İlköğretim Okulu	4	1	3	
	İntepe İlköğretim Okulu	2		2	
	Gökçalı İlköğretim Okulu	2	1	1	
	Tevfikiye İlköğretim Okulu	2		2	
	Kumkale İlköğretim Okulu	2		2	
	Karacaören İlköğretim Okulu	1		1	
		TOPLAM	90	7	83
AYVACIK	21 Eylül İlköğretim Okulu	2		2	
	Çankaya İlköğretim Okulu	2		2	
	Küçükkuyu Fernur Sözen İlköğretim Okulu	4	1	3	
	Küçükkuyu İlköğretim Okulu	4	1	3	
	Merkez Atatürk İlköğretim Okulu	3		3	
	Ümmühan Hatun İlköğretim Okulu	4		4	
		TOPLAM	19	2	17
	BAYRAMIÇ	Gazi İlköğretim Okulu	4		4
M.Akif Ersoy İlköğretim Okulu		3	1	2	
Menderes İlköğretim Okulu		3		3	
Milli Hakimiyet İlköğretim Okulu		2	1	1	
Milli Zafer İlköğretim Okulu		2	1	1	
Muratlar İlköğretim Okulu		2		2	
Türkmenli İlköğretim Okulu		2		2	
Mustafa Kemal İlköğretim Okulu		1		1	
Vali Ekrem Özsoy İlköğretim Okulu		3		3	
		TOPLAM	22	3	19
BİGA	Çiçekli Dede Özel İdare İlköğretim Okulu	3		3	

Biga İlköğretim Okulu	6		6
Cumhuriyet İlköğretim Okulu	4		4
Diyarbakırlı Ekrem Ergün İlköğretim Okulu	2		2
Dumlupınar İlköğretim Okulu	4		4
Fatih İlköğretim Okulu	3		3
Hamdibey İlköğretim Okulu	4		4
Hüseyin Onan İlköğretim Okulu	2		2
Osmangazi İlköğretim Okulu	2		2
Sakarya İlköğretim Okulu	5		5
Tevfik Emin Başarır İlköğretim Okulu	4		4
Toki Hasan Tahsin Günay İlköğretim Okulu	2		2
Yeniceköy İlköğretim Okulu	2		2
TOPLAM	43		43
Bozcaada			
İstiklal İlköğretim Okulu	1		1
TOPLAM	1		1
ÇAN			
Atatürk İlköğretim Okulu	5		5
Terzialan İlköğretim Okulu	4	1	3
23 Eylül İlköğretim Okulu	4	1	3
75.Yıl Murat Köse İlköğretim Okulu	5		5
Cumhuriyet İlköğretim Okulu	4	1	3
Etili İlköğretim Okulu	4		4
İstiklal İlköğretim Okulu	1		1
Mehmet Akif Ersoy İlköğretim Okulu	4		4
Osman Caneri İlköğretim Okulu	4		4
Özer İlköğretim Okulu	5		5
Şehit Engin Eker İlköğretim Okulu	5	1	4
TOPLAM	45	4	41
ECEABAT			
Alçıtepe İlköğretim Okulu	2		2
Kilitbahir İlköğretim Okulu	1		1
Kumköy İlköğretim Okulu	2		2
TOPLAM	5		5
EZİNE			
Geyikli İlköğretim Okulu	4		4
22 Eylül İlköğretim Okulu	4		4
75.Yılılköğretim Okulu	4		4
Cevatpaşa İlköğretim Okulu	4		4
Gazi İlköğretim Okulu	6		6
TOPLAM	22		22
GELİBOLU			
Gazi Süleyman Paşa İlköğretim Okulu	4		4
Piri Reis İlköğretim Okulu	3		3
Namık Kemal İlköğretim Okulu	3	1	2
75.Yıl Cumhuriyet İlköğretim Okulu	5		5
26 Kasım İlköğretim Okulu	4		4
Hakimiyeti Milliye İlköğretim Okulu	4		4

Orgeneral Eşref Bitlis İlköğretim Okulu	4	1	3
TOPLAM	27	2	25
GÖKÇEADA			
Cumhuriyet İlköğretim Okulu	4		4
Kenan Evren İlköğretim Okulu	2		2
Yeni Bademli İlköğretim Okulu	2		2
TOPLAM	8		8
LAPSEKİ			
25 Eylül İlköğretim Okulu	4		4
Adatepe İlköğretim Okulu	3		3
Çardak İlköğretim Okulu	2		2
İsmail Baykut İlköğretim Okulu	4		4
Plevne İlköğretim Okulu	4		4
Umurbey İlköğretim Okulu	2		2
TOPLAM	19		19
YENİCE			
Akçakoyun Yıbo	4		4
Kalkım İlköğretim Okulu	5		5
Hamdibey İlköğretim Okulu	3		3
Atatürk İlköğretim Okulu	3	1	2
Cumhuriyet İlköğretim Okulu	3	1	2
Çal İlköğretim Okulu	2		2
Nevruz Köyü İ.Bodur İlköğretim Okulu	2		2
Yeşilyurt İlköğretim Okulu	4		4
Gündoğdu Nevzat Duman İlköğretim Okulu	2	1	1
TOPLAM	28	3	25

EK 13: Araştırmanın Öğrenci Örneklemi

İlçe Adı	Okul Adı	4.Sınıf	5.Sınıf
Çanakkale Merkez			
	Özlem Kayalı İlköğretim Okulu		25
	Merkez İlköğretim Okulu		25
	Gazi İlköğretim Okulu	26	
	Arıburun İlköğretim Okulu	18	
	Kepez Atatürk İlköğretim Okulu	47	
Ayvacık			
	Küçükkuyu Fernur Sözen İÖO	43	
	Gazi İlköğretim Okulu		23
Bayramiç			
	Gazi İlköğretim Okulu		16
Biga			
	Yeniceköy İlköğretim Okulu	8	17
	Sakarya İlköğretim Okulu	50	
Çan			
	Atatürk İlköğretim Okulu	20	27
Eceabat			
	Kumköy İlköğretim Okulu	14	
	Alçıtepe İlköğretim Okulu	7	
Ezine			
	Gazi İlköğretim Okulu		20
Gelibolu			
	Gazi Süleyman Paşa İlköğretim Okulu	12	13
Gökçeada			
	Cumhuriyet İlköğretim Okulu		24
Lapseki			
	Plevne İlköğretim Okulu		25
Yenice			
	Yeşilyurt İlköğretim Okulu		30
TOPLAM		245	245